ՄԱՍԻՍ
ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ
31ՐԴ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 31 (1531) ՇԱԲԱԹ, ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 3, 2011
VOLUME 31, NO. 31 (1531) SATURDAY, SEPTEMBER 3, 2011
Պաշտօնաթերթ՝ Ս. Դ. Հնչակեան Կուսակցութեան Արեւմտեան Ամերիկայի
MASSIS Weekly
1060 N. Allen Ave. Suite 101
Pasadena, California 91104

ՄԵՐ ԱՆԿԻՒՆԷՆ

ՄԵՐ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՌՕՐԵԱՆ ՆՈՐ ՄԱՐՏԱՀՐԱՒԷՐՆԵՐՈՒ ԱՌԱՋ

ՏՕՔԹ. Ա. ԳԱԶԱՆՃԵԱՆ

Մեր Օգոստոս 20, 2011 թ. համարով գրեցինք, թէ իբրեւ ազգ եւ հայրենիք, մեր ժողովուրդի գոյութեան պահպանման անփոխարինելի կառոյցները կը հանդիսանան մեր ոսկեղնիկ լեզուն, Մեսրոպատառ գիրն ու գրականութիւնը, մշակութային արժէքներն ու սերունդէ սերունդ մեզի փոխանցուած մեր ազգային աւանդութիւնները: Նաեւ, արագ նշում մը կատարեցինք նոր ժամանակներու զուգահեռ յառաջ քշուող ազգային նորարար մտածելակերպերու վրայ, «Մասիս»ի յաջորդ համարներուն վերապահելով անոնց մասին մեր ունեցած մտորումներ:

Ընկերային շրջանակներէ ներս, երբեմն հրապարակաւ՝ արտայայտութիւն կը գտնեն ելոյթներ, որոնք ընդվզում կը յառաջացնեն ժողովրդական նաեւ միութենական խաւերէ ներս: Այդպիսի ընդվզեցուցիչ վիճակի մը մէջ գտնուեցանք նաեւ մենք, երբ առիթով մը, յատուկ հրաւէրով, ներկայ գտնուեցանք նման հրապարակային հաւաքի մը, ուր զեկոյցով մը հանդէս պիտի գար բարեսիրական միութեան մը պատասխանատու վարիչներն մին:

Հոն սկսան արծարծուիլ գաղափարներ որոնք կ'ընդգրկէին սփիւռքահայ գաղթօճախներէ ներս տիրող լեզուական, մշակութային, կենցաղային ու նման այժմէական հարցեր: Հասակ առնող արդի սերունդներու մօտ կը շեշտուէր հայերէն լեզուի անգիտութիւնը: Անոնք՝ ընդհանրապէս հայերէն չէին խօսեր, չէին գիտեր գրել եւ կարդալ: Ծանօթ չէին մեր մշակութային պերճափայլ եւ հպարտացուցիչ հարուստ խիզախումներուն, մեր պատմութեան: Բայց անոնք հոգեպէս ուժեղ, խորը ազգասէր եւ հայրենասէր հայեր էին: Նուիրուած էին հայ ժողովուրդի դարաւոր պահանջատիրութեան եւ ազատագրական պայքարին:

Այս նկատառումները կը կատարուէին ցոյց տալու համար, թէ հայերէն լեզուն հրամայական անհրաժեշտութիւն մը չէր հայը հայ պահելու եւ ազգային առաջադրանքները ի գործ ածելու համար: Նաեւ, ան կուզար պատգամելու՝ թէ պէտք էր վերանայիլ մեր ազգային դասական ըմբռնումներուն: Այդ ըմբռնումները, բացառաբար հայերէն լեզուի իմացումով կը պայմանաւորէին հայ մարդու հայ ըլլալը եւ հայապահպանութեան պայքարի յաջողութիւնը տարաշ-

Տար.ը էջ 18

ՍԵՐԺ ՍԱՐԳՍԵԱՆ ԿԸ ՇԱՐՈՒՆԱԿԷ ՊԱՇՏՊԱՆԵԼ ՀԱՅ-ԹՐՔԱԿԱՆ ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Հայաստանի գործող նախագահ Սերժ Սարգսեան, «Կարէն Դէմիրճեանի» անուան մարզահամերգային համալիրին մէջ Օգոստոս 30-ին տեղի ունեցած Արտաքին գործոց նախարարութեան կեդրոնական աշխատակազմի եւ արտերկրի մէջ ՀՀ դիւանագիտական ներկայացուցչութիւններու ղեկավարներու խորհրդակցութեան ժամանակ, դարձեալ պաշտպանած է հայ-թրքական արձանագրութիւններու կապակցութեամբ Հայաստանի իշխանութիւններու վարած քաղաքականութիւնը, յայտարարելով որ յարաբերութիւններու կարգաւորման նախաձեռնութիւնը բարձրացուց Հայաստանի միջազգային հեղինակութիւնը եւ ցրուեց նոր ու ժամանակակից Թուրքիոյ մասին պատրանքները:

«Շատերին կարող է թուալ, թէ մենք պէտք է ափսոսանք Հայաստան-Թուրքիա յարաբերութիւնները կարգաւորելու նախաձեռնութիւն դրսեւորելու համար, քանի որ Թուրքիան հրաժարուեց իր պարտաւորութիւններից, իսկ մենք հսկայական քաղաքական քափիթալ ծախսեցինք: Կարծում եմ՝ այս լսարանում ներկաները հասկանում են, որ այդ նախաձեռնութիւնը բարձրացրեց Հայաստանի միջազգային հեղինակութիւնը եւ ցրեց նոր ու

Տար.ը էջ 4

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՀԱՅ ՀԱՄԱՅՆՔԸ «ԼՈՒՐՋ ՄԻՋՈՑՆԵՐ» Կ'ԱԿՆԿԱԼԷ ԻՐ ՈՒՆԵՑՈՒԱԾՔԻ ՎԵՐԱԴԱՐՁԻ ՈՐՈՇՈՒՄԷՆ

Թուրքիոյ վարչապետ Ռեճեպ Էրտողան եւ փոքրամասնութիւններու հոգեւոր առաջնորդները ճաշկերոյթի ընթացքին

Թուրքիոյ կառավարութիւնը որոշում ընդունած է ազգային փոքրամասնութիւններուն վերադարձնել 1936-ին յայտարարագրուած, այնուհետեւ անոնցմէ բռնագրաւուած ունեցուածքը:

«Ազատութիւն» ռատիոկայանի հաղորդմամբ, հրամանագիրի հրապարակումէն ետք՝ Կիրակի օր, Թուրքիոյ վարչապետ Ռեճեպ Թայիփ Էրտողան հանդիպում ունեցած է ազգային փոքրամասնութիւններու ներկայացուցիչներուն հետ, Ռամատանի տօնակատարութեան աւարտին հրաւիրուած ծոմապահութեան ընթրիքի՝ «Իֆթարի» արարողութեան ժամանակ:

Հանդիպման մասնակցած Սթամպուլի «Ժամանակ» թերթի գլխաւոր խմբագիր Արա Գոչունեանի փոխանցմամբ, գլխաւոր սեղանին շուրջ՝ Էրտողանի կողքին, նստած եղած են Պոլսոյ Հայոց պատրիարքի փոխանորդ Արամ Աթէշեանը եւ «Սուրբ Փրկիչ» հայկական հիւանդանոցի հոգաբարձուներու խորհուրդի նախագահ Պետրոս Շիրինօղլուն:

Թրքական «Զաման» թերթը հրապարակած է այն շինութիւններու ցանկը, որոնք պիտի վերադարձուին հայերուն: Անոնց մէջ են Կիւլպենկեան Սելամեթ Հանրային տունը, «Կետիկփաշայ» հայկական բողոքական դպրոցը, այդ դպրոցին պատկանող քանի մը շինութիւններ՝ ճաշարանը, խաղահրապարակը, ինչպէս նաեւ «Սուրբ Փրկիչ» հայկական հիւանդանոցին պատկանող տարբեր շի-

Տար.ը էջ 5

ՈՒԻՔԻԼԻՔՍ. «ԴԺՈՒԱՐ ԹԷ ԲԱՑԱՅԱՅՏՈՒԻ ՄԱՐՏԻ 1-Ի ՃՇՄԱՐՏՈՒԹԻՒՆԸ»

Երեւանի մէջ տեղի ունեցած սպանդին մասնակցած զօրքը. Մարտ 2, 2008.

«Ուիքիլիքս» ինթըրնէթային կայքէջին կողմէ Օգոստոս 26-ին գաղտնազերծուած՝ Հայաստանին վերաբերող շուրջ 1000 դիւանագիտական փաստաթուղթերու շարքին էր նաեւ Երեւանի մէջ Միացեալ Նահանգներու դեսպանութեան 2008 թուականի Ապրիլ 9-ին պատրաստուած տեղեկագիրը, ուր դեսպանատան գործերու հաւատարմատար՝ Ջոզէֆ Փենինկթըն կ'ամփոփէ Մարտի 1-ի իրադարձութիւններուն յաջորդած զարգացումները:

Ամերիկացի դիւանագէտը, Ուաշինկթըն ուղարկուած գրութեան մէջ կ'արձանագրէ Մարտի 1-ի իրադարձութիւններու վերաբերեալ ճշգրիտ տեղեկատուութիւն ստանալու դժուարութիւնը:

«Ամբողջական, հրապարակային տեղեկատուութեան բացակայութիւնը կը նպաստէ որոշ լուրերու տարածման, որոնց համաձայն զոհերու թիւը շատ աւելի մեծ է, իսկ կառավարութիւնը կը փորձէ թաքցնել փաստերը: Լայնօրէն տարածուած խօսակցութիւններէն մէկի համաձայն, կառավարութիւնը մարդոց սպանութիւնները նախապէս ծրագրած է՝ հետագային արտակարգ դրութիւն մտցնելու, ընդդիմութիւնը ճնշելու, ընդդիմութեան առաջնորդներուն, նախ-

Տար.ը էջ 4

ԳԵՆԵՐԱԼ ՄԱՆՈՒԷԼԻ ՈՂԲԵՐԳՈՒԹԻՒՆԸ

ՅԱԿՈԲ ԲԱԴԱԼԵԱՆ

Տաղկաձորում երիտասարդ գիտնականների հետ հանդիպման ժամանակ, Սերժ Սարգսեանը արձագանքելով գիտնականներից մէկի խօսքին, թէ «հերոսի կերպարը ո՞վ պէտք է լինի, ո՞ւմ պէտք է հետեւի Հայաստանի երիտասարդութիւնը՝ Մանուէլնե՞րը.., ասել է.

«Շատ ներողութիւն, սխալ արտայայտութիւն մի արէք, Դուք Մանուէլին ճանաչում էք: Ձեր պրոբլեմը գալիս է նրանից, որ դուք ղեկավարւում էք ինչ-որ դեղին մտքերով, դեղին մամուլով: Մանուէլն այն հայ մարդն է, որի անձնազոհութեան շնորհիւ մենք շատ բաների ենք կարողացել հասնել, եւ այն հեքիաթները, որ պատմում են, սխալ է: Մենք այսօր ունենք Մանուէլի տղայ, որը Էջմիածնի քաղաքապետն է: Մենք պարբերաբար ուսումնասիրութիւններ ենք իրականացնում, եւ արդէն տեւական ժամանակ է Էջմիածնի քաղաքապետը ամենաբարձր վարկանիշ ունեցող քաղաքապետերից մէկն է: Ես չեմ ասում Մանուէլը որեւէ թերութիւն չունի, բայց փորձե՞լ էք համեմատել այդ թերութիւններն ու առաւելութիւնները, բա ո՞ւր էին ձեր ասած էդ լաւ տղաները, որ պէտք է գնային այնտեղ եւ անհրաժեշտութեան պահին կեանք տային, որ հիմա Մանուէլի մասին գրոտում են»:

Շատ հետաքրքիր է, Սերժ Սարգսեանը, ով երիտասարդ գիտնականների ակնարկից պաշտպանում է պաշտօնաթող գեներալ Մանուէլ Գրիգորեանին, արդեօք փորձում էր օրինակ նոյն բանն անել երկրի վարչապետի եւ արդէն պաշտօնապէս ընտրուած նախագահի կարգավիճակում, երբ 2008 թուականի փետրուարի յայտնի իրադարձութիւնների ժամանակ Ռոբերտ Քոչարեանը Լեւոն Տէր-Պետրոսեանին լոյալ լինելու համար Մանուէլին հեռացնում էր պաշտպանութեան նախարարի առաջին տեղակալի պաշտօնից: Արդեօք Սերժ Սարգսեանը փորձել է այդ ժամանակ պահել գեներալ Մանուէլին, Ռոբերտ Քոչարեանին յիշեցնել նրա վաստակները:

Թէ՝ այն ժամանակ պահելու աւելի կարեւոր բան կար՝ իշխանութիւնը, ինչին Մանուէլը չէր նպաստում, ու մէկ էլ տեսար կարող էր խանգարել, եւ դրա համար կարիք չկար յիշել նրա հերոսական վաստակը: Իսկ հիմա իշխանութեան հարցը լուծուել է կամ լուծւում է, այդ թւում գուցէ նաեւ Մանուէլի օժանդակութեամբ, հետեւաբար նա հերոս է:

Իհարկէ, 2008 թուականի փետրուարին Մանուէլից ձերբազատուելու ձեւակերպումն այն էր, որ նա չի ենթարկուել Գերագոյն գլխաւոր հրամանատարին: Դա իհարկէ չափազանց ծանրակշիռ պատճառ է, որպէսզի սպային հեռացնեն պաշտօնից: Աւելին, դրա համար նոյնիսկ պէտք է պատժել սպային: Բայց հետաքրքիր է նաեւ, թէ Գերագոյն գլխաւոր հրամանատարի որ, ինչ հրամանին չի ենթարկուել Մանուէլը: Ինչ էր նրան յանձնարարուել, հրամայուել կամ պահանջուել, որ նա հրաժարուել է կատարելուց կամ հետեւելուց:

Այդ առումով, իշխանութիւնը հանրութեանը կարծես թէ այդպէս էլ չներկայացրեց Մանուէլին հեռացնելու յստակ պատճառը, կոնկրետ ձեւակերպումով:

Բայց այդ ամէնն իհարկէ իմիջայլոց, քանի որ թէ անցած գնացած բան է, եւ թէ ինչ որ առումով նոյնիսկ դրական է, որ թէկուզ քաղաքական շարժառիթով, թէկուզ իշխանութեան համար պայքարում, բայց Մանուէլի որակի հրամանատարը հեռացուեց հայկական բանակից: Մեղմ ասած ոչ միշտ է, որ պատերազմական որակները արդիւնաւէտ են բանակաշինութեան գործում, առաւել եւս, որ բանակը խնդիր ունի լինել 21-րդ դարին համապատասխան, խնդիր ունի զարգանալ փողառատ Ատրպէյճանի համեմատ, ինչը նշանակում է զարգանալ եւ Ատրպէյճանին գերազանցել բանակային որակներով, արդիական մտածողութեամբ եւ արժէքներով, սպայ-զինուոր, սպայ-սպայ, սպայ-հասարակութիւն յարաբերութեան որակներով:

Հայաստանը փոքր երկիր է, եւ եթէ Սերժ Սարգսեանն ուսումնասիրել է ու պարզել, որ Մանուէլի տղան Հայաստանի ամենավարկանիշային քաղաքապետներից է, ապա թերեւս դժուար չէր լինի ուսումնասիրել ու պարզել, թէ արդեօք ճիշտ է կոնկրետ դէպքերի եւ օրինակների մասին պատմութիւնների հիման վրայ ձեւաւորուած հանրային այն համոզումը, որ ասենք Արմաւիրի մարզի մի զգալի մասում Հայաստանի Սահմանադրութեան փոխարէն իշխում է գեներալ Մանուէլի եւ նրա որդիների խօսքը, ու եթէ Սահմանադրութիւնը հակասում է այդ խօսքին, ապա փակւում եւ դրւում է մի կողմ: Չէ որ հենց միայն այդ հանգամանքը կարող է պատճառ դառնալ, որ ասենք Էջմիածինցիները ցանկացած հարցման ժամանակ հիացմունք արտայայտեն Մանուէլի որդու քաղաքապետութեամբ, մտավախութիւն ունենալով, որ հակառակ դէպքում կարող են պատասխան տալ «մանուէլադրութեան» առաջ՝ ինչ իմանաս, թէ ով է հարցնողը եւ ինչ նպատակով է վարկանիշ պարզում:

Մանուէլը գուցէ շատ անձնուէր ու հերոս ազատամարտիկ է եղել, իր հսկայական լուման է ներդրել Ղարաբաղի պատերազմի յաղթանակի համար: Բայց մի բան է պատերազմը, մէկ այլ բան խաղաղ ժամանակաշրջանը թէ բանակում, թէ քաղաքացիական կեանքում: Եւ եթէ մարդը պատերազմին հերոսացել է, դա դեռ չի նշանակում, որ նրա քաղաքացիական կեանքն անքննելի է: Մինչդեռ Մանուէլը քաղաքացիական կեանքը շարունակել է գրեթէ անքննելի վարքով, սկսած հենց հրադադարից անմիջապէս յետոյ ընկած ժամանակահատուածից:

Չէ որ որեւէ մէկի համար գաղտնիք չէ, որ գեներալն այսօր Հայաստանի մեծահարուստներից մէկն է, ու բնականաբար հարց է առաջանում, թէ ինչպէս է ձեռք բերուել այդ հարստութիւնը, ինչպէս է հերոս գեներալը դարձել յաջողակ բիզնեսմեն կամ խոշոր սեփականատէր: Եթէ դրանք պատերազմի դափնիներն են, ապա հարց է առաջանում, թէ ով եւ ինչ չափով է չափել վաստակը, ինչու պատերազմի մասնակիցներից ոմանք դարձել են գերհարուստ, իսկ ոմանք էլ այսօր չունեն առողջութիւնը վերականգնելու, սնուելու եւ իրենց զաւակներին ու ընտանիքները սնելու փող: Ով է որոշել, ինչ սկզբունքով, եւ եւ ինչ չափով է չափել հերոսութիւնը:

Իսկ գուցէ ոչ թէ հերոսութիւնն է չափուել ու չափւում, այլ չափուել ու չափւում է նուիրուածութիւնը քաղաքական իշխանութեանը: Աւելի ճիշտ՝ քաղաքական շահին, որովհետեւ, օրինակ, ընդդիմութեան պարագայում էլ, երբ Մանուէլը լոյալ էր ու պատրաստ էր աջակցել, նա օրուայ հերոսն էր, իսկ երբ հետ կանգնեց կամ չտրուեց «գայթակղութեանը», նա դարձաւ «աւազակապետութեան» անքակտելի մասնիկ:

Այդպիսին է Հայաստանը, ու դա գուցէ օբիեկտիւ իրողութիւնն է, ու նաեւ հենց դրա համար է Հայաստանում իրավիճակը պահանջում արժէքների, հասկացութիւնների, մտածողութեան արմատական վերանայում, քանի որ իշխող արժէքներն ու մտածողութիւնն այնքան են քարացած, կարծրացած ու կամայ թէ ակամայ ներծծուած արատաւոր միթնոլորտով, որ թերապեւտիկ բուժման ենթակայ չեն: Աւելին, դրա ընթացքում բժիշկն էլ նոյնիսկ սկսում է վարակուել: Վիրահատական միջամտութիւնն այլընտրանք չունի, ու Հայաստանում հարցն այն է, թէ ով ունի Հայաստանը վիրահատութեան ենթարկելու միտք եւ կամք: Կարեւոր չէ՝ իշխանութեան մէջ է այդ մարդը, ընդդիմութեան մէջ, թէ խրամատում, ընդհատակում, գրասենեակում:

Հայաստանին պահանջւում է շտապ վիրահատութիւն: Երկիրն ու նրա մարդիկ բոլորն էլ գուցէ իսկապէս շատ քաղցր են, բայց իրավիճակը շատ յիշեցնում է մուրաբայի, որում սկսել է շաքարակալման արագ ընթացք, եւ մուրաբան արդէն գործածութեան պիտանի չէ:

«ԼՐԱԳԻՐ»

ԻՇԽԱՆԱՓՈԽՈՒԹԵԱՆ ԺԱՄԱՆԱԿԱՑՈՅՑԸ ՉԻ ԽԱԽՏՈՒԵԼ

ՄԱՐԿ ՆՇԱՆԵԱՆ

Հէնչ լաւ բան չստացուեց. կոնգրէս-իշխանութիւններ երկխօսութիւնն ընդհատուեց ամենահետաքրքիր փուլում՝ ճիշդ այն պահին, երբ կողմերը ուր որ է պիտի սկսէին քննարկել արտահերթ ընտրութիւնների անցկացման հարցը: Պատճառը յայտնի է. իշխանութիւնները հրաժարուեցին ազատ արձակել Կոնգրէսի ակտիւիստներից մէկին, թէեւ իշխանական պատուիրակութիւնը վստահութիւն էր յայտնել, որ օրէնքը բոլորի նկատմամբ գործելու է «ոչ խտրական»:

Ի դէպ, Հայաստանի բարձրաստիճան պաշտօնեաների եւ օլիգարխների զաւակները ժամանակ առ ժամանակ զանազան ռեստորանների պատուհաններից մարդկանց դուրս են շպրտում եւ այդպիսով կարգին զուարճանում, բայց խնդիրը դա չէ: Ի վերջոյ, եթէ բոլոր նրանք, ովքեր խախտել են քրէական օրէնսգիրքը, կալանաւորուէին, ապա Ազգային ժողովը երբեք քւորում չէր ունենայ, իսկ կառավարութիւնն իր նիստերը կ՚անցկացնէր «Կոշ» քրէակատարողական հիմնարկում: Խնդիրն այն է, որ իշխանութիւնները բոլոր հնարաւորութիւններն ունէին ազատ արձակելու Կոնգրէսի ակտիւիստին, բայց չգնացին այդ քայլին՝ շատ լաւ գիտակցելով, որ այդ դէպքում բանակցութիւններն ընդհատուելու են: Հետեւաբար, տուեալ դէպքում կարեւորագոյն հարցը հետեւեալն է՝ ինչո՞ւ իշխանութիւնները դիմեցին նման քայլի:

Այստեղ հնարաւոր է երկու տարբերակ: Առաջինը պայմանականօրէն անուանենք «Շուրա Բալագանովի սինդրոմ»: Յիշո՞ւմ էք, թէ ինչպէս է Շուրա Բալագանովը, գրպանում ունենալով 50 հազար ռուբլի, սովորութեան համաձայն ինչ-որ մէկի պայուսակից մի քանի ռուբլի գողանում ու յետոյ գոռում «կամանդոր, ես ակամայ...»: Ճիշդ այդպէս էլ ոստիկանները, սովորութեան համաձայն, յարձակուել են Կոնգրէսի ակտիւիստների վրայ, այսինքն՝ գործել է նրանց պայմանական ռեֆլեքսը: Բայց այս տարբերակը քիչ հաւանական է, որովհետեւ այդ դէպքում իշխանութիւնները մի քանի օր անց ազատ կ՚արձակէին բոլորին, ու միջադէպը կը հարթուէր: Իսկ երկրորդ տարբերակը պայմանականօրէն կարելի է անուանել «հայի յետին խելք»: Ընդդիմութեան հետ բանակցութիւններ սկսելով՝ իշխանութիւնները յոյս են ունեցել, թէ արդիւնքում ընդդիմութեան դիրքերը կը թուլանան, բայց յետոյ հասկացել են, որ արդիւնքում իրենց դիրքերն են թուլանում, եւ իրենք արդէն փաստացի արտահերթ ընտրութիւնների հարցն են քննարկում: Ուշացումով սթափուելով նրանք ստիպուած են եղել դիմել այնպիսի քայլի, որը հաստատ կը կասեցնէր բանակցութիւնները: Եւ նրանք փաստօրէն հասել են իրենց նպատակին: Այս փաստն, ի դէպ, լաւագոյն պատասխանն է բոլոր այն «ընդդիմադիր ուժերին», ովքեր ամիսներ շարունակ պնդում էին, թէ երկխօսութիւնը ձեռնտու է միայն իշխանութիւններին: Եթէ այդպէս էր, ինչո՞ւ հենց նրանք էլ ամէն ինչ

Շար.ը էջ 18

ՄԱՍԻՍ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ
ՊԱՇՏՕՆԱԹԵՐԹ՝
ՍՈՑԻԱԼ ԴԵՄՈԿՐԱՏ ՀՆՉԱԿԵԱՆ
ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԵԱՆ
Արեւմտեան Ամերիկայի Շրջանի

ԽՄԲԱԳԻՐ՝
ՏՕՔԹ. ԱՐՇԱԿ ԳԱԶԱՆՃԵԱՆ
ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ ԿԱԶՄ՝
ԳԱԲՐԻԷԼ ՄՈԼՈՅԵԱՆ
ՍԱՀԱԿ ԹՈՒԹՃԵԱՆ
ՅԱՐՈՒԹ ՏԷՐ ԴԱՒԻԹԵԱՆ

ՎԱՐՁԱԿԱՆ ԲԱԺԻՆ
ԼԵՆԱ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ

MASSIS Weekly
Organ of the Armenian Social Democratic Hunchakian Party of Western USA
1060 N. Allen Ave.
Pasadena, CA 91104
Phone: (626) 797-7680
Fax: (626) 797-6863
E:Mail: massis2@earthlink.net
http://www.massisweekly.com
(USPS 667-310) (ISSN 0744-334X)
Published Weekly
Except Two Weeks in August
ANNUAL SUBSCRIPTION RATES:
USA $50.00, $80.00 (First Class)
Canada $120.00 (Air Mail)
Overseas $225.00 (Air Mail).
All payments must be made in US funds & Drawn on US banks.
Periodicals Postage Paid at Pasadena CA.

Please Send Address Change To
MASSIS WEEKLY

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

ԻԳԻԹԵԱՆ,-«ԵՐԿԽՕՍՈՒԹԵԱՆ ՀԵՏԵՒԱՆՔՈՎ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆԸ ԿԸ ՓՈԽՈՒԻ»

ՀՀՇ վարչութեան անդամ Յովհաննէս Իգիթեան

ՀՀՇ վարչութեան անդամ Յովհաննէս Իգիթեանը «Հայելի» ակումբում հրաւիրուած ասուլիսում ենթադրութիւն է յայտնել, որ իշխանութեան մէջ կան մարդիկ, ովքեր մտածում են, որ ՀԱԿ-իշխանութիւն երկխօսութեան հետեւանքով կարող են պաշտօն կորցնել:

-Եւ իրո՞ք այդպէս կը լինի: Ու նրանք օգտագործում են բոլոր հանգամանքներն այս երկխօսութիւնը տապալելու համար,-ասել է Հ. Իգիթեանը:

Նա հրաժարուել է կոնկրետ մարդկանց անուններ նշել, բայց մանրամասնել է, որ խօսքը ոստիկանական համակարգի 90%-ի, Ազգային ժողովի 70%-ի մասին է, իսկ եթէ երկխօսութեան հետեւանքով ստեղծուի Հայաստանում գործող մոդելը, ապա կառավարութիւնը հաստատ կը փոխուի:

«Հետեւաբար, քանի որ Սերժ Սարգսեանը գնում է ՀԱԿ-ի հետ երկխօսութեան, նշանակում է՝ իւրայինների դէ՞մ է գնացել» «7օր»-ի հարցին Հ. Իգիթեանը պատասխանել է.

-Սերժ Սարգսեանը 2 խնդիր ունի՝ մի կողմից ձեր ասած իւրայիններին պահելու եւ մնելու, որ միւս ընտրութիւնների ժամանակ իրեն օգնեն, բայց միւս կողմից ինքն իրեն ՀՀ նախագահ է համարում: Ի վերջոյ, այստեղից բխում է որոշ պատասխանատուութիւն, եւ ինքը դա պէտք է կատարի, չէ՞, ժողովրդի, պետութեան հանդէպ, արտաքին քաղաքականութեան: Ինքը պէտք է նայի՝ որն է իր համար աւելի կարեւոր:

ԿՈԱԼԻՑԻԱՆ ՍԿՍԵԼ Է ՉՀԱՒԱՏԱԼ ԿՈՆԳՐԷՍԻՆ

Հայ ազգային կոնգրէսի հետ երկխօսութիւնում քաղաքական կոալիցիան ներկայացնող աշխատանքային խումբը տարածել է հաղորդագրութիւն, որում նշւում է.

«Ցաւով ծանօթացանք երկխօսութեան ընթացքի վերաբերեալ Հայ ազգային կոնգրէսի յայտարարութեանը. ցաւով, որովհետեւ այն նախ եւ առաջ հարուածեց՝ մինչ օրս համատեղ աշխատանքի ընթացքում մեր գործընկերների հանդէպ ձեւաւորուած վստահութեանը. մի բան, որ իրապէս ձեռքբերում էինք համարում: Մենք ցաւում ենք ոչ այնքան նրա համար, որ դուք ստում էք, այլ նրա համար, որ մենք սկսել ենք ձեզ չհաւատալ:

Մենք՝ քաղաքական կոալիցիան ներկայացնող աշխատանքային խմբի անդամներս, չենք առաջնորդուի ՀԱԿ-ի որդեգրած գործելաոճով եւ ՀԱԿ պատուիրակութեանը չենք վերագրի յօրինուած պարտաւորութիւններ: Իսկ ակնյայտ ստին կը պատասխանենք ընդամէնը մէջբերում անելով Օգոստոսի 23-ի հանդիպումից անմիջապէս յետոյ մեր աշխատանքային խմբի ղեկավարի խօսքից. «Ի պատասխան հարցին՝ արդեօք աշխատանքային խումբը խոստացե՞լ է, որ Տիգրան Առաքելեանն ազատ կ՛արձակուի, պարոն Յարութիւնեանն ասաց. «Ես արդէն ասացի՝ մենք իրաւական պրոցէսին ամենեւին չենք ներգրաւում, ընթանում է քաղաքական գործընթաց, մենք ընդամէնը դիտարկել ենք, թէ ինչ է տեղի ունենում մեր իրաւական համակարգում, եւ վստահութիւն ենք յայտնել, որ այն ինչպէս գործել է, այդպէս էլ շարունակելու է գործել՝ բոլորի նկատմամբ ոչ խտրական» /«Առաւօտ», 24.08.2011թ./: Սա հենց այն դէպքն է, երբ մեկնաբանութիւնները պարզապէս աւելորդ են:

Ինչպէս նախորդ հանդիպումների ժամանակ, այսօր եւս կրկնում ենք նոյնը. միջադէպին մասնակցած երիտասարդի հարցը մենք չենք կապել, չենք կապում եւ չենք էլ կապելու այս կարեւոր քաղաքական գործընթացի հետ, քանզի այն ամբողջովին իրաւական հարթութիւնում է:

Մենք, ինչպէս միշտ, պատրաստ ենք աշխատել մեր երկրում առկայ ու մեր ժողովրդին յուզող խնդիրների լուծման ուղղութեամբ եւ շարունակում ենք բաց լինել ցանկացած կառուցողական առաջարկութեան շուրջ երկխօսութեան համար: Յոյս ունենք, որ մեր գործընկերները կը կարողանան վեր կանգնել այս պահային գայթակղութիւններից, եւ մենք հնարաւորինս շուտ կը կարողանանք շարունակել մեր երկրի համար կարեւոր քաղաքական գործընթացը»:

ՁԵՐԲԱԿԱԼՈՒԵԼ Է ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՃԱՆԱՊԱՐՀԱՅԻՆ ՈՍՏԻԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ՊԵՏ ՄԱՐԳԱՐ ՕՀԱՆԵԱՆԸ

Հայաստանի յատուկ քննչական ծառայութեան վարոյթում քննուող քրէական գործով պաշտօնական դիրքը չարաշահելու եւ գոյքի առանձնապէս խոշոր չափերով յափշտակութիւն կատարելու կասկածանքով Օգոստոսի 30-ին ձերբակալուել է Հայաստանի ոստիկանութեան «Ճանապարհային ոստիկանութեան» ծառայութեան պետ, ոստիկանութեան գնդապետ Մարգար Օհանեանը:

Օրերս ձերբակալուել էր նրա մտերիմներից մէկը՝ ճանապարհային ոստիկանութեան 2-րդ սպայական գումարտակի հրամանատար, գնդապետ Ստեփան Կարախանեանը: Նա, չարաշահելով պաշտօնական լիազօրութիւնները, Հայաստանի մարզերում ոստիկանութեան աշխատանքները կազմակերպելու համար իր ենթակայութեան տակ գտնուող առանձին վաշտերին հասանելիք եւ իրեն վստահուած շուրջ 277 հազար լիտր բենզինից ըստ նպատակի յատկացրել է 121 հազար լիտրը, իսկ տարբերութիւնը՝ իւրացրել:

Դրանից յետոյ մամուլում լուրեր էին շրջանառւում, որ այս գործով ձերբակալուելու է նաեւ Մարգար Օհանեանը:

«ՀՀ ԳԻՏՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԿՐԹՈՒԹԵԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆԸ ԽԱԽՏԵԼ Է ՄԱՐԴՈՒ ԻՐԱՒՈՒՆՔԸ»

Գիտութեան եւ կրթութեան նախարարութիւնը հանրակրթական դպրոցի դասագրքերի մրցոյթի ընթացքում խախտել է մաթեմատիկայի դասագրքի հեղինակի իրաւունքը, քանի որ մրցոյթին ներկայացուել եւ յաղթող է ճանաչուել մրցութային յանձնաժողովի անդամի գիրքը, ասուած է Հայաստանի մարդու իրաւունքների պաշտպանի գրասենեակի Տեղեկատուութեան եւ հասարակայնութեան հետ կապերի բաժնի՝ այսօր տարածած հաղորդագրութիւնում:

«Շահագրգիռ անձի ներգրաւումը մրցոյթային յանձնաժողովում անհաւասար պայմաններ է ստեղծել մրցոյթի մասնակիցների միջեւ», - ասուած է հաղորդագրութիւնում: - «Բողոքի հիման վրայ կատարուած ուսումնասիրութեան ընթացքում ՀՀ գիտութեան եւ կրթութեան նախարարութիւնն ընդունել է, որ հանրակրթական դպրոցների դասագրքերի մրցոյթների կազմակերպման եւ անցկացման իրաւական հիմքերը, այդ թւում շահերի բախումը բացառելու երաշխիքները, ներկայումս յստակ կանոնակարգուած չեն»:

Մարդու իրաւունքների պաշտպանն առաջարկում է Գիտութեան եւ կրթութեան նախարարութեանը մշակել եւ օրէնքով ամրագրել համապատասխան ընթացակարգեր, որոնք կը վերացնեն եւ կը բացառեն կոռուպցիոն ռիսկերը նշուած գործընթացներում: Միեւնոյն ժամանակ, առաջարկւում է անվաւեր ճանաչել արդէն իսկ անցկացուած մրցոյթի արդիւնքները՝ մարդու խախտուած իրաւունքը վերականգնելու եւ նրա համար մրցոյթային հաւասար պայմաններ ապահովելու նպատակով:

ՊԵՏԱԿԱՆ ԲԻՒՋԷԻ ԵԿԱՄՈՒՏՆԵՐՆ ԱՃԵԼ ԵՆ

2011 թուականի Յունուար-Յուլիս ամիսներին ՀՀ պետական բիւջէի եկամուտները կազմել են շուրջ 482.2 մլրդ դրամ (մօտ 1.3 մլրդ դոլար), իսկ ծախսերը՝ 492.7 մլրդ դրամ (մօտ 1.33 մլրդ դոլար): Այդ մասին NEWS.am-ին յայտնեցին ֆինանսների նախարարութիւնից:

Նախորդ տարուայ նոյն ժամանակահատուածի համեմատ պետական բիւջէի եկամուտներն աճել են 9.9%-ով կամ շուրջ 43.4 մլրդ դրամով (մօտ 117 մլն դոլար), որն ապահովուել է հարկերի ու տուրքերի, պարտադիր սոցիալական ապահովութեան վճարների եւ պաշտօնական դրամաշնորհների հաշուին: Պետական բիւջէի եկամուտների 92.3%-ը ձեւաւորուել է հարկային եկամուտների, պետական տուրքերի եւ պարտադիր սոցիալական ապահովութեան վճարների, 5.2%-ը՝ այլ եկամուտների, 2.5%-ը՝ պաշտօնական դրամաշնորհների հաշուին:

2011 թուականի Յունուար-Յուլիս ամիսների ընթացքում ՀՀ պետական բիւջէ են մուտքագրուել 373.4 մլրդ դրամ (մօտ 1 մլրդ դոլար) հարկային եկամուտներ ու պետական տուրքեր: Հարկերի ու տուրքերի կատարողականի ցուցանիշի վրայ բացասական ազդեցութիւն է գործել արտաբիւջետային մուտքերի ցածր կատարողականը:

Հարկերի եւ տուրքերի 48.7%-ն ապահովուել է աւելացուած արժէքի հարկի հաշուին, 5.5%-ը՝ ակցիզային հարկի, 6.9%- ը՝ շահութահարկի, 12.1%-ը՝ եկամտահարկի, 5.7%-ը՝ մաքսատուրքի:

ՈՐՏԵՂԻ՞Ց ՆԱՊՈԼԵՈՆ ԱԶԻԶԵԱՆԻՆ 3 ՄԼՆ ԴՐԱՄ, 20 ՀԱԶԱՐ ԴՈԼԱՐ

ԱԺ նախկին պատգամաւոր Նապոլեոն Ազիզեանը, ում տունը վերջերս թալանել էին, չի ցանկանում խօսել այս միջադէպի մասին: Դէպքից յետոյ NEWS.am-ը զանգահարեց նրան՝ մի շարք մանրամասներ ճշդելու, բայց նա չցանկացաւ խօսել՝ պատճառաբանելով, որ այժմ դրա ժամանակը չէ: «Յետոյ կը խօսենք, երբ մի շաբաթ անցնի, որ մի քիչ խելքի գամ, կը խօսենք»,- խնդրեց նախկին պատգամաւորը:

Մէկ շաբաթ անց՝ Օգոստոսի 29-ին, NEWS.am-ը նորից զանգահարեց նրան՝ զրուցելու, բայց Նապոլեոն Ազիզեանը այս անգամ էլ զրուցելու ցանկութիւն չունէր: Շատ քիչ հարցերի պատասխաններ յաջողուեց ստանալ:

Այսպէս՝ իր տունը թալանելու մէջ նա ոեւէ մէկին չի կասկածում, թշնամիներ էլ երբեւէ չի ունեցել. «Ես թշնամի չունեմ»,- ասաց Նապոլեոն Ազիզեանը: Ինչ վերաբերում է նրա բնակարանից գողացուած «հարուստ» աւարին եւ թէ որտեղից նախկին պատգամաւորին այդքան գումար, նա պատասխանեց. «Ես հօ չեմ դրել հաշուել՝ ինչ են տարել, ինչ չեն տարել, մօտաւորապէս հաշուել, գրել են»,- նշեց նա:

Նապոլեոն Ազիզեանը, կինը եւ նրա դուստրն այժմ իրենց լաւ են զգում. «Ես ոչ մի բանով զբաղուած չեմ, ես մեր տանն եմ, տանից մի քանի օր է՝ դուրս չեմ եկել, մի քիչ վատ եմ ինձ զգում: Ոչ մի բանով չեմ զբաղւում»,- ասաց նա՝ ի պատասխան հարցի, թէ ինչով է այժմ զբաղւում, եւ որպէս «Բարգաւաճ Հայաստան» կուսակցութեան անդամ պատրաստւո՞ւմ է արդեօք նախընտրական շրջանին:

Յիշեցնենք, որ Օգոստոսի 21-ին, ժամը 05.00-ին, դիմակաւորուած 5 անձինք, պատշգամբով մտել են ԱԺ նախկին պատգամաւոր Նապոլեոն Ազիզեանի՝ Կիլիկիա թաղամասի Սիսվանի փողոցի թիւ 57 տուն, ծեծի ենթարկել նրան, կնոջը եւ դստերը ու զէնքի սպառնալիքով յափշտակելով 3 մլն դրամ, 20 հազար դոլար, ոսկեայ զարդեր եւ արժէքաւոր 6 նկարներ՝ դիմել են փախուստի: Նշենք, որ այս թալանից առաջ եւս երկու նմանատիպ դէպք էր պատահել: Յունիսին դիմակաւորուած անձինք աւազակային յարձակում էին գործել «Լինսի» հիմնադրամի «Ճանապարհային շինարարութիւն» ծրագրի գրասենեակի նախկին տնօրէն Էդուարդ Բեգոյեանի տան վրայ:

Նմանօրինակ յարձակում կատարուել էր նաեւ Երեւանի Մալաթիա-Սեբաստիա վարչական շրջանի նախկին ղեկավար, Կադաստրի պետական կոմիտէի պաշտօնեայ Աղուան Գրիգորեանի տան վրայ:

ԼՈՒՐԵՐ

ՄԱՀԱՑԱԾ ԶԻՆՈՒՈՐԻ ՄԱՅՐԸ ԿԸ ՊՆԴԷ, ՈՐ ԻՐ ՏՂԱՆ ՍՊԱՆՆԱԾ ԵՆ ԴԱԺԱՆԱԲԱՐ ԾԵԾԵԼՈՎ

Անցեալ Ուրբաթ Հայաստանի բանակին մէջ մահացած զինուորի հարազատները կը պնդեն, որ 18-ամեայ տղուն ո՛չ թէ անզգուշութեամբ մահ պատճառուած են, այլ սպաննած են ծեծելով: Այս մասին կը հաղորդէ «Ազատութիւն» ռատիօկայանը:

Համաձայն պաշտօնական տեղեկատուութեան, Երեւանէն Լեռնային Ղարաբաղ զօրակոչուած, 1992-ի ծնունդ Աղասի Աբրահամեան մահացած է Ղարաբաղի զօրամասերէն մէկուն մէջ 26 Օգոստոսին, ժամը 21:30ի սահմաններուն: Անզիտակից վիճակով զինուորական հիւանդանոց տեղափոխուելէն մէկ ժամ անց, 18ամեայ զինուորը մահացած է:

Ութ ամիս առաջ բանակ զօրակոչուած Աղասիի մայրը՝ Գայիանէ Աբրահամեան կ՛ըսէ, որ որդիի մարմինին վրայ բազմաթիւ վնասուածքներ կան, որ կը վկայէ զայն դաժանաբար ծեծելու մասին: «Իմ երեխային դաժանաբար ծեծելով սպաննել են: Ես առողջ երեխայ եմ տուել, առողջ էլ ուզում էի ստանալ, ոչ թէ մահացած բերէին-դնէին իմ տանը եւ ինձ մխիթարէին»,- կ՛ըսէ մայրը:

«Lragir.am»ի հետ զրոյցի ընթացքին ան նշած է, որ իր տղուն մարմինը տուն բերած են քաղաքացիական համազգեստով զինուորականներ, որ հեռացած են անմիջապէս, առանց նոյնիսկ ներողութիւն խնդրելու:

Պաշտպանութեան նախարարութիւնը, նախաքննութեան շահերէն բխելով, տեղեկատուութիւն չի տրամադրեր, թէ ո՞վ կամ ովքե՞ր զինուորին դիտաւորութեամբ ծանր վնասուածքներ պատճառած են, ինչո՞ւ հրամանատարական կազմը չէ կրցած միջամտել կատարուածին, եւ կամ ի՞նչ կարգի վնասուածքներ ստացած է զինուորը, որ հիւանդանոցին մէջ անզօր եղած են փրկել անոր կեանքը:

Ըստ իրաւապաշտպաններու, բանակին մէջ այս տարուայ ընթացքին արդէն 20-րդ դէպքն է, երբ զինուորը, ըստ նախաքննութեան, կա՛մ ինքնասպանութիւն կը գործէ, կա՛մ կը մահանայ ուրիշի ձեռքերով:

Պաշտօնական տուեալներով՝ 2010-ին հայկական զինուած ուժե-

ՍԵՐԺ ՍԱՐԳՍԵԱՆ ԿԸ ՇԱՐՈՒՆԱԿԷ ՊԱՇՏՊԱՆԵԼ

Շարունակուած էջ 1-էն

ժամանակակից Թուրքիայի մասին մեր գործընկերների պատրանքները՝ բացայայտելով հայերիս համար պատմական փորձով ճանաչելի քաղաքականութեան արդի դրսեւորումները»,- ըսած է Սարգսեան::

«Այդուհանդերձ, մենք հաւատարիմ ենք Հայաստան-Թուրքիա յարաբերութիւնները առանց նախապայմանների կարգաւորելու մեր ուղուն եւ դիրքորոշմանը: Թուրքիան պէտք է իր մէջ ուժ գտնի յարգելու իր իսկ կողմից ստանձնած պարտաւորութիւնները՝ տուրք չտալով իրեն ժամանակակից տարածաշրջանային պետութիւն համարողին պատիւ չբերող պահանջներին:

«Բայց Թուրքական կողմը պէտք է հասկանայ նաեւ, որ այս արձանագրութիւնները բաց, անժամկէտ հնարաւորութիւն չեն: Մեր բարեկամներից շատերը մեզ խորհուրդ էին տալիս սպասել մինչեւ Թուրքիայի խորհրդարանական ընտրութիւնները: Այնպէս որ, առաջիկայ մի քանի ամիսների ընթացքում մենք կը տեսնենք՝ արդեօ՞ք խորհրդարանական ընտրութիւններից յետոյ Թուրքիայում առկայ է մօտեցումների փոփոխութիւն, թէեւ անկեղծօրէն ասած՝ անցած երկու ամիսները լաւատեսութեան հիմքեր չեն տուել: Ըստ այդ դիտարկումների, մենք կ՛որոշենք նաեւ արձանագրութիւնների ուղղութեամբ մեր հետագայ քայլերը»,- եզրակացուցած է Սերժ Սարգսեան:

Սերժ Սարգսեան իր խօսքին մէջ անդրադարձած է նաեւ ղարաբաղեան հարցին, յայտարարելով որ, նոր ռազմական արկածախնդրութեան պարագային Հայաստան պիտի չվարանի կրկին հակառակորդին խաղաղութիւն պարտադրելու:

«Այս տարի ականատես եղանք, թէ ինչպէս Հարաւային Սուտանը, տասնամեակներ տեւած պայքարից յետոյ, ձեռք բերեց իր անկախութիւնը՝ հաստատելով ինքնորոշման իրաւունքի իրագործման համաշխարհային փորձը եւս մէկ նախադէպով: Արցախի պարագայում այդօրինակ ելքը նոյնպէս անխուսափելի է, չնայած այսօր դեռեւս չեմ կարող խօսել ղարաբաղեան հակամարտութեան կարգաւորման բանակցային գործընթացում Ատրպէյճանի դիրքորոշման մեղմացման մասին»,- ըսած է Սարգսեան:

«Ամռանը հասել էինք մի կարեւոր հանգրուանի, երբ թէ՛ միջնորդ երկրները, եւ թէ՛ միջազգային հանրութիւնն ակնկալում էին, որ խնդրի կարգաւորման առնուազն հիմնական սկզբունքների շուրջ համաձայնութեան ձեռքբերումը մօտ է: Այդ առումով կազանեան հանդիպումը իւրատեսակ փորձաքար էր հակամարտութիւնը խաղաղ բանակցային ճանապարհով եւ հնարաւորինս արագ կարգաւորելու կողմերի անկեղծութիւնն ու հաստատակամութիւնը գնահատելու համար: Ինչպէս տեսանք, Ատրպէյճանը Կազանում եւս քայլ կատարեց՝ հրաժարուելով ընդհանուր յայտարարի գալուց եւ նոր խոչընդոտներ ստեղծելով հետագայ համաձայնութեան համար»:

Շարունակելով նախագահը ըսած է,- «Համոզուած եմ, որ շատերդ էք կիսում այն եզրահանգումը, որ Պաքուն պատրաստ չէ խաղաղութեան, քանի որ հնարաւոր չէ խաղաղութիւն հաստատել՝ պատերազմ քարոզելով, հաշտեցնել հասարակութիւններին՝ հայատեացութիւն սերմանելով, վստահութիւն կառուցել՝ սպառազինութեան մրցավազք հրահրելով: Ադրբեջանի նման վարքագիծն անընդունելի է եւ մեր քայլերը կը լինեն համարժէք: Համոզուած եղէք՝ նոր ռազմական արկածախնդրութեան պարագայում Հայաստանը չի վարանելու կրկին հակառակորդին խաղաղութիւն պարտադրել»:

ՍԷՅՐԱՆ ՕՀԱՆԵԱՆ. «ԱԴՐԲԵՋԱՆՆ ԱՐԱԳ ԶԻՆՒՈՒՄ Է, ՄԵՆՔ ԲԱՐՁՐԱՑՆՈՒՄ ԵՆՔ ՈՐԱԿԸ ԵՒ ԱՆՁՆԱԿԱԶՄԻ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԻՒՆԸ»

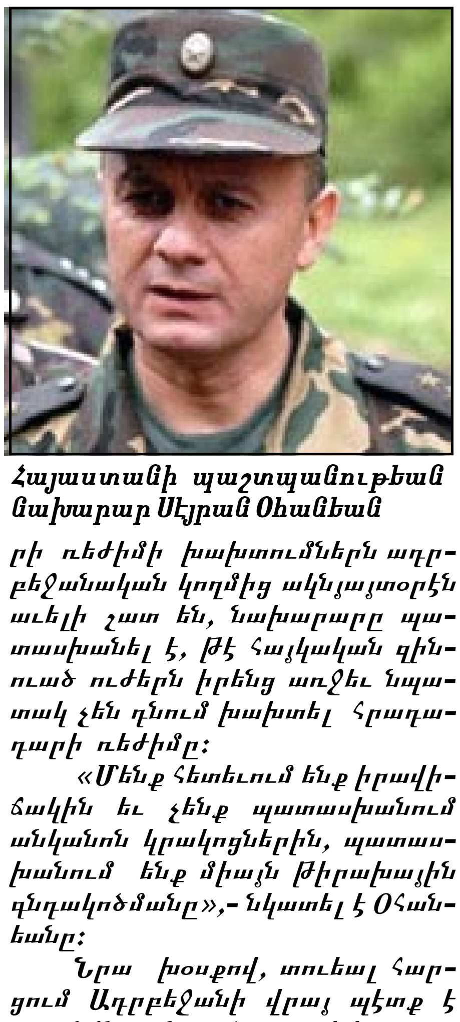

Հայաստանի պաշտպանութեան նախարար Սէյրան Օհանեան

Հայաստանի անկախութեան օրուան նուիրուած շքերթին ներկայացուելու են 20 տարուայ աշխատանքն ու զինուած ուժերի պատրաստութեան արդիւնքները: Այդ մասին Օգոստոսի 30-ին կայացած ճեպազրոյցում յայտնել է Հայաստանի պաշտպանութեան նախարար Սէյրան Օհանեանը, Տաւուշի մարզի զօրամասերից մէկը կատարած այցի շրջանակներում:

Հարցին, լինելո՞ւ է արդեօք Հայաստանի շքերթը համարժէք պատասխան Պաքւում կայացած շքերթին, Օհանեանն ընդգծել է, թէ այն առաջին հերթին համարժէք է լինելու, երկրորդ, շքերթով չի որոշւում զինուած ուժերի մարտունակութիւնը: Նա ընդգծել է, որ հարցը ոչ թէ քանակի, այլ որակի մէջ է:

«Ադրբեջանն արագ զինւում է, իսկ մենք բարձրացնում ենք անձնակազմի որակն ու պատրաստութիւնը, քանի որ չպատրաստուած մարդու ձեռքին ամենաժամանակակից զէնքը ոչ աւելին է, քան մետաղի ջարդօնը: Մենք տեսել ենք քանակական գերազանցութեան արդիւնքը: Հայկական ստորաբաժանումների հմուտ գործողութիւնների արդիւնքում սպառազինութիւնը յայտնւում էր մեր ձեռքում»:

Ադրբեջանի վրայ պէտք է լուրջ միջազգային ճնշում բանեցուի հրադադարի ռեժիմի խախտման համար, յայտարարել է նախարար Օհանեանը:

Դիտարկմանը, որ հրադադարի ռեժիմի խախտումներն ադրբեջանական կողմից ակնյայտօրէն աւելի շատ են, նախարարը պատասխանել է, թէ հայկական զինուած ուժերն իրենց առջեւ նպատակ չեն դնում խախտել հրադադարի ռեժիմը:

«Մենք հետեւում ենք իրավիճակին եւ չենք պատասխանում անկանոն կրակոցներին, պատասխանում ենք միայն թիրախային գնդակոծմանը»,- նկատել է Օհանեանը:

Նրա խօսքով, տուեալ հարցում Ադրբեջանի վրայ պէտք է լուրջ ճնշում գործադրուի եւ առաջին հերթին այն երկրների կողմից, որոնք զբաղուած են հակամարտութեան կարգաւորմամբ:

Նախարարի խօսքով, իրավիճակը վերլուծւում է եւ հակառակորդը համարժէք պատասխան է ստանում:

ԴԺՈՒԱՐ ԹԷ ԲԱՑԱՅԱՅՏՈՒԻ

Շարունակուած էջ 1-էն

կին նախագահ Լեւոն Տէր-Պետրոսեանի գլխաւորութեամբ, վարկաբեկելու նպատակով», - կը գրէ փենինկթըն աւելցնելով. - «Այն հանգամանքը, որ զոհուածներու հարազատներու մեծ մասը կը խուսափի հրապարակել մահուան հանգամանքներուն վերաբերող մանրամասնութիւնները, ալ աւելի կ՛արժեւորէ շրջանառուող այս լուրերը»:

«Լուրեր կը շրջին նաեւ ծպտուած դիպուկահարներու մասին, որոնք կը սպաննէին ցուցարարներուն, որպէսզի հետագային իշխանութիւնները կարողանան արտակարգ դրութիւն մտցնել՝ այդ քայլը պատճառաբանելով հետագայ զոհերը կանխելու ցանկութեամբ», - ըսուած է տեղեկագրին մէջ:

Ամերիկացի դիւանագէտը իր տեղեկագիրը կ՛աւարտէ հետեւեալ եզրակացութեամբ. - «Տակաւին կրնանք արձանագրել, որ Մարտի 1-2 բախումներու մասին լիարժէք ճշմարտութիւնը ոչ Հայաստանի հասարակութիւնը եւ ոչ ալ միջազգային հանրութիւնը երբեք պիտի չիմանան: Հակառակ իշխանութիւններու եւ ընդդիմութեան վարկածները իրարամերժ են, այդուհանդերձ անոնց բնոյթը լուրջ մտահոգութեան առիթ կու տայ՝ առկայ ճգնաժամին իշխանութիւններու արձագանքի վերաբերեալ: Մտահոգիչ է նաեւ այն հանգամանքը, որ կառավարութիւնը հրապարակայնօրէն հաշուետու չէ այն կոշտ եւ մահուան հանգեցրած միջոցներուն համար, որ ձեռնարկուած են: Քանի դեռ իշխանութիւնները անկախ ու թափանցիկ միջոցներով Հայաստանի քաղաքացիներուն չեն բացատրած, թէ ինչ տեղի ունեցաւ Մարտի 1-ի մութ ժամերուն, այս իրադարձութիւններու խայտառակութիւնը պիտի շարունակէ հետապնդել իշխանութիւններուն՝ կասկածի տակ դնելով անոնց օրինականութիւնը»:

ՎԱՐՁՈՒ ՍՐԱՀ

ՓԱՍԱՏԻՆԱՅԻ ՄԷՋ (200 ՀՈԳԻԻ ՀԱՄԱՐ)

ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԱՌԻԹՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ

1060 N. ALLEN AVE. PASADENA

ՄԱՆՐԱՄԱՍՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝ ՀԵՌԱՁԱՅՆԵԼ

(626) 797-7680

ԱՆՈՐՈՇ ԻՐԱՎԻՃԱԿ ՍՈՒՐԻՈՅ ՄԷՋ

Սուրիոյ ներքին ապահովութիւնը խախտող իրավիճակը կը շարունակուի: Ցարդ զոհ գացած են 2200 քաղաքայիններ եւ 500 զինուորներ: Այս առթիւ խիստ պատժամիջոցներու ծրագիրներ կը մշակուին Եւրոպական Միութեան կարգ մը երկիրներու եւ ՄԱԿ-ի ապահովութեան խորհուրդին կողմէ: Այս կապակցութեամբ տարբեր կեցուածք որդեգրած են Ռուսաստանը, Չինաստանն ու Արաբական Լիկան: Միւս կողմէ Պաշշար Էլ Ասատ կը պնդէ որ սկսած է գործադրել պետութեան կողմէ որդեգրուած բարենորոգումներու ծրագիրը: Երեւոյթ մը որուն իրագործումը հանգրուանային է եւ ժամանակի կը կարօտի:

Ալ-Ֆըթեր տօնի առաջին օրը Սուրիոյ տարբեր քաղաքներու մէջ տեղի ունեցած հակակառավարական ցոյցերու ճնշման ժամանակ սպաննուած է նուազագոյնը 17 մարդ: «Ցուցարարներու եւ անվտանգութեան ուժերու միջեւ բախումները սկսած են այսօր, տօնական աղօթքէն անմիջապէս ետք: Անոնք տեղի ունեցած են նաեւ մայրաքաղաք Դամասկոսի մէջ»,- յայտնած է «Սուրիական յեղափոխութեան համակարգող խորհուրդը»:

Անոնք տեղեկացուցած են, որ զոհերէն հինգը, ներառեալ մէկ երեխայ արձանագրուած են Սարմին գիւղին մէջ: Զգալի թիւով զոհեր կան Հոմսի եւ անոր շրջակայքը:

50 ՀԱԶԱՐ ՄԱՀԵՐ ԼԻՊԻՈՅ ՄԷՋ

Միջազգային լրատու գործակալութեանց տեղեկատուութեան համաձայն վերջին հինգ ամիսներու քաղաքացիական կռիւներու ընթացքին Լիպիոյ մէջ մահացողներու թիւը հասած է 50,000-ի:

Քազաֆիի «Պապ ալ Ազիզիա» նստավայրի մօտ յայտնաբերուած են աւելի քան 150 անշնչացած մարմին: Համալիրի պահակախումբը փախչելէն առաջ զանգուածաբար սպաննած են բոլոր ձերբակալուածները: Որոշ տեղեկութիւններով՝ անոնց վրայ ձեռքնառումբեր նետած են:

Աւելի վաղ՝ Օգոստոս 25ին, կը հաղորդուէր, որ ապստամբները Թրիփոլիի բանտերէն մէկուն մէջ յայտնաբերած են 140 անշնդացած մարմին: Այս առթիւ նշենք նաեւ որ վերջին օրերու ընթացքին Ալճերիա ապաստանած են Լիպիոյ նախագահ Մուամմար Քազաֆիի ընտանիքի անդամներէն 31 հոգի: Իսկ Լիպիոյ նորահաստատ պետութեան փոխանցման Խորհուրդի նախագահը Ալճերիոյ պատասխանատուներէն պահանջած է հոն ապաստանած լիպիացիներուն վերադարձը:

ԱԼԵՔՍԱՆԴՐ ԱՆԿՎԱԲ՝ ԱԲԽԱԶԻԱՅԻ ՆՈՐ ՆԱԽԱԳԱՀ

Աբխազիոյ կեդրոնական ընտրական յանձնաժողովը յայտարարած է նախագահական ընտրութիւններու արդիւնքները: Երկրի նախագահ դարձած է Ալեքսանդր Անկվաբ, որ ստացած է ընտրողներու ձայներու 54,9%: Այս մասին կը յայտնէ "ՌԻԱ Նովըսթի"ն:

Նախապէս յայտարարուած ոչ պաշտօնական արդիւնքներուն համաձայն? Անկվաբ նոյնպէս դարձած է յաղթող:

Ընդհանուր առմամբ այս թեկնածուի օգտին քուէարկած է 58.657 մարդ:

Աբխազիոյ մէջ արտահերթ նախագահական ընտրութիւններ իրականացնելու անհրաժեշտութիւն յառաջացաւ Մայիսին, երկրի նախկին նախագահ Սերգէյ Բաղապշի մահուան պատճառով:

www.massisweekly.com

«ՃՈՒՄՀՈՒՐԻՅԷԹ» - ԿԱՐԵՒՈՐ ԶԱՐԳԱՑՈՒՄ ՀՐԱՆԴ ՏԻՆՔԻ ՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ԳՈՐԾՈՎ

Սթամպուլի ծանր յանցագործութիւններ քննող 9րդ դատարանը կարեւոր որոշում կայացուցած է Հրանդ Տինքի սպաննութեան դատական գործով. դատարանը պահանջած է սպանութեան իրականացման պահուն կատարուած բոլոր հեռաձայնային ձայնագրութիւնները:

Սթամպուլի ծանր յանցագործութիւններ քննող 14րդ դատարանը Տինքի ընտանիքի փաստաբաններու միջնորդութեամբ Հեռահաղորդակցութեան նախարարութենէն պահանջած է դէպքի վայրի մէջ կատարուած բոլոր հեռախօսազանգերու ձայնագրութիւնները:

Ինչպէս կը հաղորդէ NTV-ն, Հեռահաղորդակցութեան նախարարութիւնը մերժած է այդ պահանջը՝ պատասխանելով, թէ կասկածեալ կամ մեղադրեալ չեղող բազմաթիւ անձերու հեռախօսային խօսակցութիւններու ձայնագրութիւնները վերցնելը հաւասարազօր է մարդոց անձնական կեանք ներխուժելուն: Միեւնոյն ժամանակ այս որոշումը չեղեալ յայտարարելու համար նախարարութիւնը վճռաբեկ գանգատ ներկայացուցած է ծանր յանցագործութիւններ քննող 9րդ դատարանին:

Առարկութիւնը քննող դատարանը քուէարկութեամբ կայացուցած որոշման մէջ «անձնական կեանք ներխուժելու» հիմնաւորումը չէ ընդունած եւ մատնանշած, որ անհրաժեշտ է ուղարկել պահանջուած ձայնագրութիւնները:

«Ճումհուրիյէթ» պարբերականը կը նշէ, որ Հեռահաղորդակցութեան Նախարարութեան ձայնագրութիւնները կը ջնջուին հինգ տարին մէկ: Իսկ Տինքի սպանութեան օրը կատարուած ձայնագրութիւնները պիտի ջնջուին հինգ ամիս ետք:

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՀԱՅ ՀԱՄԱՅՆՔԸ Կ'ԱԿՆԿԱԼԷ

Շարունակուած էջ 1-էն

նութիւններ, «Սուրբ Յարութիւն» հիմնադրամին պատկանող գերեզմանատունը:

«Բազմաթիւ շէնքեր են, որոնք քաղաքի կեդրոնն են, որոնք բաւական լուրջ միջոցներ կրնան ապահովել համայնքին համար»,- մանրամասնեց Արա Գոչունեան:

«Ժամանակ» թերթի գլխաւոր խմբագիրին համաձայն հայկական համայնքը պիտի տնօրինէ այդ շէնքերու վարձակալութեան գումարները, որոնք պիտի ծախսուին համայնքի խնդիրներու լուծման նպատակով:

«Ծրագիրներ կան, որոնք այսօր նիւթական հնարաւորութիւններու պակասի հետեւանքով չեն իրականացուիր. դպրոցներու արդիականացում, երիտասարդական ծրագիրներ, մշակութային բազմաթիւ նախաձեռնութիւններ»,- մասնաւորեցրեց Արա Գոչունեան:

Ազգային փոքրամասնութիւններէն ամենամեծը Թուրքիոյ հայկական համայնքն է: Քրիստոնեայ հայերուն թիւը, ըստ Թրքական «Զաման» թերթի, 65 հազար է, հրէաներուն թիւը 23 հազար, ուղղափառ յոյներուն թիւը՝ 2500:

Ազգային փոքրամասնութիւններու իրաւունքները պաշտպանելու մէջ մասնագիտացած փաստաբան Քեզբան Հաթեմի «Զամանին» ըսած է թէ, Թուրքիոյ հանրապետութեան պատմութեան մէջ այս առաջին եւ շատ նշանակալից շարժումն է:

«Սա իրաւունքներու վերականգնում է: Սա Լօզանի համաձայնագրի պահանջներու կատարում է, որ մեր երկրի ոչ մահմետական քաղաքացիներուն թոյլ կուտայ իրենք-զիրենք համահաւասար քաղաքացիներ զգալ Թուրքիոյ մէջ», - ըսած է կին փաստաբանը:

Փրոֆեսոր Այհան Աքթար, որ Թուրքիոյ ազգային փոքրամասնութիւններու մասին շարք մը գիրքերու հեղինակ է, կառավարութեան որոշումը յեղափոխական նկատելով ըսած է, որ այն արժանի է ծափահարութիւններու:

«Ամենակարեւորը՝ Թուրքիան այդ կատարեց սեփական կամքով, մինչեւ արտաքին ճնշումներու հանդիպիլը: Եթէ կառավարութիւնը որեւէ նախաձեռնութիւն չցուցաբերէր, ապա Մարդու իրաւունքներու եւրոպական դատարանի կողմէ ընթացող գործերու կապակցութեամբ Թուրքիան կ'ենթարկուէր շարք մը պատժամիջոցներու», - յայտարարած է Աքթար:

ԻՆՉՈՒ Է ՄԵՆԱՇՆՈՐՀ ՏՐՒՈՒՄ ՀԱՅ ԱՌԱՔԵԼԱԿԱՆ ԵԿԵՂԵՑՈՒՆ՝
ԱՐԴԱՐԱԴԱՏՈՒԹԵԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՐԶԱԲԱՆՈՒՄԸ

ՀՀ ԱՆ տեղեկատուութեան եւ հասարակայնութեան հետ կապերի բաժնից ստացուած հաղորդագրութիւնում պարզաբանւում են «Խղճի եւ կրօնական ազատութիւնների մասին» նոր օրէնքի նախագծի շուրջ լրատուամիջոցներում բարձրացուած հարցերը: Պարզաբանման մէջ, մասնաւորապէս նշւում է.

«ՀՀ արդարադատութեան նախարարութիւնը եւ ԵԱՀԿ երեւանեան գրասենեակը 2011 թուականի Օգոստոսի 19-ին նախաձեռնել էին «Խղճի եւ կրօնական ազատութիւնների մասին» նոր օրէնքի նախագծի, ինչպէս նաեւ փոխկապակցուած այլ օրէնքներում փոփոխութիւններ եւ լրացումներ կատարելու մասին նախագծերի շուրջ հանրային քննարկում, որի ընթացքում ներկայացուեցին իրականացուող օրէնսդրական փոփոխութիւնները, նպատակը եւ հիմնաւորումները:

Քննարկմանը յաջորդած շաբաթուայ ընթացքում որոշ լրատուամիջոցներ անդրադարձան այս թեմային: Նշենք, որ հրապարակումներում առկայ հարցադրումների հիմնական մասը պարզաբանուել էր քննարկման ընթացքում եւ տրուել էին սպառիչ պատասխաններ:

Այդուամենայնիւ թիւրընկալումներից խուսափելու համար նախարարութիւնը նպատակայարմար է գտնում առանձնացնել բոլոր հիմնական հարցադրումներն ու եւս մէկ անգամ պատասխանել չահագրգիռ կողմերին մտահոգող հարցերին:

Քննարկման մասնակիցների մի խումբ մտահոգութիւն էր յայտնում, թէ օրինագծով մենաշնորհ է տրւում Հայ առաքելական եկեղեցուն, ինչու՞:

Պատասխան -Հայ առաքելական եկեղեցու բացառիկ կարգավիճակը արդէն իսկ սահմանուած է ՀՀ Սահմանադրութեամբ (ՀՀ Սահմանադրութիւն, գլուխ առաջին յօդուած 8.1), որի համաձայն. «Հայաստանի Հանրապետութիւնում եկեղեցին անջատ է պետութիւնից: Հայաստանի Հանրապետութիւնը ճանաչում է Հայաստանեայց առաքելական սուրբ եկեղեցու՝ որպէս ազգային եկեղեցու բացառիկ առաքելութիւնը հայ ժողովրդի հոգեւոր կեանքում, նրա ազգային մշակոյթի զարգացման եւ ազգային ինքնութեան պահպանման գործում»: Դրանից ելնելով՝ Հայ առաքելական եկեղեցուն ՀՀ օրէնսդրութեամբ տրուած են մի շարք առանձնաշնորհներ, ինչպէս նաեւ Հայ առաքելական եկեղեցու եւ Հայաստանի Հանրապետութեան միջեւ յարաբերութիւններն կարգաւորւում են առանձին օրէնքով: Սակայն Հայ առաքելական եկեղեցուն տրուած առանձնաշնորհներից եւ ոչ մէկը չի կարող մեկնաբանուել որպէս այլ կրօնական կամ դաւանաբանական պատկանելիութիւն ունեցող անձանց խղճի կամ համոզմունքի ազատութեան իրաւունքի խախտում, եւ նախագիծը միտուած է նաեւ դրա ապահովմանը:

2. Ինչու՞ է նախագծով կրօնական կազմակերպութիւններին արգելւում բարեգործութիւն անել:

Պատասխան - Նախագծով չի արգելւում կրօնական կազմակերպութիւններին բարեգործութիւն անել: Բարեգործութեան կատարումը չի հանդիսանում նշուած օրէնքի նախագծի կարգաւորման առարկայ եւ պատշաճ կերպով կարգաւորուած է «Բարեգործութեան մասին» ՀՀ օրէնքով:

3. Ի՞նչ չափանիշներով է որոշուել կրօնական կազմակերպութեան գրանցման համար անդամների անհրաժեշտ 200 նուազագոյն շեմը մինչեւ 25 իջեցնելը:

Պատասխան - Նախագծով նախատեսւում է առաւելագոյնս հեշտացնել կրօնական կազմակերպութիւնների պետական գրանցման գործընթացը, այդ թւում՝ նուազեցնելով կրօնական կազմակերպութիւնների գրանցման համար գործող օրէնքով նախատեսուած անդամների թիւը: Միաժամանակ անհրաժեշտ է նկատի ունենալ, որ նախորդ նախագծերի վերաբերեալ ԵԽ Վենետիկի յանձնաժողովի եւ ԵԱՀԿ - ի համատեղ եզրակացութիւնում 200 թիւը համարուել էր խիստ անհամաչափ:

4. Ի՞նչ է նշանակում ոչ պատշաճ հոգեւորսութիւն, արդեօք դրա հասկացութիւնը չի հակասում Եւրոպական կոնվենցիային:

Պատասխան - Նախագծի 4-րդ յօդուածով յստակ սահմանւում են խղճի, կրօնի եւ համոզմունքի ազատութեան արտայայտման իրաւունքի սահմանափակման հիմքերը, ինչպէս նաեւ սահմանւում է «ոչ պատշաճ հոգեւորսութիւն» հասկացութիւնը, մասնաւորապէս.

Ոչ պատշաճ հոգեւորսութիւնը՝ այլ կրօնական կամ դաւանաբանական պատկանելիութիւն կամ հայեացքներ ունեցող անձանց նկատմամբ դաւանափոխ անելու նպատակով կրօնական բնոյթի ցանկացած քարոզչական ներգործութիւն, որը դրսեւորւում է այդ անձի կամ նրա մերձաւորի նկատմամբ ֆիզիքական կամ հոգեբանական բռնութիւն գործադրելով կամ դա գործադրելու սպառնալիքով, նիւթական կամ սոցիալական բնոյթի առաւելութիւն տրամադրելով կամ կախուածութիւնը օգտագործելով, այլ կրօնի, համոզմունքի կամ կրօնական կազմակերպութեան նկատմամբ թշնամանք յարուցելով կամ ատելութեան հրահրելով, անձին երկու կամ աւելի անգամ հետապնդելով, տասնչորս տարին չլրացած անչափահասի նկատմամբ՝ առանց նրա ծնողների կամ խնամակալների համաձայնութեան:

Ոչ պատշաճ հոգեւորսութեան այս սահմանումը վերցուած է Եւրոպական դատարանի իրաւակիրառ պրակտիկայից, մասնաւորապէս ամբողջութեամբ համապատասխանում Կոկինակիսը ընդդէմ Յունաստանի գործով Եւրոպական դատարանի կողմից տրուած ոչ պատշաճ պրոսելիտիզմի հասկացութեանը:

5. Որո՞նք են այն վտանգաւոր ձեւակերպումները, որոնք կարող են վնասել Հայ առաքելական եկեղեցուն:

6. Պատասխան - Նախագծով սահմանուած չէ որեւէ դրոյթ, որը կարող է վնասել Հայ առաքելական եկեղեցուն:

7. Վերահսկելով կրօնական կազմակերպութիւններին՝ արդեօ՞ք ՀՀ ԱՆ-ն չի վերածւում հաւատաքննիչի, կամ հոգեւոր ոստիկանի:

Պատասխան - Ըստ էութեան, արդարադատութեան նախարարութիւնը այս նախագծով էապէս նուազեցրել է կրօնական կազմակերպութիւնների գործունէութեան նկատմամբ իրականացուող պետական վերահսկողութիւնը:

Մասնաւորապէս էապէս նուազեցուել են կրօնական կազմակերպութեան կողմից գրանցման համար ներկայացուող պարտադիր փաստաթղթերի ցանկը:

Այսպէս՝ գործող օրէնքով կրօնական կազմակերպութիւն գրանցելու համար պահանջւում է տուեալ կազմակերպութեան կրօնականութեան մասին եզրակացութեան ստացումը, ինչը վերոյիշեալ նախագծով հանուել է:

Կրօնական կազմակերպութիւնների նկատմամբ նախագծով նախատեսուած վերահսկողութիւնը կարելի է բաժանել երկու մասի՝ 1. Նրանց տարեկան հաշուետուութիւնների ստուգում, որը նպատակաուղղուած է կրօնական կազմակերպութիւնների կողմից նախագծի մի շարք պահանջների պահպանման ապահովմանը (օրինակ՝ ֆինանսաւորման թափանցիկութիւն) եւ կրօնական կազմակերպութիւնների դադարեցումը եւ կասեցումը, որը կարող է իրականացուել միայն յստակ սահմանուած է կոպիտ եւ որոշակի խախտումների առկայութեան դէպքում: Ընդ որում որպէս կրօնական կազմակերպութիւնների իրաւունքների եւ օրինական շահերի պաշտպանութեան երաշխիք, կրօնական կազմակերպութեան լուծարումը կարող է իրականացուել միայն դատական կարգով:

Վերահսկողական այլ լիազօրութիւններ այս նախագծով արդարադատութեան նախարարութեանը կամ որեւէ այլ պետական մարմնին չի վերապահւում:

8. Ընդունելի՞ է արդեօք այն կարծիքը, թէ օրինագծով կրօնական կազմակերպութիւններին աւելի շատ իրաւունքներ է տրւում, քան՝ պարտականութիւններ:

Պատասխան - Անդրադառնալով իրաւունքներին եւ պարտականութիւններին՝ հարկ է նշել, որ սահմանուած իրաւունքները եւ դրանց կենսագործումը լիովին բաւարար են ՀՀ սահմանադրութեան 26 -րդ յօդուածով եւ Եւրոպական կոնուեցիայի 9-րդ յօդուածներով սահմանուած խղճի ազատութեան իրաւունքի կենսագործման համար, իսկ սահմանուած պարտականութիւնները լիարժէք համաչափ են այդ իրաւունքի Սահմանադրութեամբ եւ Կոնվենցիայով նախատեսուած սահմանափակումներին:

Յաւելենք նաեւ, որ «Խղճի եւ կրօնական ազատութիւնների մասին» օրէնքի նախագիծն արդէն ուղարկուել է ԵԽ Վենետիկի յանձնաժողով, եզրակացութիւնը ստանալուց յետոյ, ամենայն հաւանականութեամբ 2011-ի Նոյեմբերին օրինագծի շուրջ կ'անցկացուեն հանրային լայն քննարկումներ»:

ՄԱՍԻՍ
ԱՄԵՆԱՎՍՏԱՀԵԼԻ ԱՂԲԻՒՐԸ ՀԱՅՐԵՆԻ ԼՈՒՐԵՐՈՒ

ՀԵՆՐԻԿ ԱՆԱՍԵԱՆ. «ՓՆՏՌՈՒՄ ԵՄ ԻՄ ՀԻՆ ԵՐԵՒԱՆԸ»

ՅԱՍՄԻԿ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆԵԱՆ

Վերջերս Երեւանում կայացաւ նշանաւոր դիրիժոր եւ կոմպոզիտոր Հենրիկ Անասեանի դուդուկի համար գրուած կոնցերտի պրեմիերան: Անցեալ տարի ստեղծագործութիւնն առաջին անգամ կատարուել է Վենեզուելայում՝ Կարակասի Սիմոն Բոլիվար նուագախմբի նուագակցութեամբ՝ նուագախմբի 25-ամեակի կապակցութեամբ: Դուդուկը դասականացնելու գաղափարը Անասեանը վաղուց ունէր: Մաեստրոյին մտահոգել էր Թուրքերի յստակ ոտնձգութիւնը դէպի մեր ազգային գործիքը:

«Նրանք սովոր են փախցնել, Թալանել նաեւ մեր մշակոյթն ու արուեստը: Ստամպուլում համերգների ժամանակ նկատել էի, որ իրենց ժողովրդական գործիքների մէջ հնչում է նաեւ դուդուկը: Մեղադրանք չեմ ներկայացնում հայ դուդուկահարներին, բայց մութ ու ցուրտ տարիներին հենց նրանք Թուրքերին սովորեցրին դուդուկ նուագել: Այդ մտավախութիւնն ինձ դրդեց, որ դուդուկը համաշխարհային համբաւ ձեռք բերի եւ այդ ճիգի մէջ որոշեցի, որ պահպանման լաւագոյն տարբերակը դուդուկը դասականացնելն է: Դուդուկը միակ գործիքն է, որ ազգային է, եւ սա առաջին դասական ստեղծագործութիւնն է դուդուկի հնչողութեամբ», «Ազգ»-ի հետ զրոյցում պատմում է Հենրիկ Անասեանը:

Մաեստրոն ցաւով յիշում է, որ ստեղծագործութիւնը նախ յանձնել է երկու հայ դուդուկահարների՝ առաջարկելով նրանց կատարել ստեղծագործութիւնը, «սակայն հայերը միշտ ուշացած են: Գնահատում ենք մեր արժէքները, երբ օտարն է այն ներկայացնում: 2 տարի սպասեցի հայ երաժիշտների արձագանքին, բայց նրանք լուռ էին: Յետոյ նոտաները կարդաց ֆուստաչէն ու… խենԹացաւ: Օտարն առաջինը գնահատեց», ասում է Անասեանը: Կոմպոզիտորը պատմում է, որ յետագայում, համերգի տեսագրութիւնից յետոյ մէկ այլ դուդուկահար՝ Գէորգ Դաբաղեանը, ցանկութիւն յայտնեց կատարելու:

Անասեանը խոստովանում է, որ տարիներ առաջ արուեստագէտները նեղւում էին գեղարուեստական խորհուրդ հասկացութիւնից: Սակայն ներկայ պայմաններում խորհրդի անհրաժեշտութիւնը զգալի է:

«Տեղից վեր կենողը կոմպոզիտոր է, ով ինչ ուզում է, անում է: Անկախ նրանից, Թէ իր գիտելիքների պաշարը որքան է: Մի՞Թէ այս իրավիճակում չպէտք է մէկը լինի, որ վերահսկի, ուղղութիւն ցոյց տայ, հարցնի, Թէ ինչ տեքստի տակ է երգ գրում: Անուններ չեմ ցանկանում տալ, բայց մարդիկ կան, որ կործանեցին մեր էստրադային երաժշտութիւնը: Մեր էստրադայում Թափթփուկներ են: Վախենում եմ մտնել կոնսերուատորիա, տեսնել, Թէ ինչպիսի ցածր մակարդակ է աճում: Ժամանակին առանց կրԹութեան երաժշտական ուսումնարան չէին ընդունում: Այսօր կոնսերուատորիա են ընդունւում մարդիկ, ովքեր նոտա չգիտեն: Սոսկալի երեւոյԹ է»:

«Դժգոհ եմ անվաստակ վաստակաւորների կոչում ունեցողներից», ասում է մաեստրոն: Անասեանին զարմացնում է, որ նորելուկ երգիչներին դարձնում են վաստակաւոր: «Մարդ պէտք է վաստակ ունենայ վաստակաւորի կոչման համար: Ծնուել եմ Հայաստանում, 33 տարի ապրում եմ ԱՄՆ-ում, սակայն ինձ սփիւռքահայ չեմ համարում: Եւ մարդիկ, ովքեր չեն ծնուել Հայաստանում, որոշում են՝ Հայաստանի ծնունդ եմ, Թէ ոչ: Մի՞Թէ Սփիւռքում ապրողն իրաւունք չունի Հայաստանում կոչում ստանալու: 30 տարի Հայաստանում, 33 տարի ԱՄՆ-ում ծառայել եմ հայ ժողովրդին: Իմ հիմնադրած «Սիփան» երգչախմբով 4 անգամ Հայաստանում համերգ եմ տուել: Առանձին համերգներ ունեցել եմ մի քանի տասնեակ անգամ», ասում է Անասեանը՝ չհասկանալով որոշման իմաստը, որ սփիւռքահային չի կարելի կոչում տալ, որովհետեւ հայրենիքում չի բնակւում:

«Հարցը կոչումը չէ, այլ վերաբերմունքը», ասում է նա՝ հաւաստիացնելով, որ վիրաւորուած կը զգայ, երբ իրեն «երէկուայ լակոտների հետ» վաստակաւորի կոչում տան:

«Նուաստացուցիչ է: Ես իմ հաւատամքն ունեմ: Էլի վերադառնալու եմ Հայաստան, էլի աշխատելու եմ, ստեղծագործելու եմ, բողոքելու», ասում է Անասեանը՝ յաւելելով, որ կարեւորը հայ լինելն է, ոչ Թէ հայ կոչուելը:

Տարուայ մեծ մասը Անասեանը բնակւում է ԱՄՆ-ում, այնտեղ են որդիները, Թոռները: Հոլիվուտում հիմնել է «Սիփան» երգչախումբը: 1981-ից ղեկավարում է նաեւ «Սարդարապատ» անսամբլը: Հիմնել է «Հայ արուեստ» երկշաբաԹաԹերԹը, «Անի» տպա-

Շար.ը էջ 17

Ի՞ՆՉ ԸՆԵՆՔ ՃԱՏՐԱԿԻ ԱԽՈՅԵԱՆՈՎ

ՀԱՅԿ ՆԱԳԳԱՇԵԱՆ

Վերջերս պատահեցաւ հայութիւնը եւ աշխարհը ցնցող դէպքը՝ Լեւոն Արոնեան տիրանալով ճատրակի (chess) համաշխարհային ախոյեանութեան բուռն եւ երկարատեւ ճակատամարտներ տեղի ունեցան աշխարհի ամենափոքրաԹիւ ժողովուրդներէն մէկուն հանճարեղ զաւկին եւ ամենէն բազմամարդ չին, ռուս կամ ամերիկացի ժողովուրդներու ներկայացուցիչներուն միջեւ եւ հայութիւնն ու աշխարհը ցնցող հրաշքի համազօր յաղԹանակին տիրացաւ ամէնէն փոքրիկ ժողովուրդին մեծ զաւակը: Աշխարհի վրայ ուր որ հայ կայ (ո՞ւր չկայ) հրճուեցաւ ու հպարտացաւ անշուշտ շատ հաւանաբար բաժակ մըն ալ կոնծելով իրենց հանճարեղ ազգակիցին կենացը եւ վերջ:

Բայց այսքա՞ն է իրաւունքը ախոյեանին: Խօսքը նիւԹականի մասին չէ, որ ստացաւ անշուշտ, այլ բարոյական գնահատանքը, որ ինչքան որ ալ տրուեցաւ անբաւարար է ազգին իր տուածին փոխարէն: Ան արժանի է ազգային հերոսի վայել պատիւներու: Պէտք է պատուել զինք յատուկ տօնախմբուԹիւններով, աւանդաբար սկսելով Լիբանանէն, անցնելով Եւրոպա, հասնելու համար Միացեալ Նահանգներ:

Այս առնչութեամբ աննպատակ չէ յիշել որ Եւրոպայի մէկ անկիւնը կայ փոքրիկ երկիր մը՝ ՓորԹուկալը, ուր կը գտնուի գուցէ մեր ամենահարուստ հաստատութիւնը՝ Գալուստ Կիւլպէնկեան հիմնարկը, որուն տնօրէնը՝ իմ վաղեմի բարեկամ Զաւէն Եկաւեանը ձանձրոյԹի պահեր կ՚ունենայ մենակութեան մէջ: Ահաւասիկ զինք զբաղ պահող ազգօգուտ եւ պատուաբեր ձեռնարկ մը՝ Լեւոն Արոնեանը միջազգայնօրէն յարգելու եւ առատ նիւԹականով վարձատրելու: Վստահաբար այդ մեծ մարդուն՝ Գալուստ Կիւլպէնկեանին հոգին ալ պիտի խայտայ այս առԹիւ: Միջազգային ճանաչումի արժանացած հանգուցեալը, որ Իրաքի քարիւղը յայտնաբերող եւ շահագործողներու առաջիններէն մէկը ըլլալուն համար, ՄիւԹըր յայ փըր սէնԹ կոչուած է, մինչեւ այսօր 5% շահաբաժինը փոխանցուելով իր անունը կրող հիմնարկին:

Կիւլպէնկեան հիմնարկը այն հաստատութիւնն է որ իր խստութեամբ եւ միջազգային վարկով կրնայ համաշխարհային ուշադրութեան առարկայ դարձնել Լեւոն Արոնեանին սխրագործութիւնը՝ հաւաքոյԹի մը հրաւիրելով համաշխարհային մամուլի ներկայացուցիչները եւ ճատրակի նախկին ախոյեաններն ու այդ մասին գրականութիւն մշակողները:

Լեւոն Արոնեան ազգապարծան ցուցակին վերջինն է, բայց միակը չէ: Իրմէ առաջ ալ ունեցեր նք համաշխարհային համբաւի տիրացած չախմաԹիսԹներ, ինչպէս Մեծն Տիգրան Պետրոսեան, որ աշխարհի ախոյեանը եղած է 1963ին, եւ Կերի Գասպարով՝ 1985ին, ի հարկէ երկուքն ալ նուաճելէ յետոյ ՍովիէԹ ՄիուԹեան ախոյեանութիւնը:

Իսկ ի՞նչ կրնայ ընել եւ պէ՛տք է ընէ Հայաստան: Շատ բան՝ եԹէ պատահածը իբրեւ մեր ազգային հպարտութիւնը շոյող դէպք լրատուութեան նիւԹ ընելով չմոռցուի: ԵԹէ պետական արդի քաղաքականութեան մէջ իր արժանի տեղը գրաւէ: Սահմանը բանալու համար Թուրքիոյ աղաչելէն շատ աւելի պատուաբեր է եւ արդիւնաւոր կրնայ ըլլալ Լեւոնին յաղԹանակին առԹած հպարտութեան եւ ցեղային արժանիքներու գիտակցութեան շիճուկը սրսկելը մեր ժողովուրդին եւ երիտասարդութեան մանաւանդ: Հայաստանի իշխանութիւնը որ գնահատանքը արտայայտելու համար եւ մանաւանդ, իր միջազգային վարկը բարձրացնելու համար պէտք է տէր կանգնի հայու հանճարեղ զաւկին, աւելի մեծ համեմատութեամբ կրկնելով այն բոլոր միջոցառումները որ Թուեցինք Կիւլպէնկեան հիմնարկին մեր ակնկալութեանց մէջ:

Իսկ յարգանքի այս բոլոր արտայայտութիւններէն յետոյ ի՞նչ կ՚ակնկալուի Լեւոն Արոնեանէն: Տրուած ըլլալով որ մարզախաղի այս տեսակը մտային բարձրագոյն կարողութեան ապացոյցն է, երախտապարտ պէտք է ըլլայ հայ ցեղին, որ առհաւական այդ բացառիկ հանճարով օժտած է զինք:

Ցեղն ալ իր կարգին այդ հանճարը պէտք է օգտագործէ տնտեսական, քաղաքական եւ պաշտպանողական անխորտակ վահանով մը օժտելով հայկական պետութիւնը ընդդէմ բոլոր Թշնամիներուն:

ՄԱՍԻՍ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԿՏՐՈՆ

Yes, I wish to subscribe to Massis Weekly
Enclosed a check for (one year)
*** $50,00 for USA**
*** $60,00 (second class), $ 75,00 (Air Mail) for Canada.**
*** $85,00 (second class), $ 125,00 (Air Mail) Overseas.**
Name: --
Address: ---------------------------------------
City: --------- State:--------- Zip Code:------
Country: ------------
Tel :----------------------- Fax : ------------------------

ՍԻՏՆԻ՝ ԱՒՍՏՐԱԼԻՈՅ ՀԱՅ ԳԱՂՈՒԹԸ

ՄԵԹՐ ՊԱՐԳԵՒ ԴԱՒԻԹԵԱՆ

Սիտնի կ'այցելեմ ամէն տարի հարազատներս տեսնելու:

Առաջին այցելութիւնս եղած էր 1983 թուականի Դեկտեմբեր ամսու վերջին շաբթուն, եւ այն ատեն ներկայ եղած էի Հնչակեան նորածին մասնաճիւղի Նոր Տարուայ խրախճանքին : Ինծի տրուեցաւ հաճոյքն ու պատիւը, խրախճանքի ընթացքին, մեծարելու եւ Հնչակեան զինանշանի ոսկէ մետալով զարդարելու կուրծքը արժանաւոր ազգայինի մը, ընկեր Արթօ Փոլատեանի, որ երկար տարիներու Աւստրալիոյ հայ գաղութին իր մատուցած ազգային օգտաշատ գործունէութեան փորձառութիւնն (ՀԲԸՄ-ի եւ Հայց. Առաքելական Եկեղեցւոյ շրջանակներէն ներս) ու իր վայելած բարի անունն ու համբաւը կը բերէր նորածին Հնչակեան մասնաճիւղի աշխատանքին, անոր տալով մեծ ուժ եւ թափ :

Այդ խրախճանքի մթնոլորտէն խանդավառուած, Թորոնթօ վերադարձիս, 1984 Ապրիլ ամսուն, ես ալ Թորոնթոյի Հնչակեան Մասնաճիւղ կազմելու աշխատանքին իմ համեստ մասնակցութիւնս բերի:

Սիտնի վերջին այցելութեանս ընթացքին (Օգոստոս 2011), հաճոյքը ունեցայ հանդիպելու եւ զրուցելու ընկեր Արթօ Փոլատեանի հետ, որմէ քաղեցի եւ ստացայ հետեւեալ տեղեկութիւնները Աւստրալիոյ հայ գաղութի մասին:

Աւստրալիոյ Հայկական գաղութը մօտաւորապէս երեսուն հազար (30,000) թիւ ունի եւ մեծ մասը կ'ապրի Սիտնիի մէջ: Ընդհանրապէս անոնք կ'ապրին Րայտ (Ryde), Թափ Րայտ (Top Ryde), Ջաթսվուտ (Chatswood) եւ Ուիլըպի (Willouhby) կոչուող արուարձաններուն մէջ: Հոն ներկայութիւն ունին ազգային երեք աւանդական կուսակցութիւնները, ՍԴՀԿ-ն ու ՌԱԿ-ը ոչ այնքան տիրական ներկայութեամբ որքան ՀՅԴ-ինը: Հնչակեան ռատիօժամը (ամէն կիրակի երեկոյեան երկու ժամ) Սիտնիի մէջ յաջող ձեռնարկ եւ սպասելի ժամանց կը նկատուի տարիներէ ի վեր : Ազգային ամէնօրեայ դպրոց ունին ՀԲԸՄ-ն ու ՀՅԴ-ն, երկրորդինը շատ աւելի թիւ ունեցող աշակերտներով: ՀԲԸՄ-ն ու Համազգայինը ունին նաեւ Շաբաթօրեայ դպրոցներ, եւ ի պատիւ Սիտնիահայութեան, Հայ լեզուի դասընթացքը պետութեան կողմէ ընդունուած է որպէս ուսանելի լեզու տեղական երկրորդական վարժարաններու մէջ եւ կը նկատուի course credit կամ ինչպէս իրենք հոն կ'ըսեն Matriculation Subject: Տեղական Հայ մամուլը կը սահմանափակուի պարբերաթերթերէ, եւ զանազան ազգային,միութենական ու եկեղեցական շաբաթական կամ ամսական հրատարակութիւններէ:

Գաղութը համերաշխ կեանք ունի եւ «Էջմիածնական» ու «Անթիլիասական» Թեմեր չկան, կայ օրինակելի եւ պատուաբեր մէկ Հայց. Առաքելական Թեմ գլխաւորութեամբ Թեմի երկարամեայ Առաջնորդ Գերշ. Տէր Աղան Արք. Պալիօզեանի, ,որ երկար տարիներէ ի վեր, իմաստութեամբ եւ անկողմնակալ առաջնորդութեամբ, գիտցած է, պատիւ իրեն, տեղական հասուն մտքերու օգնութեամբ, մէկ ու անբաժան պահել Հայ եկեղեցին այդ հեռաւոր ցամաքամասին վրայ: Լսեցի որ յարգելի եւ սիրելի Առաջնորդը որոշ բժշկական խնամքի ենթարկուած է վերջերս: Նախանցեալ այցելութիւններուս կը հանդիպէի իրեն ու կը զրուցէինք տարբեր նիւթերու մասին եւ այդպէս ճանչցած եմ զինք որպէս շրջահայեաց, խելացի եւ ամէն ինչէ տեղեակ անձ:

Դժբախտաբար, առիթը չունեցայ այս վերջին այցելութեանս ընթացքին, տեսնել զինք եւ անձնապէս առողջութիւն մաղթել իրեն: Այդ մէկը այս գրութեամբս կը մաղթեմ իրեն:

Սիտնին շատ գունաւոր նկարագիր ունեցող գեղեցիկ քաղաք մըն է եւ տարիներէ ի վեր զբօսաշրջիկներու կողմէ կը նկատուի աշխարհի ամենէն աւելի հաճելի զբօսավայրը: Ունի հեշտ ձմեռ (Յունիս - Սեպտեմբեր) եւ բարեխառն կլիմայ:

«Աշխարհի միւս ծայրը» ըլլալուն համար հեռու մնացած է կարծէք մեր ճանչցած աշխարհի հեւքերէն եւ անվերջ վազքէն:

Այս տարի սակայն, նկատելի էր անբացատրելի սղութիւն մը, որմէ ամէն մարդ կը գանգատէր: Պատճառ՝ Ամերիկեան կեանքի հեւքին հետեւելու մարմաջն է:

Ամենայնդէպս, Աւստրալիան տակաւին կը մնայ աշխարհի լաւագոյն կենսամակարդակ ընծայող հազուագիւտ երկիրներէն մէկը:

Թորոնթօ

ՉՈՒԳԱՍԶԵԱՆ ՀԱՄՈՅԹԻ ՆՈՐ ԽՏԱՍԱԼԻԿԸ (C.D.)

Վերջերս լոյս տեսաւ Զուգա-սզեան երգի եւ նուագի հայկական համոյթի հինգերորդ խտասալիկը: Արդարեւ, Ֆրեզնոյի մէջ հիմնուած տասնեակ տարիներու վաստակ ունեցող այս համոյթը՝ ցարդ օգտաշատ կարեւոր ներդրում մը կատարած է Գալիֆորնիոյ տարբեր քաղաքներու մէջ: Միամսեայ համերգային շրջապտոյտով հանդէս եկած է նաեւ Հայաստանի եւ Ղարաբաղի մէջ, արժանանալով Հայաստանի Կրթական նախարա-րութեան ոսկեմետալին: Այս խումբը տիրացած է նաեւ ամերիկեան Independent Music Award մետալին:

Զուգասզեանի նոր խտասալիկն իր մէջ կը պարփակէ հայկական աշուղական եւ ժողո-վրդական երգերու գողտրիկ ծաղկեփունջ մը, որ կը սկսի Սայաթ Նովայի «Ուստի կու գաս Ղարիպ Բօբուլ»ով եւ կ'աւարտի Առնօ Բաբաջանեանի «Ազգ Փառապանծ» երգով:

Կ'արժէ գնահատել սփիւռքի մէջ հայ երգն ու երաժշտութիւնը տարածելու կոչուած արուեստի գործիչներն ու մշակութային հաստատութիւնները եւ այդ փաղանգին պատկանող ճոն Զուգասզեանը:

massispost.com
daily news updates

10,000 ՏՈԼԱՐԻ ՕԺԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ ՀԱԼԷՊԻ ԿԻԼԻԿԵԱՆ ՃԵՄԱՐԱՆԻՆ

Հալէպի Կիլիկեան Կրթական հաստատութիւնն այս տարի կը թեւակոխէ իր հիմնադրութեան պանծալի 90-ամեակը (1921-2011): Այս առիթով կազմակերպուած են զանազան ձեռնարկներ եւ եզրափակիչ հանդիսութիւն ու ճաշկերոյթ-պարահանդէս:

Ստացուած հաւաստի լուրերու համաձայն Գալիֆորնիոյ Կիլիկեան Բարեգործական Միութեան վարչութիւնը, վերջերս 10,000 տոլարի օժանդակութիւն մը կատարած է Հալէպի Կիլիկեան Ճեմարանին: Սոյն գումարը պիտի օգտագործուի կրթական հաստատութեան նախակրթարանի բաժնի շինարարական աշխատանքներու ֆոնտին:

Այս առթիւ Կիլիկեան Ճեմարանի հոգաբարձութիւնը կոչ կ'ուղղէ արտասահմանի բոլոր կիլիկեանցիներուն, որպէսզի իրենք եւս իրենց նիւթա-բարոյական աջակցութեամբ սատարեն Կիլիկեանի յառաջդիմութեան եւ մակարդակի բարելաւման:

ՀԱՅ ԳԻՐՔԻ ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԷՍ ՖՐԱՆՍԱՅԻ ՄԷՋ

Յառաջիկայ Հոկտեմբերի 17-21, Ֆրանսայի մէջ տեղի պիտի ունենան հայ գիրքին նուիրուած ցուցահանդէսներ, ինչպէս նաեւ համերգներ եւ ֆիլմերու ցուցադրութիւններ, եւ բանախօսութիւններ: Այս բոլորը կը կազմակերպուին Հայաստանի անկախութեան 20րդ տարեդարձին առթիւ: Նախատեսուած է նաեւ մեր գիտաժողով հայոց պատմութեան վերաբերեալ:

Արդարեւ միջոցառումը հետաքրքրական է եւ աննախընթաց: Ան պիտի սկսի Մարսէյլ քաղաքէն եւ պիտի հասնի մինչեւ Փարիզ, հռչակաւոր «Արեւելեան Ճեպընթաց»ով եւ հովանաւորուած պիտի ըլլայ ֆրանսական երկաթուղիի պետական ընկերութեան կողմէ: Ճեպընթացը քաղաքէ քաղաք պիտի փոխադրէ միջոցառումին մասնակիցները, կանգ առնելով Ավինիօն, Վալանս եւ Լիօն քաղաքներուն մէջ:

Այս առթիւ յիշեցնենք որ Երեւանը Եունեսքոյի կողմէ հռչակուած է գիրքի 2012 թուականի համաշխարհային մայրաքաղաք: Երեւանը՝ այդ կոչումին ցարդ արժանացած 12-րդ քաղաքն է:

ՀԲԸՄ
ԱՐՏԱՒԱԶԴ ԹԱՏԵՐԱԽՈՒՄԲԻ
ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆԸ

Կը հրաւիրէ Ձեզ

ԹԱՏԵՐԱԽՈՒՄԲԻ
30 ԱՄԵԱՅ
ՅՈՒՇԱՄԱՏԵԱՆԻ ՇՆՈՐՀԱՆԴԷՍԻՆ

Գիրքը պիտի ներկայացնէ
Տոքթ. ԳԷՈՐԳ ՔԷՇԻՇԵԱՆ

Տեղի պիտի ունենայ
ԿԻՐԱԿԻ, 11 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, 2011
Երեկոյեան ժամը 6:00-ին

ՀԲԸ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՓԱՍԱՏԻՆԱՅԻ ԿԵԴՐՈՆԻՆ ՄԷՋ
2495 E. Mountain Street, Pasadena, California 91104

Կը խնդրուի Արտաւազդ Թատերախումբի
նախկին ու նոր բոլոր մասնակիցներէն,
որ ներկայ գտնուին այս շնորհանդէսին,
պատմելու համար իրենց
յուշանկարները

ՄՈՒՏՔԸ ԱԶԱՏ ՀԻՒՐԱՍԻՐՈՒԹԻՒՆ

ArmenienInfo.net
News. Informationen. Kommentare.

Massis Weekly

Volume 31, No. 31 Saturday, SEPTEMBER 3, 2011

Serzh Sarkisian Continues to Defend Armenia-Turkey Protocols

YEREVAN -- While threatening to formally annul Armenia's normalization agreements with Turkey if Ankara continues to link their parliamentary ratification with the Nagorno-Karabakh conflict, Serzh Sarkisian has indicated that Yerevan will wait for several more months for an unconditional normalization of Turkish-Armenian relations, which is envisaged by the two protocols signed in 2009.

"The Turkish side has to understand that these protocols are not an open-ended opportunity," Sarkisian told an annual meeting in Yerevan of Armenian ambassadors and other senior diplomats.

"Many of our [foreign] friends advised us to wait until the [June] parliamentary elections in Turkey," he said. "So in the next several months we will see whether there has been a change of approaches in Turkey after those elections. But frankly speaking, the past two months have not given us grounds for optimism."

"On the basis of those observations, we will also decide our further steps regarding the protocols," he warned.

Sarkisian continued to insist that despite the lack of tangible results, he does not regret embarking on a policy of rapprochement with Turkey. "I think that those present in this audience understand that that initiative has boosted Armenia's international standing and dispelled our partners' illusions about a new and contemporary Turkey," he said.

Sarkisian has been accused by critics in Armenia and its worldwide Diaspora of making too many concessions to the Turks in the normalization process and gaining little in return. One of them, the Armenian Revolutionary Federation party, quit his coalition government in protest in 2009.

WikiLeaks on Armenian Oligarchs: Who Controls What in Armenia

WikiLeaks revealed classified cables of the U.S. Embassy to Armenia. They include a letter dated 2003-12-09 which is an informal guide to who owns what in Armenia.

TYCOONS RELOADED: WHO CONTROLS WHAT IN ARMENIA

The following is an informal guide to who owns what in Armenia, with the caveat that some of the information is based on rumor and speculation.

MULTI GROUP

The Multi Group is headed by Gagik Tsaroukian (Dodi Gago), MP elected in 2003. A former sportsman (arm wrestling), Tsaroukian is believed to have close ties with the Kocharian family, especially the late Valeriy Kocharian, the President's brother. Multi Group is a holding company consisting of a number of major enterprises in different industries:

-Kotayk Brewery: a joint venture with Castel Beer

-Manana Grain: one of Armenia's major wheat importers

-Aviaservice: the GOAM sold the right to service aircrafts (catering, etc.) in November 2003. According to Embassy sources, the President's late brother Valeriy Kocharian's family has a stake in this business

-Armenian International Airways (AIA): Tsaroukian is believed to have already cashed out

-Ararat winery

-Multi Group Dairy: his mother is in charge of this branch of the business

-Multi Stone: travertine export to Europe. The plant is equipped with modern state of the art Italian stone cutting machines.

-Casino Club Cleopatra, along with a new casino (Pyramid) under construction

-Gyumri Textile plant: silent co-owner

-Farm projects: including most

Continued on page 3

Turkey to Return Confiscated Armenian and Other Minority Properties

ISTANBUL -- The Turkish government is to return properties confiscated from Armenian and other religious minorities since 1936, in a step seen addressing European Union concerns about the treatment of minorities in the EU candidate country. The decision includes hospitals, schools, cemeteries, churches, stores, houses and even nightclubs.

According to a decree published in Turkey's Official Gazette at the weekend, property taken away from minority religious foundations under a 1936 declaration will be returned to them.

The decision was announced ahead of a dinner to break the Ramadan fast that Prime Minister Tayyip Erdogan attended with representatives of the Christian and Jewish communities in Istanbul on Sunday evening.

Under the new decree, the minority properties that were claimed in the 1936 proclamation but had been registered as public or foundation property will be returned to their rightful owners.

According to information obtained from the General Directorate of Foundations, minority groups gave the government a proclamation in 1936 detailing their immovable property. However, over the years, these properties were not registered under the minority foundations' names, and some were even sold to third parties.

In the case of minority groups' properties that were sold to third parties, the religious foundations will be paid the market value of the properties by the Treasury.

Turkey confiscated billions of dollars worth of property belonging to Armenian and Greek foundations when they fell into disuse. The European Court of Human Rights ruled that these seizures were illegal.

Most of Turkey's Christians fled in the upheaval of World War One and the ensuing War of Independence. Hundreds of thousands of Armenians were massacred in a genocidal campaign and 1.5 million Greeks deported in a population exchange.

There are now around 100,000 Christians of different denominations and some 25,000 Jews among Turkey's overwhelmingly Muslim population of 74 million. There is a dwindling community of around 2,500 Greeks in Istanbul, capital of the Greek Orthodox Byzantine Empire until the Ottoman conquest of 1453.

Some 60,000 Armenians and 15,000 Syriac Orthodox also live in Turkey, along with several other smaller religious minorities.

A treaty with Western powers in 1923 allowed Istanbul's non-Muslim communities to retain special education and property rights.

Armenia, Azerbaijan 'Preparing For a Long Confrontation in Karabakh'

MOSCOW -- The existing arms race between Armenia and Azerbaijan is suggestive of their preparation for long a confrontation in Karabakh, citing experts, writes the Russian-language Argumenti Nedeli (Arguments of the Week).

According to the paper unlike the previous years now both Yerevan and Baku attach much importance to the establishment of military industry.

"In case of resumption of military actions, the world powers will in all probability impose an embargo on arms imports. And the imported equipment and military supplies may not last long," writes the paper.

Further, the paper says that Azerbaijan has started a serial production of AK-74M guns, though the coun-

Continued on page 4

Two Arrested In Soldier Death Probe

YEREVAN -- One officer and one soldier were arrested on Wednesday in connection with the latest non-combat death in the Armenian army's ranks which has sparked a fresh public outcry against chronic abuse of military personnel.

Armenia's Defense Ministry refused to identify the detainees, citing "the interests of the investigation" and the need to protect their families. It also said that more arrests are possible "in the coming days."

Ministry spokesman Davit Karapetian told RFE/RL's Armenian service (Azatutyun.am) that the two men are suspected of causing the death of Aghasi Abrahamian, an 18-year-old army conscript.

Abrahamian, who served in an army unit near Nagorno-Karabakh, died shortly after being hospitalized with serious injuries late on Friday. The soldier was reportedly unconscious when he was brought to a Karabakh military hospital.

Military authorities in Yerevan launched an investigation under a Criminal Code clause dealing with involuntary manslaughter. Abrahamian's relatives believe that the conscript was beaten to death and want the investigators to treat the case accordingly.

According to Karapetian, the two arrested suspects may face more serious accusations.

The official also said that Armenia's chief military prosecutor, Gevorg Kostanian, and the head of the Defense Ministry's Investigative Department, Armen Harutiunian, arrived at the army unit in question on Saturday to personally lead the inquiry. Deputy Defense Minister Vladimir Gasparian will also travel to Karabakh for that purpose on Thursday, he added.

Aghasi Abrahamian

Defense Minister Seyran Ohanian said late on Tuesday that the military will do "everything" to solve the embarrassing case. "We have identified the circle of persons who could have affected or beaten the soldier, and serious work is now underway within the framework of the criminal case," he told journalists.

The assurances came amid a wave of public indignation triggered by Abrahamian's death. Local media and civic activists renewed their angry claims that the military command is doing little to tackle hazing of soldiers and other violent crimes committed in the armed forces.

According to unconfirmed data from Armenian human rights groups, 20 soldiers have been killed by fellow servicemen, committed suicide or died in various accidents and as a result of illnesses so far this year.

Ohanian did not confirm or deny this figure. He said only that the first half of 2011 saw the lowest number of non-combat deaths since 2007.

Ohanian has repeatedly pledged over the past year to get tougher on army crime.

Dutch MPs Question FM About Armenian Genocide

THE HAGUE -- Political parties represented in the Dutch Parliament - the Christian Union (ChristenUnie), Socialist Party (SP), Reformed Political Party (SGP) and the Party for Freedom (PVV) - sent written questions regarding the Armenian Genocide to the Minister of Foreign Affairs Uri Rosenthal.

In a response letter to parliamentarians Rosenthal told about "horrific events that took place in 1915," as well as the need "for Turkey and Armenia to start a dialogue on this issue." However, he avoided using the term "genocide" in his letter, Nouvelles d'Arménie reports.

For many years, both Dutch politicians and the media use the term "genocide." The term was also used by previous foreign ministers, including the current deputy prime minister Maxime Verhagen during a parliamentary debate. It seems that the new Dutch government has changed its position under Turkey's pressure.

The Dutch MPs asked Rosenthal whether, in his opinion the "events" can be characterized as "genocide", as defined in the Convention on the prevention of genocide. They also asked him why the term is not used in his letter.

The parties recalled that the Parliament of the Netherlands unanimously adopted a recommendation for the Government to include the Genocide recognition issue in the agenda of talks on possible Turkey's joining the EU. The parties asked Minister Rosenthal whether policy has undergone certain changes.

MPs finally asked whether the Minister wants to study the possibility of building a memorial to victims of the Armenian Genocide outside The Hague.

Minister Rosenthal answered the government does not support the idea of building a monument near the building of the International Criminal Court.

The Federation of Armenian Organizations in the Netherlands (FAON) welcomed the critical reaction of the Dutch Parliament, but was very disappointed with the position of Minister Rosenthal.

news am

Robert Fisk:

Prosecuting War Crimes? Be Sure to Read the Small Print

By Robert Fisk
The Independent, UK

It's good to see bad guys behind bars.

Especially if they're convicted. Justice is better than revenge. And justice must be done for the relatives of the victims as well as for the dead. Part two of the Mubarak trial this month was a case in point. Egyptians want to know exactly who ordered the killing of innocent demonstrators. Who was to blame? And since the buck stops – or is meant to stop – at the president's desk, how can Mubarak ultimately escape his just deserts? The same will apply to Gaddafi when – if? – we get him.

Ben Ali? Well, he'll stay, presumably, in his Saudi exile – which is anyway as near as you can get to a death sentence – since his in absentia trials in Tunis were travesties of justice. Bashar al-Assad? We shall see if we need him or not. Gaddafi? Probably better dead than sent to trial, because he would probably do a Milosevic, mock the court and die in custody. Please note that no tribunals have called for the princes and emirs of the Gulf, or the Plucky Little King of Jordan, or the weird President Bouteflika of Algeria and his henchmen, or the much creepier President of Iran, to be put on trial.

When we decided to keep Hirohito on his Japanese throne, we winnowed down the number of Japanese war criminals to be hanged. Oddly, it was Churchill who wanted the worst of the Nazis to be executed on the spot; it was Stalin who wanted a trial. But then again, Stalin wasn't going to be accused of the mass murder of millions of Soviet citizens, was he?

It all depends, I think, on whether criminals are our friends (Stalin at the time) or our enemies (Hitler and his fellow Nazis), whether they have their future uses (the Japanese emperor) or whether we'll get their wealth more easily if they are out of the way (Saddam and Gaddafi). The last two were or are wanted for killing "their own people" – in itself a strange expression since it suggests that killing people other than Iraqis or Libyans might not be so bad. In other words, civil war killers are just as likely to end up on the hangman's noose.

Or are they? In Lebanon, for example, things aren't that simple. While America would like to know who planned the bombing of its Beirut marine base in 1983, killing 241 US servicemen, it has no war crime trials planned. Nor do the Lebanese. In fact, two amnesties for killers of the 1975-90 civil war specifically exempt all murderers from trial except those who killed religious or political leaders. An interesting distinction.

If your mum and dad were butchered by a crazed neighbour who happened to be of a different religion, the murderer will not go to court. If, however, he knocked off the local priest or imam, he has no immunity. Lebanon's 1991 amnesty, for example – Article 3 for those who like to peek into legal inanities – stipulates that amnesties do not apply to those who commit "the assassination or attempted murder of religious dignitaries, political leaders, Arab and foreign diplomats". Lebanese law, in other words, bestows more value on the life of a bigwig than a prole.

As the Lebanese jurist Nizar Saghiyé puts it: "We have to forget collective massacres, crimes against humanity, ordinary victims – only the murder of a leader is supposed to be punished." When a Lebanese parliamentarian pointed out that this denied the constitution's insistence on equality before the law, the Lebanese president declared that a politician was a "national symbol". This also means that political leaders who have ordered torture and mass murder – of course, I meet them socially in Beirut today – are safe from prosecution. The killers of up to 150,000 Lebanese are also safe, unless they tried to knock off a bishop or a sayed or a warlord.

Just why civil wars are so cruel – and thus, surely, deserving of even more condign punishment – remains a legal mystery. In his preface to Aïda Kanafani-Zahar's splendid analysis, Liban: La guerre et la mémoire (Lebanon: War and Remembrance), Antoine Garapon suggests that because love is the opposite of hate, the most fraternal of communities can become the most murderous: "The cheerful neighbourliness between the (religious) communities – which is the glory of Lebanon – becomes its hell." Thus the Lebanese civil war was "a crime of passion", he says. Kanafani-Zahar draws attention to the fact that the murder of Christian Maronite president-elect Bashir Gemayel in 1982 was followed only a few hours later by the massacre of up to 1,700 Sabra and Chatila camp Palestinians by Israel's Phalangist allies (Gemayel being their now dead leader); yet only Gemayel's assassination was referred to the Lebanese "Council of Justice".

In Bosnia, criminals continue to be sought, although the war had much in common with the Lebanese conflict. Lebanese Christians usually supported the Croats (the Phalangists sent them weapons) while Arab Muslims naturally sympathised with the Bosnian Muslims. In Lebanon, however, there were official village "reconciliations", attended by Muslim and Christian prelates and political leaders. Not so in Bosnia.

But justice? As long as the killers are alive – however old they are, however long ago their crimes were committed – justice would seem to be served by punishment. John Demjanjuk's trial in Germany this year is a case in point. Reconciliations and amnesties are a postponement of justice in the hope that the victims' relatives will die off and their descendants will lose all interest in the outrages of the past. Unlikely. Who now remembers the Armenians, Hitler asked? Millions of people, is my reply.

Village Dream Realized

Yeghvard, Armenia – After four years of summer campaigns, over eighty volunteers, thousands of hours of professional and volunteer work, the opening of Yeghvard village's Sourp Astvatzatzin Church took place on Saturday, August 20, 2011.

This small village, on the extreme eastern border of Armenia, in the Siunik region, had been blessed and honored with the grave of Toros Ishkhan, comrade-in-arms of David Beg. The 17th century church had been in dire condition, the interior destroyed, the roof pitted and the outlaying gravestones overturned and untended, during the 70 years of Soviet rule. After the collapse of that regime, the village needed to concentrate on rebuilding itself and not their beloved church.

Organization Terre et Culture (OTC) and Land and Culture Organization (LCO-USA) adopted this project because of its historical significance, vulnerable location, and extreme desire of the villagers and its mayor to once again have their church. The gratification and pleasure of the villagers during the reopening of this church was immeasurable.

The celebration lasted for many hours. Present were Board members from French Organization Terre et Culture (OTC), Kegham Kevonian, Dr. Aram Gazarian, Aram Keropvyan, Araxie Antreassian. American Land and Culture Organization (LCO-USA) was represented by Board members, Dr. Haig Manjikian, Nazareth Kevonian and Hilda Manjikian. Needless to say, many past volunteers and members of both organizations made the long journey to see the fruition of their work. The opening prayers for the church were performed by the clergy from the local town of Kapan.

Joining village mayor, Spartak Zakarian in celebration was the architect, Stepan Nalbandian, and various specialists in historical restoration who worked on this site. The project was overseen by Astghig Hacopian, head of the Armenian Monument Renovation Committee for the Siunik region.

Over five hundred people, from villages far and near, gathered in Yeghvard's Community Center Courtyard to add their joy to this event. Dance groups, theatrical presentations, recitations were presented for the villagers. Many of our volunteers and villagers broke into spontaneous dancing themselves during the performances. They could not reign in their excitement. A celebratory dinner was prepared for the guests and volunteers after the performances. Many toasts and speeches, as is the custom in Armenia, and much dancing and laughing was a fitting end to an unforgettable and moving experience.

After seventy years of Soviet neglect, two years under Azeri bombardment, twenty years of worry and four years of work, the village now feels complete. A dream realized.

For over 30 years, LCO has been one of the earliest volunteers groups in Armenia and Karabakh working to restore, renovate, and rejuvenate the historical monuments and sites of our nation. It has performed this mission through its summer campaigns, by volunteers of every age from the Diaspora and Armenia. To help our mission or join in our summer volunteer program, you may reach us at www.lcousa.org.

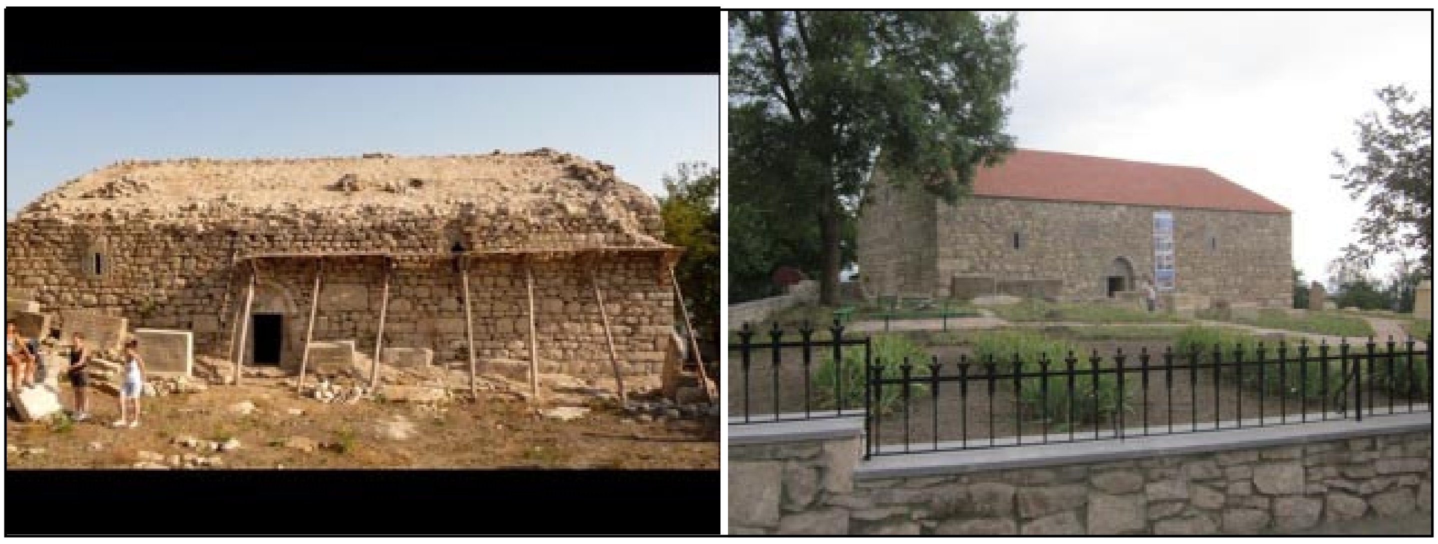

Sourp Astvatzatzin Church Before Renovation and after Completion

Who Controls What in Armenia

Continued from page 1

of the vegetables sold to the Armenian Military forces

-Furniture Salon network: the largest importer of European furniture in the country

-Gas stations and natural gas stations: Multi Leon chain

-Two major retail markets: GUM and MASHTOTS AVE

SIL GROUP

The SIL Group is run by Khachatur Sukiassian (Grzo), MP elected in 1999 and again in 2003. Sukiassian is the oldest son of Grzo-the-father, and has taken control of the SIL Group. He is related by marriage to Vano Siradeghian, the notoriously corrupt and powerful former Minister of Internal Affairs (currently in hiding outside Armenia). It is widely believed that the Siradeghian is one of the major shareholders of SIL Group. He is the only businessman who both maintains and admits his ties with ANM and is still a successful businessman. SIL Group is one of the oldest conglomerates, engaged in many industries, particularly:

-Restaurant chains Pizza di Roma, Queen burger, Chalet

-SIL Hotel and SIL Plaza department store

-Official distributor of Phillip Morris

-Real Estate in downtown Yerevan

-Golden Wood International: hardwood lumber, flooring strip and finger-joint panel manufacturer

-Yerevan Furniture Plant panel manufacturer

-Armeconombank: a leading commercial bank

-Bjni mineral water plant

-Yerevan Polyplast OJSC: manufacturer of various plastic household items, pipes, sanitation piping units, polyethylene film and bags, linoleum and artificial leather

-Zovq Factory OJSC: Zovq natural juices factory

-Construction business (wood and panel)

-Star Valley Co. (Dubai): SIL Group's representative in UAE

-Masis Gofrotara: cardboard and napkin production

-Sevan Grain Milling Company.

MIKA LTD

MIKA Ltd. is managed by Mikhael Bagdasarov, who is believed to have earned his primary capital in Russia. Bagdasarov is the classmate, best friend and business partner to Defense Minister Serzh Sargsyan. His businesses include:

-ArmSavings Bank, privatized in 2001

-Viktoria Trade: a major wheat importer

-Mika Trading: oil products imports and distribution (including 40 percent of gasoline imports)

-Armavia: chartered flights to major Russian cities

-Hrazdan Cement Plant, renamed to Mika Cement

-Gas station chains (called MIKA)

-Mineral water bottling in Dilijan (Dilijan Frolova)

-Other major businesses in Russia and Europe

GRAND GROUP

The GRAND Group is run by Hrant Vardanian, a businessman with Russian capital and under the President's protection. Although he is not an MP, his son, Mikhael Vardanian was elected as MP (2003) on the Dashnak party proportional list. Vardanian enjoys strong popularity within the general public as a successful industrialist and director who reopened several major Soviet-era plants. His businesses include:

-Grand Candy: major Armenian producer of chocolates, sweets, ice creams, etc.

-Grand Tobacco: partner with Ruben Hairapetian (Nemets Rubo) and International Masis Tabak (there has been some conflict between the two major cigarette producers)

-Grand Sun: production of bulbs and lamps on the basis of the privatized Lamp factory. Built a similar factory in Iran.

-Alcohol production

-Several Company stores and cafe chains

HAYRAPETIAN FAMILY

The Hayrapetian family owns the 'Hayrapetian Brothers' Company. Close to the President's office, especially to advisor Alexan Harutiunian. The younger brother died in a car accident earlier this year. Current business activities:

-'Hayastan' Department store

-Hotel Ararat

-BMW dealer

-Erebuni Textile production plant

-Hotel on Lake Sevan shore

-Other additional minor businesses

RUBEN HAYRAPETIAN

Ruben Hayrapetian, a.k.a. Nemets (German) Rubo. Hayrapetian is the current Chairman of the Armenian Football Federation. MP (elected in 2003), former Prefect of Avan Community. Hayrapetian appears to be supported by the President's office. Current business activities:

-Co-owner of Grand Tobacco

-Aragats textile production plant

-Harsnaqar hotel on Sevan shore

-Several gas stations

-Other additional minor businesses

HARUTIUN PAMBUKIAN

Harutiun Pambukian is an MP elected in 1999 and 2003. He defeated Rubo the Flower (Ruben Gevorgian) in the race in Davidashen district. Pambukian is a relatively recent oligarch and major financial supporter of the Presidential campaign in 2003. Believed to have support of Russian capital. Major known business activities:

-Max Group: farms, gas stations

-Lusakert Poultry Plant

-Yeghvard Animal Feed Plant

-Stakeholder in Midland Resources: owner of electricity distribution networks

SAMVEL ALEKSANIAN

Samvel Aleksanian is also known as 'Lfik Samo.' Elected Member of Parliament in 2003. A semi-criminal oligarch, Aleksanian maintains an army of bodyguards. He boasts little formal education (maybe the least among oligarchs). Close to the President's office. Tries to resemble Dodi Gago in everything: his house has the same architecture, he drives the same make of cars, etc. He has the following legal businesses:

-Lusastgh (Shining Star): produces vodka and vegetable oil, owns supermarkets

-Informal 'Feudal Lord' of Malatia (a district in Yerevan)

-Major importer of wheat, sugar and butter. Anti-monopoly Committee recently looked into his case, and admitted that there is a monopoly in sugar and butter importation. Due to his very close ties with the Customs Committee, he is able to import products with best possible privileges, thus minimizing competition in the market for his company

-Natali Pharm: imports and distributes drugs

-Other additional minor businesses

Pianist Vardan Mamikonian in Concert at Fresno State

FRESNO -- Award winning pianist Vardan Mamikonian will perform in the opening recital of the Philip Lorenz Memorial Keyboard Concert Series at Fresno State. The concert will be held at 3:00 PM on Sunday, September 18 in the Concert Hall on the Fresno State campus.

The concert is co-sponsored by the Armenian Studies Program of Fresno State. Babayan will be performing works by J.S.Bach/Busoni, Chopin, and Liszt.

Having performed to greatest acclaim in such prestigious venues as the Musikverein in Vienna, Carnegie Hall in New York, Wigmore Hall in London, and Théâtre des Champs-Élysées in Paris, prize-winning Armenian pianist Vardan Mamikonian returns to Fresno for another display of his "impeccable virtuosity, and, more so, a rare fullness to his touch, sensitivity and refinement of phrasing, and ceaseless attention to architectural balance" (Le Figaro, Paris).

Born into a musical family in Yerevan, Armenia, Mamikonian began studying the piano at the age of seven and quickly showed exceptional talent. After completing studies in Armenia, Mamikonian continued at the Moscow Conservatory for two years and then moved on to the prestigious Tchaikovsky Conservatory where he became a pupil of Valery Kastelsky, himself the last pupil of the legendary teacher Heinrich Neuhaus. Later he continued studies with Russian virtuoso Lazar Berman. In 1991 Mamikonian immigrated to France and took French nationality. He currently makes his home in Paris. A decisive moment in his career came in 1992 when he won the World Music Masters Competition in Monte Carlo that subsequently lead to numerous major engagements throughout the world.

Mamikonian has toured extensively throughout Europe, Asia, North and South America, as well as the Middle East and has performed in the world's great concert halls under conductors such as; Valery Gergiev, Vladimir

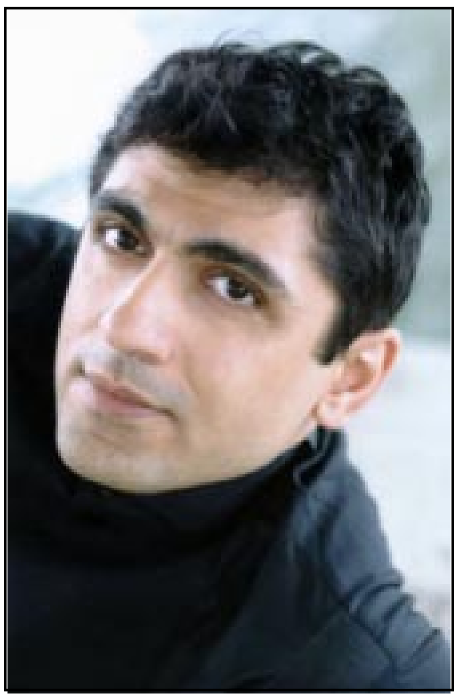

Fedoseyev, Eliahu Inbal, Rudolf Barshai, Vladimir Spivakov, and Lothar Zagorsek.

Mamikonian has devoted much time to the study and performance of French repertoire and has been acclaimed as one of the great interpreters of the music of Debussy and Ravel. Mamikonian has also brought many works of the 20th Century to the public's attention, most notably the compositions of the Armenian composer Arno Babajanian, as well as the French composer Henri Duttileux, with whom he has worked closely. Vardan Mamikonian has recorded extensively for radio, television and has made numerous recordings for the German label Orfeo. Several of these recordings have received awards from the international press.

General tickets for the concert are available for $18 per person, for seniors tickets are $12, and tickets for students are $5.00 per person. Ticket reservations for the concert may be made by calling 278-2337. Relaxed parking will be available in Lots C and V after 7:00 PM the night of the lecture. For more information on the Concert please contact the Armenian Studies Program at 278-2669.

Armenia, Azerbaijan 'Preparing For a Long Confrontation in Karabakh'

Continued from page 1

try mainly relies on Turkey with whom it has agreed to produce also ordnances of 105mm in caliber.

Saying that while Azerbaijan and Turkey are cooperating in the field of military industry Armenia is taking steps too.

"Recently Yerevan adopted the 2011-2015 State Development Program of Military Equipment and Arms within which not only arms import is envisaged, but also the development of local Armenian military industry," writes the papers.

It goes on to say, the last year a group of Russian delegates visited Armenia and held talks over further military cooperation between the two countries. Thanks to those talks, the paper continues, nine Armenian-Russian military factories will be built.

According to the newspaper, some experts said that heavy military hardware will also be produced there.

Armenia's Defense Minister Seyran Ohanian said late on Tuesday that Armenia is adequately protected by S-300 air-defense systems but may have even more sophisticated Russian surface-to-air missiles deployed on its territory in the near future.

Ohanian referred to the Russian-made S-400 Triumf systems that were developed a decade ago and have a firing range of up to 400 kilometers.

"Every year we enhance the capacity, the amount of our weaponry and military hardware," he told journalists. "Especially the air-defense system is modernized every year, and those S-300 systems which we have are today at the ready and capable of accomplishing tasks set for them."

"I don't exclude that one day S-400s will be deployed in the territory of the Republic of Armenia and accomplish tasks coordinated with us," Ohanian said after inspecting Armenian frontline troops in the northern Tavush province bordering Azerbaijan.

The minister appeared to suggest that the new systems would be first delivered to a Russian military base stationed in Armenia. The base was beefed up with S-300s in the late 1990s.

St. Nersess 50th Anniversary Fundraising Reception Set for September 24

NEW ROCHELLE, NY -- A unique and elegant benefit reception will once again be held on the scenic grounds of St. Nersess Armenian Seminary in New Rochelle, NY. Details are being finalized now for the fourth annual "Evening Under the Stars" on Saturday, September 24.

"This gathering provides the opportunity to support the most vital institution for the future of the Armenian Church in North America," said V. Rev. Fr. Daniel Findikyan, Seminary Dean, adding, "Old friends and new come together to mix and mingle while learning about the ongoing and future endeavors of St. Nersess. This year is especially significant as the Seminary is in the midst of its 50th anniversary commemoration."

Last year's event drew nearly 150 people who gathered under an elegant candlelit tent off the back patio of the Seminary building.

One first-time attendee, Mona Khorozian of Fort Lee, NJ, had nothing but praise for the event. "I thought the evening was wonderful. There was a very relaxed atmosphere with a host of dedicated people that were so welcoming. I felt that it was family I was spending the evening with." Mona, and her husband Raffi, have already committed to attending this year's reception.

Donation per person is $100 and includes delicious hors d'oeuvres, cocktails, music and more. This benefit reception will begin at 7 p.m. with guests being greeted and served by college-aged and young professional volunteers who proudly have attended recent St. Nersess Summer Conferences. Those enjoying the evening can look forward to hearing from these young people as they, as well as the Seminary Dean and Board members speak about the importance of the only Seminary of the Armenian Church in the western world.

Other highlights of this year's reception include an auction of several one-of-a-kind items, such as prime New York Giant tickets provided by Seminary Board member Steve Mekenian; a stunning gold-star necklace donated by Mirijohn Givelekian of Royal Jewels in Rye, NY; and "Dinner with the Dean" offered by Fr. Findikyan. More details on these and the other exclusive auction items offered can be found online at www.stnersess.edu, where you may also place your bid. Final bids will be taken up until 9:30 p.m. on Saturday, September 24 during the "Evening Under the Stars" with the highest bidder announced at that time.

Hosts are also being sought to help underwrite the costs for this event. If you are interested in finding out more of what that involves, or to rsvp to attend this year's reception, please visit www.stnersess.edu or contact 914-636-2003.

Lark Presents Commemorative Concert in Honor of Victims of 9/11

GLENDALE -- Under the patronage of H.E. Archbishop Hovnan Derderian, Primate, Western Diocese of the Armenian Church, and the Honorable George Deukmejian, 35th Governor of California, Lark presents a commemorative concert in honor of the victims of the attacks on 9/11, joining countrywide activities to mark the tenth anniversary of the fateful day that befell our nation.

Lark holds dear its position as a cultural organization, representing primarily those of the Armenian Diaspora, as one branch of the many differing Diaspora communities that make up Southern California. As such it is deeply embedded in the larger American fold and shares profoundly in its country's ups and downs.

Ten years ago, in the direct aftermath of the attacks perpetrated against our nation, Lark programmed a concert event to join in the country's collective mourning and raise funds to assist ailing families coping with the disaster. With the same spirit of solidarity and profound compassion for the continual reverberations of those events, our soloists, grand orchestra and 90-strong choir have gathered for another dedicatory performance.

The evening, a celebration of heroism, opens with Beethoven's Egmont Overture, a work of truly heroic proportions, as a testament to the country's resilience in the face of the first great tragedy of the new millennium. Rachmaninov's haunting meditation, Piano Concerto No.2 follows, performed by Lark's newest graduate Meghrie Babikian and the Lark Orchestra. The concert closes with a deep commemoration of those victims who lost their lives in the attacks, with Mozart's immortal Requiem, under the conductorship of maestro Vatsche Barsoumian.

The concert takes place on Sunday, September 11, 2011, 8:00 pm, preceded by a Pre-concert reception 6:30 pm, at the St. Leon Armenian Cathedral of the Western Diocese (3325 N. Glenoaks Blvd., Burbank, California).

We feel blessed to be able to partake in defining the American cultural landscape and offer this concert as a token of comradeship with all Americans who time and again have demonstrated the force of their indomitable spirit.

"For more information please call (818) 500-9997, or visit our website at www.larkmusicalsociety.com"

Concert Organizing Committee

«ԱՂԹԱՄԱՐԻ Ս. ԽԱՉ ԵԿԵՂԵՑԻՆ ՊԱՏՄՈՒԹԵԱՆ ԸՆԴՄԷՋԷՆ»

ԴԱՍԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԱԾ Ք.Հ.Ե.Մ.

Կազմակերպութեամբ Գալիֆորնիոյ Հայ Երիտասարդաց Միութեան (Ք.Հ.Ե.Մ.) Կիրակի, Օգոստոս 21ին երեկոյեան ժամը 7:30ին, միութեան սրահին մէջ տեղի ունեցաւ հրապարակային դասախօսութիւն մը, որուն ընթացքին դասախօս Պետրոս Թովմասեան դասախօսեց՝ նիւթ ունենալով «Աղթամարի Ս. Խաչ Եկեղեցին Պատմութեան Ընդմէջէն»:

Պետրոս Թովմասեան ծնած է Իրաքի Պասրա քաղաքը: Նախակրթական, միջնակարգ եւ երկրորդական ուսումը ստացած է Պաղտատի մէջ: Ան հեղինակն է «Անցեալին Այսօր» յօդուածաշարին, որուն յօդուածները հրատարակուած են Իրաքի, Յորդանանի եւ Լոս Անճելոսի մէջ: 2006ին Երեւանի մէջ լոյս տեսած է անոր առաջին գիրքը «Հայկական Լեռնաշխարհը եւ Միջագետքը» խորագիրով: Ան նաեւ Վասպուրականի Հայրենակցական Միութեան Լոս Անճելըսի մասնաճիւղի փոխատենապետն է:

Դասախօսը հապճեպօրէն անդրադարձաւ Ս. Խաչի ճարտարապետական, կրօնական եւ մշակութային արժէքներուն մասին, կեդրոնանալով Ս. Խաչ եկեղեցւոյ պատմաքաղաքական դերին վրայ, շեշտելով քանի մը կարեւոր եւ սակայն ցարդ անյայտ մնացած կէտերու վրայ:

Սկսելով Ուրարտական ժամանակաշրջանէն ան յիշեց որ շատ հաւանական է, որ Ուրարտուի 2րդ արքան Լու Տիբիր (844-835 Ք.Ա.) Աղթամարի մէջ կառուցած է բնակավայր-ամրոց մը, ինչպէս եւ ըստ Մարտիրոս Գաւուքճեանի լեզուի հնչումային զարգացումներով ԱՂթամար անունը յառաջ եկած է Ուրարտուի Լու Տիբիր արքայի անունէն:

Անցնելով Ռշտունիներու տոհմի կեդրոնը եւ ապաստարանը, եւ ըստ Մովսէս Խորենացիի անոնք կառուցած են Ռշտունեաց ամրոց մը, որուն վրայ յարձակած է Արշակունի Տիրան Թագաւորը (338-350 Թ.):

Հայաստանի Ա. բաժանումէն ետք 387 Թ. Սասանեաններու եւ Բիւզանդացիներու միջեւ, 639 Թ. Թէոդորոս Ռշտունին բաժանումէն 252 տարի ետք վերամիացուց երկու Հայաստանները կեդրոն ունենալով Աղթամար կղզին:

Այս յառաջաբանէն ետք, դասախօսը անցաւ բուն նիւթին: Ան յիշեց թէ Աղթամարի Ս. Խաչ եկեղեցին կառուցուած է Վասպուրականի Արծրունեաց Թագաւորութեան հիմնադիր Գագիկ Ա. (908-943Թ) օրով, Մանուէլ ճարտարապետի կողմէ (915-921 Թ.) տարիներու ընթացքին: Ս. Խաչ եկեղեցին կառուցուած է 7րդ դարի Աղբակի Արծրունեաց տոհմային դամբարանի , Զօրադիրի Ս. Խաչ եկեղեցւոյ նման՝ Հռիփսիմէատիպ եկեղեցի, խաչաձեւ, կեդրոնագմբէթ, քարէ կոնաձեւ տանիքով: Կղզիին վրայ Գագիկ Ա. Արծրունին կառուցած է Թագաւորական պալատը, իշխանական դղեակներ, արհեստական նաւահանգիստ, բացօթեայ Թատրոն եւ այլ կառոյցներ, որոնցմէ մնացած է միայն Ս. Խաչը:

Արծրունեաց Թագաւորութեան ընթացքին Ս. Խաչ տեղափոխուած է Հայաստանի Դուին մայրաքաղաքէն Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսական աթոռը, ուր մնացած է (927-948 Թ.) տարիներուն: Այդ ժամանակամիջոցին 928 Թ. Ս. Խաչի մէջ տեղի ունեցած է Աբաս Ա. Բագրատունի Թագաւորի օծումը, եւ Թագադրութիւնը:

Արծրունեաց Թագաւորութեան անկումէն ետք 1021 Թ. Արծրունիներէն ճիւղ մը պայքարելով Սելճուքներու եւ Բիւզանդացիներու դէմ կը յաջողի հիմնել կիսանկախ փոքրիկ իշխանութիւն մը, որ կոչուեցաւ իր հիմնադիրի անունով Խեդենիկեան իշխանութիւն, որուն կեդրոններն էին Ամյուկի բերդը եւ Աղթամար կղզին Ս. Խաչով:

Խեդենիկեան իշխաններէն Աբդլմսեհը օգտուելով Սելճուք Թուրքերու տկարութենէն լրիւ կ'անկախանայ, եւ աւելին 1113Թ. իր որդին՝ Դաւիթ Եպիսկոպոսին կ'օծէ կաթողիկոս Ս. Խաչի մէջ: Այսպէս, կը հիմնուի Աղթամարի կաթողիկոսական աթոռը, որ տեւեց ութ դար (1113-1895 Թ.), եւ որուն կը հետեւէին 302 եկեղեցիներ եւ 58 վանքեր:

Աղթամարի Զաքարիա Գ. (1434-1464Թ.) կաթողիկոսի ջանքերով եւ բանակցութիւններէ ետք Թուրքմէն Կարա-Կոյունլուներու Ջահանշահ սուլթանի հետ, 1465 Թ. կաթողիկոսի եղբօրորդի՝ Սմբատ Արծրունին Ս. Խաչի եկեղեցւոյ մէջ կ'օծուի Թագաւոր: Այսպիսով, Սմբատ Արծրունի (1465-1471Թ.) կը դառնայ Հայոց վերջին Թագաւորը: Փոքրիկ Թագաւորութիւնը կ'ընդգրկէր Աղթամար կղզին եւ առափնեայ տարածքները: Կարճատեւ կեանք ունեցող Թագաւորութիւնը կեդրոնանալով Աղթամարի Ս. Խաչի կաթողիկոսութեան շուրջ պատմական փորձ մըն էր վերականգնելու Հայոց Թագաւորութիւնը, ան հոգեբանական եւ ազգային ինքնագիտակցութեան շարժում մըն էր, որ դժբախտաբար երկար կեանք չունեցաւ: Այս բոլոր պատմական զարգացումները տեղի կ'ունենային հիմք ունենալով Աղթամարի Ս. Խաչ եկեղեցին, սկիզբը Խեդենիկեան իշխանութիւնը, ապա Աղթամարի Ս. Խաչ եկեղեցին եւ վերջապէս Աղթամարի Արծրունեաց Թագաւորութիւնը:

15րդ դարի վերջաւորութեան Պարսկական Սեֆեան պետութեան հիմնադիր՝ Իսմայիլ Ա. (1502-1524Թ.) 13 տարեկան պատանի հասակին փախչելով Թուրքմէն Ակկոյունլուներու ձեռքէն կ'ապաստանի Աղթամար, ուր կը մնայ քանի մը տարիներ հայ քահանաներու մօտ...:

1510 Թ. ըստ Վենետիկցի վաճառականի մը Աղթամարը փոքրիկ քաղաք էր, 2 մղոն շրջագիծով, կը կոչուէր Արմենիկ եւ ունէր 600 հայաբնակ տուներ եւ բազմաթիւ եկեղեցիներ Ս. Խաչի կողքին:

Աղթամարը մինչեւ 1555 Թ. մնաց Պարսկական Սեֆեան կայսրութեան լուծի տակ ապա Կասըր Շիրինի դաշնագրով 1639էն սկսեալ Օսմանեան լուծի տակ:

1854 Թ. Աղթամարի Ս. Խաչ եկեղեցւոյ մէջ տեղի ունեցաւ Խրիմեան Հայրիկի վարդապետական օծումը: Երկու տարի ետք ան փորձեց Աղթամարը դարձնել Մխիթարեան Ս. Ղազարի նման Հայ մշակոյթի օճախ, սակայն Աղթամարի կաթողիկոսութեան մերժման հանդիպելով, Վարագայ վանքը ընտրեց փոխան Աղթամարի Ս. Խաչին:

Ֆետայական կեանքի տարիներուն Աղթամարը մնաց եւս ապաստարան, Սասունի Բ. ապստամբութիւն-գոյամարտէն ետք Զօր. Անդրանիկ եւ 70 ֆետայիներ նահանջելով Սասունէն ապաստանեցան Աղթամար: 31 Օգոստոս 1904 Թ. Թրքական բանակը նաւերով յարձակեցաւ Աղթամարի վրայ, ժամեր տեւող կռիւէ ետք ֆետայիները գիշերով հեռացան կղզիէն եւ Ս. Խաչէն Զօր. Անդրանիկը 50 ֆետայիներով անցաւ Վան, Գէորգ Չաւուշ 20 ֆետայիներով վերադարձաւ Մուշ:

Վերջաւորութեան դասախօսը անդրադարձաւ վերջին տարիներուն Ս. Խաչ եկեղեցւոյ հետ առնչուած քաղաքական զարգացումներուն, ինչպէս եւ 2010ի Սեպտեմբեր 19ի Ս. Պատարագի մատուցման եւ եկեղեցւոյ գմբէթին խաչի զետեղմանը: Ան յիշեց, որ կը հաւատայ Աղթամարի Ս. Խաչ եկեղեցւոյ բացառիկ սրբութեանը, որ հակառակ դարերու ընթացքին հայ ժողովուրդի ոչ բարենպաստ պայմաններուն, Ս. Խաչը պահեց իր գոյութիւնը եւ ազդեցութիւնը, ու դեռ մինչեւ օրս յաղթահասակ կանգնած է Մասիսի դիմաց, Մասիսի նման:

Անհրաժեշտ է նշել, որ դասախօսը իր երկրաչափական գիտութիւնը եւ պաշարը ի գործ դնելով՝ նիւթը ներկայացուց շատ հետաքրքիր գծացուցակներով, որոնք աղի նման տարբեր համ եւ արժէք տուին դասախօսութեանը:

Դասախօսութեան աւարտին, ըստ աւանդական կարգի, տեղի ունեցաւ հիւրասիրութիւն:

Թղթակից

ՎԱՐՁՈՒ ՏՈՒՆ

PALM SPRINGS ԱՐՁԱԿՈՒՐԴԻ ԳՆԱՑՈՂ ՀԱՅՐԵՆԱԿԻՑՆԵՐԻ ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԵԱՆ

Փալմ Սփրինգսի գեղատեսիլ եւ կից լեռնային շրջանին, վարձու է տրւում լրիւ կահաւորուած մէկ ննջարան, մեծ նստասենեակ, խոհանոց՝ բոլոր յարմարութիւններով, մինչեւ 5-6 հոգի գիշերելու տարողութեամբ Condo: Ունի մեծ լողաւազան, ջաքուզի, թենիսի խաղադաշտ, կանաչազարդ փիքնիքի տարածք, իր յատուկ կրակարաններով եւ 24-ժամեայ ապահովութեան սիստեմ:

Մանրամասների համար հեռաձայնել՝
(818) 246-0125

Վարձման գներն են՝

Ուրբաթ, Շաբաթ եւ Կիրակի՝	$ 400
Long Weekend-ների համար՝	$ 500
Մէկ շաբաթուայ համար՝	$ 675
Մէկ ամսուայ համար՝	$ 1450

Մ. ՀԱՅԿԵՆՑԻ ՄԻՆՉԵՒ ԴՐԱԽՏԸ ԵՒ ԱՆԴԻՆ ԳԻՐՔԸ

ԳՐԻԳՈՐ ՓԻՏԷՃԵԱՆ

Սփիւռքահայ մամուլը, որպէս ազգային մտահոգիչ ու ցնցիչ նիւթի, յաճախ խօսած է եւ կը խօսի հայերէն լեզուի դժբախտ իրականութեան՝ թուլացումին, տկարացումին եւ նահանջին մասին, որոնք, ցաւ ի սիրտ բախելով խլացած ականջներու, կը դառնան «ձայն բարբառոյ յանապատի»:

Այս տխուր ու ահաւոր երեւոյթը, ուշադրութիւնը գրաւելով մինչեւ իսկ օտար կազմակերպութիւններու, UNESCO-ի նման պատկառելի հաստատութեան լեզուաբաններու յատուկ ուսումնասիրութեանց եւ քննութեանց որպէս եզրայանգում, Արեւմտահայերէնը դասուած է այլեւս աշխարհի վրայ գործածուող սակայն կորստեան եզրին հասած «Խիստ Վտանգուած» լեզուներով շարքին:

Եթէ երբեք այս եւս ահազանգ չէ, այլեւս ի՞նչը կարելի պիտի դառնայ մեր ժողովուրդը ամբողջն ցնցելու, զարթնեցնելու, սթափեցնելու եւ հրաւիրելու իր անձնական ու ընտանեկան շահերուն եւ բարօրութեանց համահաւասար լարուածութեամբ գործնականապէս մտահոգելու ազգային ինքնութեան ու արժէքներու պահպանութեան եւ մայրենի լեզուին յաւերժութեանը մասին:

«Մայրենի»ին ներկայացուցած այսպիսի տխուր իրավիճակին ի տես, որեւէ ազգային մտահոգութիւններ թեթեւացնող հրատարակութիւն անշուշտ ողջունելի եւ գնահատելի կը նկատուի:

Վերջերս, սփիւռքահայ մամուլին մէջ գնահատական յօդուածներով դիմաւորուեցաւ Մ. Հայկենցի «Մինչեւ դրախտը եւ Անդին» գրական արգասիքը հանդիսացող գիրքը:

Մ. Հայկենցի այս հատորը ոչ միայն ողջունելով կ'ընդունինք, այլ՝ խոր ուրախութեամբ եւ շնորհակալութեամբ: Որովհետեւ այնտեղ կը հնչէ եւ կը կարդանք «Մայրենի»ն իր մաքրութեամբը, իր վեհութեամբն ու իր պերճութեամբը:

Այլեւս անհունօրէն նուազած է թիւը այսպիսի կատարեալ հայերէնով արտայայտուողներուն:

Մ. Հայկենց, իր այս հատորովը, որ հայ գրականութենէն ներս իր երկրորդ գործն է, թէեւ իր յօդուածներով (ընկերային, քաղաքական, կուսակցական, ազգային, եկեղեցական) միշտ հեղինակաւոր ներկայութիւն մը եղած է հայ մամուլին մէջ, իր այս զոյգ գրքերով սակայն, ան կը դառնայ հայ գրականութեան անդաստանէն ներս վաւերական գրող մը, մշակ մը:

«Մինչեւ Դրախտը եւ Անդին»

Մ. Հայկենցի այս գործը կու գայ մեզի որակաւոր եւ ճաշակաւոր կերպով պատրաստուած, դիւրընթեռնելի մեծ տառաչափերով, էջերով ու այս բոլորը տրարուած երկնագոյն կապոյտի վրայ նաշխուած ոսկեգոյն անունով խաւաքարտեալ հարուստ կողքի գրքով մը:

Հեղինակը գրքին բովանդակութիւնը ներկայացուցած է երկու մասերով:

Ա. մաս

- «Լոգումը», էջք 10-19.

-«Փամփքին Անփոխարինելին», էջ 20-357

- «Մարիլին Մալրոն Սթանլիի Ծովին Մէջ», էջք 3645.

- «Խաւաքարտէ Մարդը Դրախտէն Դուրս», էջք 46-61.

Բ. Մաս

- «Նամականի Կամ Դռնբացէք Կորուստեալ Աշխարհի», էջք 64-93.

- «Ածուն 21-րդ Դարուն», էջք 94-110.

Առաջին մասը չորս պատմուածքներ են, որոնք որպէս գրական յատուկ սեռ այնքան իւրացուած եւ բնականացած են հեղինակի հոգիին եւ շունչին հետ, որ ան կարողացած է փոքր միջոցի մը մէջ տալ կամ զետեղել զանազան կերպարներու, դէմքերու կեանքի ու նկարագրի այլազան, հարուստ եւ ծով երեւոյթներ ամփոփ, կուռ ու ոսկեղնիկ բարբառով մը, որուն սիրոյն զոհ չեն գացած նիւթերուն եւ գաղափարներուն այնքան կարեւոր հանդիսացող նրբութիւններն ու մանրամասնութիւնները:

Կարծէք հեղինակին նախասիրութիւնը եղած է առաջին դէմքով կազմելու եղանակը: Ի նչպէս. Առաջին պատմուածքին, «Լոգումը»-ին մէջ թէեւ պատմողը, հեղինակը, ինքը չէ, այլ՝ յոյն Մանոլին, որ գլխաւոր ու առանցքային կերպարն է այդ պատմութեան, պատումը կ'ընթանայ առաջին դէմքով: Իսկ, երկրորդ պատմութեան՝ «Փամփքին Անփոխարինելին»-ին մէջ գլխաւոր կերպարը՝ հեղինակը, տանտէրը ըլլալով, պատումը բնականօրէն կ'ընթանայ առաջին դէմքով:

Եթէ պահ մը ուզենք այս չորս պատմուածքներու նիւթերուն վերլուծումը ընել, հիացումով պիտի նկատենք նիւթին համաձայն հեղինակին կատարած ծրագրումը ու անոր զարգացումը:

Պատմուածքներուն նիւթերը առնուած ըլլալով իրական կեանքէ եւ կամ եթէ երբեք նոյնիսկ երեւակայական եւ «շինծու» են եղած, այս «շինծու» բառը պիտի փոխարինեմ «ստեղծագործութիւն» բառով:

Հայկենցի ստեղծագործութիւններուն ընթերցումը հաճելի ու առինքնող է, յափշտակիչ ու հրապուրիչ է մի քանի պատճառներով:

Անոնց նիւթերուն կերպարները թէեւ անուններ կը կրեն, կրնան սակայն պատկանած ըլլալ նաեւ որեւէ անձի, այնքան որ մարդկային երեւոյթն երու հարազատ արտայայտութիւններ են:

Երեւոյթներ ներկայացնելու եւ հարցեր պարզաբանելու սրամիտ, ժողովրդական, եւ ինչո՞ւ չէ, քիչ մըն ալ օտար բառերու եւ պատկերներու արտայայտչական լեզուով մը Հայկենց յաջողած է ազդու տպաւորութիւն թողլով ընթերցողին վրայ, զայն ներգրաւել իր աշխարհին մէջ: Ասիկա մեծ յաջողութիւն է գրական պատմուածքներու այս սեռին մէջ:

Իրենց ոճային բնոյթին պատճառաւ պիտի չներկայացնեմ պատմուածքները, ընթերցողին վերապահելով անոնց ընթերցանութեանց շնորհած վայելքը: Սակայն, գէթ առաջին երկու պատմուածքներուն մասին մի քանի ուշագրաւ անկարկութիւններ ընեմ:

1. «Լոգումը» - ով ընթերցողին կը ներկայացուին պատմութեան գլխաւոր կերպարին (76 տարեկան) ու անոր կողակից «գայմաք» Էլէնիին, որոնց սէրէն բունկած երիտասարդական երջանկութիւնը այլեւս մաշած ու շիջած, ինչպէս նաեւ 61 տարեկանին ինքնաշարժի վթարի մը հետեւանքով յակամայս տարաժամօրէն հանգստեան ու ամլոթեան դատապարտուած Մանոլի Կումպարաքիի կեանքի շղթային զանազան օղակները:

Հեղինակը մեծ ճարտարութեամբ կը ստեղծէ այն առիթը, ժամանակը, միջավայրն ու մթնոլորտը, ուր բնական ընթացքով մը արժանապատւութիւնը վիրաւորուած, առնականութիւնը գերեվարուած, ազատութիւնը կորսնցուցած, կնոջը գերի եղած ու անոր նախանձին առարկայ դարձած պատմութեան հերոսը, իր յաջորդական պատումներով հոգիին վրայէն կը թօթափէ ստրկացած ոգին ու այլեւս ձանձրացած «գայմաքս» ըսելէն, վերջապէս կը ձերբազատուի իր բոլոր կապանքներէն (հոգեկան եւ ֆիզիքական) եւ վերագտնելով իր ինքնավստահութիւնն ու առնականութիւնը կը համարձակի ըսելու.- «Մանոլի Կում պարաքին թերեւս «գաւալլը» է... ո՛չ թերեւս... է՛, է՛... տասնըհինգ տարի...: Տանկաքի՞ (ապո՞ւշ)... երբեք»: Այսպէսով ալ կը վերջանայ այս հոյակապ պատմուածքը, որուն կերպարներէն են ինքնաշարժի տէր հայ բարեկամուհի Սեդին, որուն ուղղուած առաջին խօսքն իսկ, որ պատմուածքին ալ առաջին նախադասութիւնն է՝ «Դուն ուզեցիր որ ես վերստին «էրիկ» մարդ ըլլամ», արդէն իսկ Հայկենց լակոնական ոճով մը կարծէք «կ'արտայայտէ պատմուածքին միտ բանն անմիջապէս ստեղծելով հետաքրքրական լարուածութիւն մը, որ կը տեւէ մինչեւ պատմուածքին աւարտական տողերը: Միւս կերպարներն են. ճաշարանատէր Վասիլին, Մանոլիին հարսն ու երկու զաւակները եւ Մանոլիի մարզարանի ծանօթներէն գեղանի «Լոգումն ու «պօյֆրէնտ»ը:

2. «Փամփքին Անփոխարինելին»

Սոյն պատմուածքը եռամաս կառուցուածք ունի հիմնուած նիւթի բովանդակային տրամաբանական զարգացման վրայ:

Այս պատմուածքով Հայկենց կը ներկայացնէ, կրկին իրական կեանքէ առնուած, այլ տրամա մը, այս անգամ հիմնուած կեանքի տարբեր պարագաներու, դրոյթներու, հոգեկան եւ բնազանցական վիճակներու վրայ, սեւեռելով տարբեր հոգեվիճակներ, մտածողութիւններ, հայեցողութիւններ ներկայացնող կերպարներ: Այսպէս, պատմութեան Բ. բաժնին մէջ կը կարդան.

«(Նոր վարձակալ կինը՝ Պէթին կ'ըսէ.) Զաւակ չունինք, ազգական չունինք, բարեկամ չունինք, Վինին (ամուսինը) կը զգուի, որովհետեւ առաջուան պէս չի կրնար կարդալ, աչքերը տկարացան վերջերս: Ութսունի կը մօտենայ, գիտէ՞ք: Թող փամփքինին (փամփքինը նախորդ վարձակալին կատուն էր, որուն տէրը հոն էր թողած) հետ խաղայ...»:

Փամքինը դառնալով Վինիին սփոփարարը, որպէս ուրախութեան արտայայտութիւն, վերջինս, իր երբեմնի սովորութեան համաձայն նափոլիթան երգեր կը սուլէ:

Իսկ, քիչ մը անդին կը կարդանք. «Պէթին շատ կը սիրեմ, շարունակեց ան (Վինին) գեղեցիկ է հոգիով եւ մարմնով, ներսէն դուրս: Կը գուրգուրայ վրաս: Բայց խոշոր ցաւ մը ունիմ: Թոյլ չի տար որ մօտենամ իրեն. կը կարծէ որ մեր տարիքին ամօթ է... նոյնիսկ մեղք... Տէր ողորմեա: Ընկերուհի ալ չունի որ ենթադրեմ թէ յիմար մը խաղացած է խելքին հետ»:

Վինի փամփքինի ընկերութեան մէջ վերագտած էր իր կեանքին երջանկութիւնը:

Ապա, կ'իմանաք որ, օր մը փամքինը պտոյտի ելած է ու այլեւս չէ վերադարձած:

Խորապէս յուզուած Վինին կը դադրի սուլելէ նափոլիթան երգեր:

Մ. Հայկենց առանց յայտնելու, լուին կերպով ընթերցողին առջեւ խորհրդածութեանց մեծ դուռ մը բանալով կ'աւարտէ այս սքանչելի պատմուածքը այսպէս. «Բայց կար նորութիւն մը, նորութիւն մը, որ, եթէ ենթադրութիւնս ճիշդ է, բացատրութեան չէր կարօտեր: Բացարձակապէս եւ արդարացիօրէն բացատրութեան չէր կարօտեր: Գիշերները, հեռուստացոյցի վերջին հաղորդումներէն ետք, երբեմն կը լսէի Վինիին մեղմ ու անոյշ նափոլիթան մեղեդիները:

Անցնինք Բ. ՄԱՍ-ին:

1. «Նամականի Կամ Դռնբացէք Կորուսեալ Աշխարհի» տիտղոսին տակ հեղինակը կը ներկայացնէ չափազանց շահագրգռական հետեւեալ վերնագիրներով՝

«Շահնուր-Մահարի»

«Շահնուր-Անդրէասեան»

«Պուլկարացի Գրիգոր»

«Երուսաղէմի Ձեռագիրներուն Հարցը»

«Աղբիւր Սերոբ»

«Անդրանիկ»

«Ամերիկա եւ Հրացան»

«Հնչակեան Կուսակցութիւն»

«Նոր Օր»

Ոչ միայն գրական, այլ՝ պատմաբանասիրական արժէք ներկայցնող գրութիւններ են, որոնց լուրջ, ուսումնասիրուած ու հիմնաւորուած վերլուծումները կու գան լուսաբանելու եւ ճշդելու կարգ մը անորոշութիւններ ու հանգուցային հարցեր:

Ինչպէս գրութեանս սկիզբը ցաւով դիտել տուած էի մեր (մայրենի»-ին այսօրուան ներկայացուցած ողբալի վիճակը եւ տրուած ըլլալով որ, Մ. Հայկենցի այս բաժնի վերջին «Նոր Օր» գրութիւնը շօշափած է այս հարցը, կը մէջբերեմ անոր վերջին երկու պարբերութիւններով արտայայտած իր խորհրդածութիւնը որպէս հատու ու արմատական լուծում այս ազգային էական խնդրին:

«90 տարի առաջ հովը տարաւ, հուրն ու ծովը լափեցին մեր մարմինն ու հողը: Հովը տարած է մեր տարագիր կեանք ին Թագաւորութիւնը՝ հայ դպրոցը, բայց զայն կարելի է վերականգնել եթէ յայտնուի կամքը կրթական գործը ազատելու գնչուներու քմահաճոյքէն, ժամանակի մը համար աչք առնելով աշակերտներու թիւի կորուստ, պիւտճէական բացերու ընդարձակում, նոյնիսկ դպրոցներու փակում կամ վաճառք:

Կրթական ազգային քաղաքականութիւն մը, ազատագրուած սոֆվորամոլութեան կապանքներէն եւ արդի նշանակօսքերու հիւանդութենէն, նոր մօտեցումներու խիզախ կիրարկումով, մէջտեղ պէտք է բերէ նոր ու իրաւ հայ դպրոցը՝ շաղախն ու շաղկապը հայութեան, գիրին, հաւատքին, հայրենիքին»:

2. «Ածուն 21-րդ Դարուն»

Մ. Հայկենց այս բաժնին որպէս բնական ընտրած է մեր պատմահայր Մովսէս Խորենացիի այնքան յայտնի սա տողերը.

Գ«Զի թէպէտ եւ եմք ածու փոքր եւ թուով յոյժ ընդ փոքու սահմանեալ... սակայն բազում գործք արութեան գտանին գործեալ եւ ի մերում աշխարհիս, եւ արժանի գրոց յիշատակի...» (Մովսէսի Խորենացւոյ «Պատմութիւն Հայոց» Ա. Գ., Վենետիկ, 1881):

Եթէ երբեք Մովսէս Խորենացի 5րդ դարուն այսպէս արժեւորած էր

Շար.ը էջ 19

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԼԵԳԷՈՆԻ ԱՐԱՐԱՅԻ ԳՐՈՀԸ

ՊՕՂՈՍ ԼԱԳԻՍԵԱՆ
(Շարունակուած նախորդ թիւէն)

Թուրքիոյ նախագահ՝ Տէմիրէլ, Յորդանան կատարած կառավարական մի այցելութեան ժամանակ, խնդրել էր Պաղեստինի Նապլուս քաղաք այցելել, նրա մօտակայքում թաղուած թուրք զինուորների շիրիմներին յարգանքի տուրք մատուցելու: Հայ մամուլը այս տեղեկատուութիւնը հաղորդելու ժամանակ չէր յիշատակել, թէ այդ ի՞նչ շիրիմների այցելութեան մասին էր լուրը: Արժանի չէր, որ հայ կամ օտար ընթերցողները իմանային, որ այդ Արարայի (Նապլուս) բարձունքներին մղուած ճակատամարտում՝ հայ կամաւորների վրէժի կրակի նետերով խոցուած բագում թուրք զինուորների գերեզմաններն էին: Ափսոս որ հայ պատմաբանները դեռեւս ըստ արժանւոյն չեն ուսումնասիրել Արարայի ճակատամարտը, հայկական լեգէոնի սխրանքները, այն հայերի պատմութեան յիշատակութեան արժանի բազում քաջազարմ դրուագների հերոսամարտերից մէկն է:

Հայերի տեսլականն էր, դաշնակիցների յաղթանակից յետոյ հայկական Կիլիկիայում, Ֆրանսայի հովանաւորութեամբ, ինքնավար իշխանութիւն հաստատել, եւ գուցէ նորից գահին կանչէին Ֆրանսայում մահկանացած իրենց վերջին թագաւորի դեռեւս յարատեւող ժառանգներից մէկին: Դարձեալ պատմութեան չար նախախնամութեամբ, դաշնակից երկրների շահերը պահանջում էին իրենց երէկուայ զէնքի թշնամուն... սիրաշահել: Ինչ խոստումներ, դիւանագիտութիւնը խոստում չի ճանաչում, պիտի ցրէին իրենց իսկ կազմաւորած Հայկական լեգէոնը, այն լեգէոնը առանց որի պիտի չիրականանար Արարայի պաշտպանակ ամրութիւնների նուաճման զէնքի յաղթանակը: Ըստ այդ ռազմաճակատի ընդհանուր հրամանատար զօրավար՝ Ալէմպիի յետագայ վկայութեան, Արարան էր վճռել ամբողջ Միջին Արեւելքի ճակատագիրը: Տիրան ետ էր վերադարձել Մարսէյլ, իր սրտում ամբարած Մուսա Լեռցիների քաջութեան արթնած հայրենասիրութեան բոցավառ սէրը:

Արարայի յաղթական ճակատամարտը աւետել էր իրենց երազանքի իրականացման արշալոյսը: Հայկական լեգէոնը պիտի լինէր ապագայ Կիլիկեան պետութեան բանակի կորիզը, չէ որ 1916 թուականին Լոնտոնի ֆրանսական դեսպանատանը կայացած ժողովի պայմաններից էր եղել նաեւ, որ հայերը պիտի պատերազմէին թուրքի դէմ, ազատագրէին Կիլիկեան եւ այնտեղ ֆրանսական իշխանութեան հովանաւորութեան տակ հիմնադրուէր Կիլիկեայի ինքնավար իշխանութիւն: Հայկական լեգէոնը ֆրանսական բանակի հետ արշաւում էր դէպի Կիլիկիա, նրա դռները բացելու զէնքով, ողջունելու իրենց նախնիների թագաւորութեան աշխարհը եւ վերջապէս տեսնէին իրենց Կիլիկիան, ողջագուրուէին իրենց դիմաւորող ազնուազարմ թագաւորների ստուերների հետ:

Արարայի յաղթական գրոհը քայքայել, փլել էր Պաղեստինի թուրք-գերմանական ռազմաճակատը, անհամար զոհեր, իննսուն հազար ռազմագերիներ, կռիւը լքած բազում վախկոտ ասկեարների փախուստ: «Ցանկամ տեսնեմ զիմ Կիլիկիա» երգերի հրավառութեամբ իրականացրին երկու հարիւր յիսուն քիլոմեթր խանդավառ յաղթարշաւը: Ճանապարհին կարաւանների փշրանքների հետ սրտայոյզ հանդիպումներ, նրանց տառապահար դէմքերից ցոլացող վիշտ: Սակայն այդ փշուր հայերից նորից պիտի ճառագայթէր արմենական իմաստութեան լոյսը, այն նորից պիտի հրավառէր հայոց ոգու ջահերը: Ճանապարհին աւերեցին Սուլթան Համիտի Աքիայի բանտը, որտեղ աքսորուած ու նահատակուած էին եղել բազմաթիւ հայ ու այլ ժողովուրդների յեղափոխականներ:

1918 թուականի Հոկտեմբերից սկսեալ Հայկական Լէգէոնի կամաւորական ջոկատները յաղթական մուտք էին գործում Կիլիկիա, ծնկաչոք համբուրում հայերի խոնջանքի, երգի, աղօթքի շունչով յորդած հողն հայոց: Յաղթական կամաւոր զինուորներ, որոնք վճռել էին լինելու հայկական պետութեան բանակի կորիզը: Հայոց տառապանքի վիշտը ամոքելու համար կարծես երկինքից հրճուանքի կարմիր շողեր էին իջնում նրանց սրտերին, հայրենազրկուած բնիկները նորէն վերադառնում էին իրենց շէները, նորոգում իրենց բոյները, խորին հաւատքով լցւում դէպի գալիք անկախ իշխանութեան արեւագալի նոր արշալոյսը: Ալէմպիի կողմից գործուղուած գնդապետ՝ Պրէմոն ներկայանում էր որպէս «Հայաստանի ու Կիլիկիայի կառավարիչ, յայտարարում էր որ ինք երկիրն առժամեայ պիտի կառավարէր, ապա իշխանութիւնը պիտի փոխանցէր հայերին: Լէգէոնը տարածւում էր դէպի Կիլիկիայի քաղաքներ ու աւաններ: Ով երեւակայութեան թռիչքի կորով ունի, թող գոցի աչքերը, թող սաւառնի Կիլիկիայի երկինք եւ այնտեղ պիտի չհանդիպի՞ արդեօք Ֆրանսայի իր մատուռից այդտեղ հասած Լեւոն Վեցերորդին, գրկէ՛ք նրան, ողջագուրուէ՛ք նրա հետ, բոցավառուէ՛ք Կիլիկիայի վերանկախացման խրախճանքի խարոյկից ժայթքող աստղերով:

Պատմութեան ընթացքը, նախախնամութիւնը, թէ ինչը, մեր հազարամեակների յարատեւութեան ճանապարհին հարուածել են մեզ, ինչո՞ւ... արդեօ՞ք մենք ենք, չգիտեմ, սակայն երեւի...: Հայերի սիրելի կռունկների երամներն էին երգով տողանցում Կիլիկիայի երկնակամարում, ուրախ խապրիկներ պիտի տանէին պանդխտացած հայերին, որ դարձեալ իրենց երկինքի կապոյտին երգերի խինդ է ալիքուել, դարձեալ իրենց շէների ծխաններից ծուխ է գալարւում, դաշտերում ծաղկող ծառերին ծիածան է վառւում, մաճկալների հորովէլների կանչի ղօղանչներ են: Սակայն ռազմի դաշտում պարտուած թուրքիային՝ այդ հիւանդին, այդ հիւանդ հոգիով բարբարոս պետութեանը սիրաշահելու համար Ֆրանսայի ու Անգլիայի միջեւ պայքար էր մղւում:

Միայն մի քանի տարիներ հայերը ու նրանց լեգէոնի կամաւոր մարտիկները իրենց յաղթական պայքարի հրճուանքով արբեցան: Նոյն ֆրանսական սպաները, որոնք ականատեսն էին եղել կամաւորների սխրալի գրոհներին, կամայական վերաբերմունքի էին ենթարկում նրանց: Ֆրանսացի պետական այրերը, զինուորականները արդեօք տեղեակ չէի՞ն, որ այդ երկրամասում թագաւորել էր իրենց տոհմակից Լուսինեան Լեւոնը, որ այն հանգչում էր իրենց հողում եւ ինչո՞ւ չվերակենդանանար նրա իշխանութիւնը: Եւ ինչքա՜ն էին այդ շահերը հզօր, որ թշնամուն գիջեցին այն որ զէնքի ուժով էր նուաճուած, այն որ գրաւոր համաձայնագրով խոստացած էին իրենց դաշնակիցներին որպէս նրանց նախնիների իշխանութեան վերականգնում: Եւ ֆրանսական կառավարութիւնը, թուրքերի հետ 1920 թուականի Օգոստոսի տասին ստորագրած համաձայնագրով Կիլիկիան յանձնեցին՝ յոյների ու հայերի արիական արիւնով սրբապիղծ քեմալական Թուրքիային:

Զանսացին իրենց երկրի իմաստուն զաւակների եւ իրենց դաշնակից հայերի կոչերին: Վար իջաւ ֆրանսական յաղթական դրօշակի փառքի պատիւը, կարծես մարել էր մարդկային վեհ գաղափարների իրենց անցեալի պաշտամունքը: Ֆրանսական հրամանատարութիւնը սկսում էր զօրացրել Հայկական լեգէոնի կամաւորներին: Զգաստացրել էին իրենց շէները վերադարձած հայերը, այլեւս ոչ կարաւաններին, զէնք վերցնել, կռիւ տալու թշնամուն: Հայկական կուսակցութիւնները՝ Հնչակեան, Դաշնակցական, Ռամկավար, միասնաբար գլխաւորում էին պաշտպանական մարտերը: Կիլիկիայի բոլոր քաղաքները, Մուսա Լեռցիների հերոսական կռիւների ոգու ներշնչանքով կռուել եւան թշնամու դէմ, զարկին, զարնուեցին մարտի դաշտում, բայց ոչ երբեք ստրկանալ:

Ահա այս կռիւների մասին էին թրքական վարչապետարանի հրատարակած փաստաթղթերը: Ահա այս հայ զինուոր լեգէոնականներն էին թշնամու դէմ նորից մարտեր մղում, յարձակւում նրանց վրայ, զարկում նրանց ինքնապաշտպանական մարտերում, ով որ եկել էր սպաննելու, հայու սուրով ու զէնքով էր ընկնում: Այո, հայ զինուորը յարձակուեց նրանց բնակավայրերի, թաղերի վրայ, ահա այս կռիւ էր եւ ոչ թէ խաղաղ բնակչութեան վրայ բռնութիւննե:

Ինքնապաշտպանական մահու ու կենաց կռիւներ մղեցին Մարաշի, Հաճընի, Ուրֆայի, Ատանայի, Այնթապի, Զէյթունի, Ֆնըտըճաքի, Տէօրթ Եոլի, Մերսինի ու այլ բնակավայրերի զինուած հայերը՝ մասնակցութեամբ լեգէոնական կամաւորների: Հայեր ընկան մարտերում, քառապատիկ մահեր պատճառելով թշնամուն, այսպէս մարտերում զոհուել եւ յաղթապսակը ճակատին քայլել յաւերժութեան ճանապարհով: Ֆրանսացի զինուորը չմասնակցեց հայու մարտերին, երբեմն նոյնիսկ արգելակեց նրանց դիմադրութիւնը:

Կիլիկիայի ինքնապաշտպանական կռիւներում զառնուեցին Մուսա Լեռցի դիւցազուն լեգէոնականներ՝ Յակոբ Կրպոյեանը, Խաչեր Փանոսեանը եւ Մուսա Լերան քաջերից քաջերի մէկը՝ Պետրոս Տըմլաքեանը: Մուսա Լերան դիմացի բաց ծովում խարսխած Կիշէն ռազմանաւի հրամանատար Պրիտոնի պահանջով հերոսամարտի յայտնի դերակատարներէն՝ Տըմլաքեանը նաւ էր բարձրացել: Ֆրանսերէն լեզուին տիրապետելով, տեղեկութիւններ էր հաղորդել լերան մարտերի, թշնամու զօրքի տեղաշարժերի մասին եւ իր ցուցմունքների հիման վրայ ռազմանաւի թնդանօթները որոտացել էին ու կրակ տեղացել՝ Քէպուսիէի եկեղեցում ու նրա շրջակայքում ճամբար դրած թշնամու զօրքի վրայ, ո՜վ իմանար ինչքան զինուորներ էին այդ կրակներում այրուել: Ես, մանուկ տղեկ, տեսել եմ եկեղեցու ճակատային պատի մէջ խրուած այս ռումբերի բեկորներից մէկը, այն պահպանում էին որպէս յաղթանակի խորհրդանիշ: Պետրոսն էր եղել վեց «Գնուտախըլը» հրացանակիրներից մէկը, ռազմանաւի հրամանատարը նրան ու Եսայի Եաղուպեանին էր միայն թոյլ տուել յետագայում կրելու

Շար.ը էջ 19

ՎԵՐԱՆՈՐՈԳՈՒԱԾ
ST. GREGORY ARMENIAN CHURCH
Geragos BANQUET HALL OF PASADENA
NEWLY REMODELED

Now ready to host your
• Wedding
• Baptism
• Anniversaries
• All other happy & sad events.
• Հարսանիք
• Մկրտութիւն
• Տարեդարձ
• Եւ ամէն ուրախ ու տխուր առիթներ:

ՎԱՀԷ 562-715-8730 VAHE

Լաւագոյն եւ յարմարագոյն գիներով ձեզ կ'սպասարկենք

MISSION
WINE & SPIRITS
HAPPY LABOR DAY!
PLEASE DRINK RESPONSIBLY
AMAZING SELECTION & EVERYDAY LOW PRICES!
facebook.com/missionliquor
Like Us On facebook
OPEN SUNDAYS!
GLENDALE STORE ONLY 10AM-4PM
twitter.com/missionliquor
REMY MARTIN VSOP COGNAC 750 ML 29.99
REMY MARTIN XO COGNAC 750 ML 99.99
FUSSIGNY XO COGNAC 750 ML 69.99
TSAR ALEXANDER I VSOP COGNAC 750 ML 18.99
BELUGA VODKA 750 ML 22.99
ARARAT NAIRI 20 YR BRANDY 750 ML 84.99
BACARDI RUM LIGHT OR GOLD 750 ML 8.99
ROBERTO CAVALLI VODKA 750 ML 24.99
CAZADORES TEQUILA REPOSADO OR SILVER 750 ML 19.99
CORRALEJO REPOSADO TEQUILA 750 ML 21.99
VAN GOGH VODKA 750 ML 16.99
DEWAR'S WHITE LABEL WHISKY 1.75 L 24.99
BALLANTINE'S FINEST WHISKY 1.75 L 15.99
1800 TEQUILA REPOSADO OR SILVER 750 ML 16.99
STOLICHNAYA VODKA 1.75 L 18.99
SKYY VODKA ALL FLAVORS 750 ML 9.49
PURITY VODKA 750 ML 22.99
KETTLE ONE VODKA 750 ML 17.99
Washington Blvd.
Glenoaks Blvd.
Burbank Blvd.
210 FWY
134 FWY
101 FWY
405 FWY
170 FWY
PASADENA 1785 E. WASHINGTON BLVD. 626-794-7026
GLENDALE 825 W. GLENOAKS BLVD. 818-242-0683
SHERMAN OAKS 13654 BURBANK BLVD. 818-785-6529
STORE HOURS: MON - SAT, 9AM-8PM. (GLENDALE STORE OPEN SUNDAY 10AM-4PM)
SOUTHERN CALIFORNIA'S PREMIER WINE & SPIRITS SUPERSTORE!
AD PRICES MAY REMAIN IN EFFECT LONGER THAN THE TIME PERIOD INDICATED. WE RESERVE THE RIGHT TO LIMIT QUANTITIES. SALES TAX EXCLUDED. PRICES SUBJECT TO CHANGE WITHOUT NOTICE. EXPIRATION DATE SEPTEMBER, 17TH, 2011.

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ

ՔԻՉ ՔՆԵԼՆ ԷԼ Է ՎՆԱՍ, ՇԱՏՆ ԷԼ

Քնաբանները յորդորում են չափաւոր քնել

Մեր մայրիկներից շատերն իրենց փոքրիկներին քնեցնում են թեթեւ լուսաւորուած սենեակում, լուսամփոփ են միացնում սնոտիապաշտութիւնից ելնելով՝ իբր թէ «չարքեր» չգան երեխայի սենեակ: Իսկ այն մայրիկները, որոնք սնոտիապաշտ չեն, բայց նոյնպէս լուսամփոփ են միացնում, մտավախութիւն ունեն, որ փոքրիկները գիշերը կ՚արթնանան ու մթութիւնից կը վախենան: Այնինչ, մասնագէտները գտնում են, որ լուսամփոփ միացնելը վտանգաւոր է երեխայի առողջութեանը: Պարզւում է, որ լուսամփոփի կիսամռայլ լոյսը կարող է վատագոյնս ազդել երեխայի գլխուղեղի կառուցուածքի եւ քիմիական բալանսի վրայ: Ամերիկեան նեարդաբանները յայտնաբերել են, որ այն մարդիկ, որոնք քնում են, այսպէս ասած, գորշ լուսաւորութեան ներքոյ, ինչպէս լուսամփոփների կամ հեռուստացոյցի լոյսերն են, ժամանակի ընթացքում դեպրեսիւ են դառնում: Ըստ մասնագէտների կատարած հետազօտութիւնների արդիւնքի, նմանատիպ լոյսերը խանգարում են մելատոնին հորմոնի արտադրութեանը, որը մարդու օրգանիզմին յուշում է, որ գիշեր է եւ քնելու ժամն է: Այսինքն՝ տեւական ժամանակ թեթեւ լուսաւորուած սենեակում քնելով, խանգարւում է մարդու նեարդային համակարգը եւ դեպրեսիա է առաջանում: Բացի այս, գիտնականները որոշ ժամանակ փորձեր են կատարել մկների վրայ եւ պարզել, որ ոչ լիարժէք մթութեան մէջ քնած կենդանիները դարձել են ընկճուած եւ սկսել են արագ գիրանալ: Այսինքն՝ այն, ինչ կատարուել է մկների հետ, կատարւում է նաեւ մարդկանց հետ: Այնպէս որ, առողջ լինելու, հանգստանալու եւ չգիրանալու համար անհրաժեշտ է քնել լիարժէք մթութեան մէջ, որքան էլ ձեզ համար սահմռկեցուցիչ է «խաւարը»:

Տեղական մասնագէտներն էլ կոչ են անում քնել շատ մութ սենեակում, իսկ ննջարանի վարագոյրներ ընտրելիս նախապատուութիւնը տալ ոչ թափանցիկներին, որոնք չեն թողնի, որ լոյս թափանցի սենեակ: «Առաւօտ» հետ զրոյցում կանխարգելիչ սրտաբանութեան կենտրոնի քնաբան Աիդա Մաթեւոսեանի խօսքերով՝ «Խորհուրդ չի տրւում լոյսի ներքոյ քնել, քանի որ օրգանիզմում արտադրվող հորմոնների ցիկլայնութիւնը խանգարւում է, որը յանգեցնում է քնի որակի վատացմանը»: Ըստ բժշկի, դեպրեսիան կարող է բերել անքնութեան եւ հակառակը: Անքնութեան առաջին պատճառներից են ընկճուածութիւնը, մտահոգութիւնները: Մասնագէտի խօսքերով՝ մարդիկ չեն էլ հասկանում, որ դեպրեսիա է սկսւում, մինչեւ դանակը ոսկորին չի հասնում. «Մինչեւ հիւանդութիւնը գագաթնակէտին չի հասնում, չեն դիմում բժշկի»: Մեր այն հարցին, թէ կարո՞ղ է անքնութիւնն ազդել պոտենցիայի վրայ, Ա. Մաթեւոսեանը վստահեցրեց, որ անքնութիւնն ազդում է հոգեկանի վրայ, որն էլ իր հերթին կարող է ազդել պոտենցիայի վրայ: Բացի այս, շատերը անհանգիստ քնելով կամ քնի մէջ խռմփացնելով չեն էլ գիտակցում, որ դա լուրջ հիւանդութեան նշան է: Բժշկի ներկայացմամբ՝ «Շատ տարածուած է ապնոէ-հիպոկնոէ համախտանիշը: Այս հիւանդութեան ժամանակ քնած մարդու մօտ կամ մասնակի, կամ լրիւ փակւում են շնչառական ուղիները, որի ընթացքում թթուածնային քաղցի մէջ է ընկնում օրգանիզմը, ու մարդը չի կարողանում խորը քնել: Սա էլ յանգեցնում է նիւթափոխանակային տարբեր խանգարումների, մարդիկ գիշերը խռմփացնում են եւ այլն: Առաջին հերթին այս հիւանդութիւնը բերում է պոտենցիայի անկման: Ապացուցուած է, որ բուժումից յետոյ սեռական ակտիւացում է սկսւում»:

Իսկ թէ որքան պէտք է քնի մարդը, որպէսզի առողջ լինի՝ մեր հարցին մասնագէտը պատասխանեց, որ դա կախուած է օրգանիզմի պահանջից եւ տարիքից: Սակայն չափազանց երկար կամ կարճ քնելն էլ լուրջ վտանգներ է ներկայացնում: Օրինակ՝ եթէ դուք մշտապէս 7 ժամից պակաս էք քնում, ապա ձեզ սպառնում են սրտանօթային հիւանդութիւնները, հիպերտոնիան, շաքարախտն ու անհամաչափ գիրութիւնը: Մասնագէտների կարծիքով, քնի ժամանակահատուածը կախուած է անձի տարիքից. որքան մեծանում է մարդը, այնքան նրա քնի ժամանակը կարճանում է: Այսպէս՝ նորածինները քնում են 20-22 ժամ, իսկ 6 ամսականից մինչեւ 3 տարեկան երեխաները պէտք է քնեն 14 ժամ: Արդէն 17 տարեկանից սկսած՝ 8 ժամն էլ բաւական է, որպէսզի մարդն իրեն առոյգ զգայ: Գոյութիւն ունի, այսպէս ասած, ութնեակի սկզբունքը՝ հասուն մարդը առողջութիւնը պահպանելու համար պէտք է աշխատի 8 ժամ, քնի նոյնպէս 8 ժամ եւ վերջապէս հանգստանայ կրկին 8 ժամ: Որոշ մասնագէտներ նաեւ գտնում են, որ չափից շատ կամ չափից քիչ քնելու արդիւնքում մեծանում է վաղաժամ մահացութեան ռիսկը, այսինքն, եթէ տեւական ժամանակ չափազանց քիչ կամ շատ քնէք, ապա առաջիկա 15 տարում մահանալու ռիսկը 2 անգամ աւելանում է: Այնպէս որ, որպէսզի ժամանակից շուտ «յաւերժ քուն չմտնէք»՝ մահճակալի կողքին զարթուցիչ դրէք, որը ձեզ ճիշտ ժամին կ՚արթնացնի:

Ջնայած գիտնականների կողմից սահմանուած ժամկէտներին, նրանք նաեւ փաստում են, որ մարդու քնելու տեւողութիւնը կախուած է նրա օրգանիզմի առանձնայատկութիւններից, նիւթափոխանակութիւնից եւ ապրելաոճից, անգամ եղանակից:

ԻՆՉՈ՞Ւ ԵՆ ԱՐԵՒԱՅԻՆ ԱՅՐՈՒԱԾՔՆԵՐԸ ՑԱՒՈՏ

Բրիտանացի գիտնականները գտել են այն քիմիական միացութիւնը, որը կը բերի ցաւազրկողների նոր սերնդի ստեղծմանը: Ուսումնասիրութեան հիմքում ընկած է ուլտրամանուշակագոյն ճառագայթների ազդեցութեան ուսումնասիրութիւնը մարդու մաշկի վրայ:

Լոնտոնի թագաւորական քոլեջի գիտնականները 10 կամաւորների վրայ անցկացրել են փորձարկում: Նրանք կամաւորների մաշկի մի փոքր հատուած ենթարկում էին B կարգի ուլտրամանուշակագոյն ճառագայթների ազդեցութեանը, որն ազդում է մաշկի վերին շերտի վրայ ու հանդիսանում է արեւային այրուածքների հիմնական պատճառ:

Այնուհետեւ գիտնականները վերցրել են այրուած մաշկի նմուշներ ու ստուգել են ցաւ առաջացնող հարիւրաւոր մոլեկուլների առկայութիւնը: Արդիւնքում նրանք բացայայտեցին, որ նմուշների մէջ առկայ էր CXCL5 մոլեկուլների բարձր մակարդակ:

Այսպիսով, առաջին անգամ հաստատուեց այս մոլեկուլի կապը ուլտրամանուշակագոյն ճառագայթների հետ: Գիտնականները յուսով են, որ մի օր այս բացայայտումը թոյլ կը տայ ստեղծել դեղամիջոցներ, որոնք կ՚օգնեն արթրիտ, ցիստիտ եւ քրոնիկ հիւանդութիւններ ունեցող մարդկանց:

«ՓՆՏՌՈՒՄ ԵՄ ԻՄ ՀԻՆ ԵՐԵՒԱՆԸ»

Շարունակուածէջ 7-էն

րանը, հայկական մակապարտեզ: Երեւանում լինում է մի քանի ամիս: Ասում է՝ կարօտում է Երեւանը, նախկին մթնոլորտը, մարդկային յարաբերութիւնները:

«Փնտռում եմ իմ հին Երեւանը: Այսօրուայ Երեւանում օդ, կանաչ տարածութիւն չկայ: Ի՞նչ եղան մեր այգիներն ու պուրակները: Պէտք է քաղաքը մեծացնէին, ոչ թէ խեղդէին նորակառոյց շէնքերով, որոնց 90%-ը դատարկ է: Օպերան խեղդել են: Ես ատում եմ Հիւսիսային պողոտան, որովհետեւ ուզում եմ, որ իմ օպերայի շէնքը իր ողջ շքեղութեամբ երեւայ: Վերջերս վերադարձայ Թուրքիայից: Կարսում սեւ տուֆից հայկական շէնքերը պահպանուել էին, տպաւորութիւն էր, թէ Գիւմրիում եմ: Այդ ինչո՞ւ Թուրքիան այդքան գիտակցութիւն ունի, որ հին շէնքը պէտք է պահպանել, իսկ մենք՝ ոչ: Այնպիսի շէնքեր ենք քանդում, որի իրաւունքը չունենք: Այսօր Երեւանում ոչ մի հին շէնք չես գտնի: Դրանց փոխարէն վեր են խոյանում բարձրայարկ նորակառոյցները», ասում է կոմպոզիտորը:

«Վերադառնալ աւանդոյթներին», խորհուրդ է տալիս մաեստրոն: Նա ցաւով փաստում է, որ կորցրել ենք ազգային արժէքներն ու նկարագիրը, հանապազօրեայ հացի կռիւը մեզ դիմազրկել է: «Նախկինում չէինք կարող առատ սեղանի շուրջ հիւրեր ընդունել, երբ գիտէինք, որ հարեւան բնակարանում հաց չկայ: Մենք մեզ նման բան թոյլ չէինք տալիս: Սով էլ եմ տեսել, աղքատութիւն: Մայրս պատերազմի տարիներին ճաշարանում էր աշխատում եւ գաղտնի դռնով հարեւաններին ճաշ էր ուղարկում: Այսօր նման բան չկայ: Տեսել եմ, թէ ինչպէս մարդիկ՝ երեսը ծածկած, աղբի մէջ քուջուջ են անում, մի կտոր հաց գտնելու համար: Անցէք Մաշտոցի պողոտայով ու հաշուէք, թէ քանի մուրացկան կայ: Ինձ սարսափեցնում է ամէն օր աւելի անհագնացող արտագաղթի պատկերը: Մարդ չկայ քաղաքում, ով էլ կայ՝ դրամ չունի: Տարիներ առաջ Կազիրյոկը մտաւորականների ամենասիրելի վայրն է: Երեկոյեան հաւաքւում էինք, սուրճ խմում, զրոյցում-քննարկում: Հիմա ոչ ոք չկայ: Վերջերս գնացի Կազիրիոկ, ուզում էի կենդանացնել յիշողութիւններս, բայց ոչ մի մտաւորական չայցելեց: Կազիրիոկը նոյնն է, Հռիփսիկի սուրճն էլ նոյն համն ունի, ուղղակի մտաւորականի ձեռքին գումար չկայ: Նրանք ի վիճակի չեն իրենց թոյլ տալ երեկոյեան մէկ բաժակ սուրճ խմել դրսում»:

«Իմ ստեղծագործական աշխարհի միտքն ու անուանումը երկու բառով եմ վերնագրել՝ հայրենիք եւ սէր: Առանց սիրոյ հայրենիք չի լինի: Սիրել մարդուն, երկիրը, բնութիւնը, սիրած աղջկան: Ես սիրում եմ մեկին բազմաթիւ անգամ: Արուեստագէտը ներշնչանքի կարիք ունի: Շատ տարիներ առաջ կարդացի «Ափ մը հող» բանաստեղծութիւնը, խենթացայ ու գրեցի երաժշտութիւն: Այդ արտայայտութիւնը դարձաւ իմ հաւատամքը: Աշխարհի որ ծայրում էլ որ լինեմ, կը ցանկանամ, որ ափ մը հող լինի Հայաստանից:

Կեանքիս ամենամեծ ձեռքբերումը, իմ ամենամեծ երջանկութիւնն իմ ընտանիքն է: Իմ ստեղծագործական խոյանքներին յագուրդ տալը», ասում է Անասեանը:

«Հայաստանից տանում եմ թախիծ: Գնում եմ, բայց սիրտս թողնում եմ այստեղ: Զգում եմ, որ կարող էի աւելին անել, եթէ ինձ հնարաւորութիւն տային: Կիսուած եմ ապրում: Մի կէսս Հայաստանում է, միւսը՝ ԱՄՆ-ում: Հայաստանը յիշողութիւնից հանել չի ստացւում: Հողը միշտ կանչում է ինձ, մի տեսակ ուժ եմ ստանում այստեղ գալուց: Դա ինձ անհրաժեշտ է», ասում մաեստրոն:

Հոկտեմբերին մէկ ամսով Հենրիկ Անասեանը կը մեկնի Հարաւային Ամերիկա՝ ղեկավարելու Արա Գէորգեանի համերգներն այնտեղ, կազմակերպութեամբ տեղի ՀԲԸ-Միութեան: Հայաստան կ՚այցելի միւս տարի՝ այստեղ նշելու իր 75-ամեայ յոբելեանը:

ՎԱՐՁՈՒ
ԳՐԱՍԵՆԵԱԿՆԵՐ
1060 North Allen Ave
Pasadena, CA 91107
Գրասենեակները վերանորոգուած
եւ յարմար վարձքերով
Հետաքրքրուողներէն հեռաձայնել՝
(626) 398-0506

ՄԵՐ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՌՕՐԵԱՆ ՆՈՐ ՄԱՐՏԱՀՐԱՒԷՐՆԵՐՈՒ ԱՌԱՋ

Շարունակուած էջ 1-էն

խարիի չորս ծագերուն: Յարգելի զեկուցաբերը, ուստի, կ'առաջարկէր որդեգրել ազգային նոր գործելաոճ, ստանձնել նոր յանձնառութիւններ, եւ ընթացք տալ ազգային արդիական նոր ծրագիրներու, անող հայ նոր սերունդներու առջեւ բերուն, արդիւնաշատ եւ հայութեան օգտակար կեանքի այնպիսի ասպարէզներ որոնք, ի մէջ այլոց, լաւագոյնս պիտի կարենային ծանօթացնել հայ ժողովուրդը եւ անոր արդար դատը միջազգային հանրային կարծիքին եւ պետական աւագանիներուն:

Նոր ծրագիրներու առաջին շարքին կը գտնուէր առաւելագոյնս նիւթական արժէքներու կարեւորումը: Պէտք է օգնութիւն փութացնել, կրթաթոշակ յատկացնել բացառաբար մեր համալսարանական այն ուսանողներուն միայն, որոնք պիտի ընտրեն քաղաքական, դիւանագիտական, տնտեսագիտական, արդիւնաբերական , առեւտրական եւ նման բնոյթի ուսումնական ճիւղերը: Անոնց՝ որոնք, յետագային պիտի բարձրանան քաղաքական, դիւանագիտական, տնտեսագիտական, արդիւնաբերական, առեւտրական թատերաբեմ: Քաղաքական հմտութիւններն ու նիւթական հսկայ կարելիութիւններ են պէտք մեր ժողովուրդին: Անոնք են, որ պիտի օգնեն մեր ուսումնական նոր սերունդներուն, որ կարենան մշակել բարեկամութիւններ քաղաքական եւ պետական անձնաւորութիւններու հետ: Պիտի ընդարձակեն իրենց կապերը անոնց հետ: Բարձրօրէն պիտի վարկաւորեն մեր ժողովուրդը անոնց մօտ եւ նաեւ նամբայ պիտի հարթեն դէպի մեր պահանջատիրութեան արդար լուծումը:

Նոր մարտահրաւէրներու վերլուծման նամբուն՝ մեր յարգելի զեկուցաբերը, անգամ լուսանցքային սիւնակին վրայ՝ յիշատակում մը չէր արձանագրեր մեր ազգը, ազգ պահող հայ լեզուի եւ հայ տառին մասին: Ան կ'անտեսէր հայ գրականութեան, հայ մատենագրութեան եւ հայոց պատմութեան կարեւորութիւնը: Կը շրջանցէր հոգէ-մտաւոր հարստութիւններու պահպանման, զարգացման եւ աշխարհով մէկ ընդհանրացման օգնող կարելիութիւնները: Ի՞նչ բանի էր պէտք Շիրազը ընթերցելը: Ինչ էր օգտակարութիւնը Զարենցի, Սեւակի, Թումանեանի, Վարուժանի, Սիամանթոյի եւ բոլոր, բոլոր՝ մեր մշակոյթի տիտաններու ստեղծագործական գործերը կարենալ ըմբոշխնելու, անոնցմով ներշնչուելու եւ զօրանալու բարոյական նպաստը միջազգային քաղաքական թատերաբեմի վրայ ուր պահանջուածը լոկ նիւթական արժէքներն էին: Անոնցմով խանդավառուիլը, հպարտանալը, կարն՝ մեր հարուստ մշակոյթը աշխարհին ծանօթացնելը եւ անոր համակրանքը շահիլը ինչով կարելի պիտի նիւթական արժէքներու վրայ հաստատուած աշխարհա-քաղաքական հզօր պետութիւններու ուշադրութիւնը հրաւիրել հայ ժողովուրդի վրայ: Այդ օր, հայ ժողովուրդի բարոյական, մարդկային եւ ստեղծագործական արժէքները պարզապէս կ'անգիտակցուէին նորարարական ինքնաբաւարարուածութեամբ մը պարզապէս կարենալ ըսելու համար, թէ լեզուն կարեւոր չէ հայ մնալու համար:

Այդ հաւաքէն դուրս ելանք մտահոգ, ընկճուած, ընդվզած: Ազգային բարեսիրական միութեան մը վարիչէ մը կ'ակնկալուէր ամէն բանէ վեր դասել հայոց լեզուն, աշխատիլ անոր տարածումին եւ անբողջական տիրապետութեան համար:

Մենք բնաւ չենք ստորագնահատած, վարկաբեկած, քննադատած՝ ֆրանսահայ ըլլայ թէ ամերիկահայ, թրքահայ ըլլայ թէ յունահայ, ռումինահայ թէ ռուսահայ՝ հին կամ նոր սերունդէն որեւէ հայ մարդ, որ տարաշխարհի դժբախտ պարագաներու բերումով հայերէն չէր կրցած սորվիլ: Եւ ինչու՞ վերապահ տրամադրուիլ անոնց հանդէպ: Շատ Պարագաներ կը վկայեն, թէ անոնք ուրախ չեն իրենց այդ վիճակէն: Ինչ ալ ըլլան երեւոյթները՝ մենք երբեք չենք կասկածած անոնց անբասիր հայութեան, ջերմ հայասիրութեան եւ խորը հայրենասիրութեան: Համոզուած ենք ու կը հաւատանք որ ժողովուրդներու գոյութեան պահպանման հիմնական օղակը կը կազմէ իր լեզուն:

Մենք միշտ խանդավառուած ենք մեր համալսարանականներով: Շեշտուած է մեր ուրախութիւնը երբ տեսած ենք, որ անոնց մէջ մեծ է թիւը քաղաքական, դիւանագիտական, տնտեսագիտական, առեւտրական եւ նման բնոյթի ասպարէզներու հետեւողներուն: Նոյն խանդավառութիւնը կ'ունենանք ի տես մեր արժանաւոր համալսարանականներուն, որոնք կ'ընտրեն ազատ մասնագիտական ճիւղեր: Կը բազմապատկուի մեր ուրախութիւնը, երբ կ'ողջունենք անոնց մէջ հայ ուսանողներ, որոնք իրենց կեանքի ասպարէզ կ'ընտրեն լեզուագիտական, ստեղծագործական, գրականագիտական, գեղարուեստական, հայագիտական, պատմագիտական եւ ուսուցչական ասպարէզներ: Անոնք պիտի դառնան կոչումով նուիրեալներ, որոնք պիտի գան պատրաստել մեր վաղուան հայօրէն ապրող նոր սերունդներ:

Չի մեղանչենք մեր ոսկեղնիկ լեզուին դէմ: Հեռու մնանք նորարար պիտակի տակ թագնուած եւ իմաստէ զուրկ անպէտք վէճերէ, որոնք ոչ մէկ շահեկանութիւն կը ներկայացնեն: Հիմնականը՝ չուրանանք հազարամեակներ հայը հայ՝ հայրենիքը հայրենիք պահած՝ մեր ժողովուրդին ազգային ինքնութիւն ու իւրայատուկ դիմագիծ պարգեւած հայոց լեզուն: Նոր չէ որ պիտի հաստատենք մեր համոզումի անվիճելիութիւնը: Մինչ, Հայ են մեզի համար բոլոր անոնք, որոնք մայր հողէն հեռու, հայախօս կամ ոչ՝ հայ կը զգան իրենք զիրենք, կը սիրեն եւ բարձր կը գնահատեն իրենց ազգն ու հայրենիքը: Իսկ լեզուն սորվիլը եւ խօսիլը մարտահրաւէրային քիչ մը երկար կամ կարճ, ժամանակի կարօտող գործընթաց մըն է:

ԻՇԽԱՆԱՓՈԽՈՒԹԵԱՆ ԺԱՄԱՆԱԿԱՑՈՅՑԸ

Շարունակուած էջ 2-էն

արեցին երկխօսութիւնը կասեցնելու համար:

Հիմա հարցին նայենք ընդդիմութեան տեսանկիւնից: Իշխանութիւնների հետ երկխօսութիւն սկսելով՝ Կոնգրէսը ցոյց տուեց, որ հաւատում է բանակցութիւնների միջոցով իշխանափոխութեան հասնելու հնարաւորութեանը: Աւելին. այդ ընթացքում հրաւիրուած մի քանի հանրահաւաքները ցոյց տուեցին, որ Կոնգրէսի համակիրների մի զգալի մասը նոյնպէս հաւատում է այդ հնարաւորութեանը: Այդ իմաստով, ի դէպ, վերջին զարգացումները դրական էին, որովհետեւ իշխանութիւնների գործելակերպը վերջնականապէս պարզ դարձաւ. Նրանք չեն փոխուել: Բայց դա, մեծ հաշուով, ոչինչ չի փոխում: Եթէ օրինակ, մէկն իր առջեւ նպատակ է դրել ջարդել ընկոյզը եւ փորձում է անել դա սովորական ջարդիչով ու չի կարողանում, դա դեռ չի նշանակում, թէ պիտի հրաժարուի ընկոյզ ջարդելու նպատակից: Դա ընդամէնը նշանակում է, որ պիտի ջարդիչը մի կողմ դնի եւ վերցնի մուրճը: Հիմա եթէ Կոնգրէսին չյաջողուեց բանակցութիւնների միջոցով հասնել իշխանափոխութեան, մնում է հանրահաւաքային ակտիւ պայքարի ճանապարհը, որովհետեւ նպատակը չի փոխուել: Այս իրավիճակն, ի դէպ, միանգամայն կանխատեսելի էր, բայց դա ոչինչ չի նշանակում. ցանկացած բժիշկ պարտաւոր է վիրահատելուց առաջ նախ փորձել դեղամիջոցներով բուժել, եթէ չյաջողուի՝ նոր միայն դիմել վիրահատական միջամտութեան: Այնպէս որ՝ իրականում ամէն ինչ ընթանում է «ըստ ժամանակացոյցի». իշխանութիւնները պիտի մինչեւ Սեպտեմբեր վերջնական պատասխան տային, եւ նրանք տուեցին այդ պատասխանը: Ու չզարմանաք, եթէ յանկարծ մէկ-երկու հանրահաւաքից յետոյ իշխանութիւնները տանգոյի փոխարէն սկսեն «Մեռնող կարապի պարը» պարել:

«ԶՈՐՐՈՐԴ ԻՆՔՆԻՇԽԱՆՈՒԹԻՒՆ»

ՊՐ. ՌԱՖԻ ԷԼՔԱՏՏՈՒՄ ԸՆԴ ՕՐ. ՌԻԹԱ ԱՋԱՊԱՀԵԱՆ

Ամուսնացեալք

28 Օգոստոս, 2011 Փասատինա

Մեր ջերմ շնորհաւորութիւնները ամուսնացեալք զոյգին, անոնց ընտանեկան պարագաներուն եւ յատկապէս Տէր եւ Տիկ. Ընկ. Վահէ եւ Մարօ Աջապահեաններուն:

Ձեր Ծանուցումները Վստահեցէք «Մասիս» Շաբաթաթերթին

T: (626) 797-7680

F: (626) 797-6863

massis2@earthlink.net

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

Եթէ ձեր տրամադրութեան տակ ունիք հայերէն գիրքեր, եւ կը ցանկաք զանոնք նուիրել Կայծ Երիտասարդական Միութեան գրադարանին՝ հաճեցէք կապ պահել մեզի հետ:

G.Y.O.
1060 N. ALLEN AVE.
PASADENA, CA 91104

Burbank Airport

Bid Request General Contractors

Qualified "A", licensed Contractors are invited to submit sealed bids by 2:05 PM, September 28, 2011 to the Burbank-Glendale-Pasadena Airport Authority for Project Number E11-15, Fiber Optic and Service Equipment project. The Work in general consists of, but is not limited to, continuation of fiber optic path from Building 36 along the AOA and terminating at Hangar 1A. Includes all conduit, environmental enclosures, electrical components (including conduit and conductors) to energize enclosures, concrete pads and bollards for a fully complete system as described in the plans and specifications. Fiber optic cable installation is included as an additive alternate. Plans and specifications can be obtained directly from the Bob Hope Airport Web site at bobhopeairport.com under Business Opportunities. All bidders shall register with the Airport Engineering Department either via website or in person. Bids submitted by firms that have not registered with Airport Engineering will be deemed non-responsive and will not be considered. Call Bobbi Greenspahn at (818) 565-1305 for more information. A pre-bid conference (although not mandatory, we strongly encourage bidders to attend due to the difficult nature of the existing site conditions), will be conducted on September 14, 2011, at 10:00 A.M. at the Bob Hope Airport Engineering Office, 2800 Clybourn, Burbank, California, 91505. Located at the corner of Sherman Way and Clybourn.

INVITATION FOR BIDS (IFB) NO. 1712 ENVIRONMENTAL ABATEMENT SERVICES

The Housing Authority of the City of Los Angeles (HACLA) invites vendors to submit bids for Environmental Abatement Services. Copies of the IFB may be downloaded from the internet at www.hacla.org under "Doing Business with HACLA", then click on "Procurement Opportunities" and click "Construction Goods and Services". Bids will be accepted at 2600 Wilshire Blvd, #3100, Los Angeles, CA 90057 until 10:00 a.m. (local time), September 16, 2011.

9/1, 9/8/11
CNS-2160339#
MASSIS WEEKLY

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

ԵՂԻՍԱԲԵԹ ՔԷՕՐՕՂԼԵԱՆ

ԵՂԻՍԱԲԵԹ ՔԷՕՐՕՂԼԵԱՆԻ, մահուան քառասունքին առիթով հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի Փասատինայի Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ Եկեղեցւոյ մէջ յաւարտ Ս. Պատարագի, Կիրակի, 4 Սեպտեմբեր, 2011ին:

Սգակիրներ՝

Դուստրը՝ Տէր եւ Տիկ. Սարգիս եւ Ալիս Գարաօղլանեան:

Զաւակները՝

Տէր եւ Տիկ. Վարդան եւ Ծովիկ Քէօրօղլեան:

Տէր եւ Տիկ. Թադէոս եւ Նորա Քէօրօղլեան:

Թոռները՝

Տէր եւ Տիկ. Մայք եւ Մարալ Պօյաճեան (Լիբանան)

Տէր եւ Տիկ. Վազգէն եւ Սիլվա Ճիլգէորգեան

Ժաք Գարաօղլանեան եւ Տէր եւ Տիկ. Ռաֆֆի եւ Լիզա Քիւրքճեան

Տէր եւ Տիկ. Փիէռ եւ Նաթալի Քէօրօղլեան

Փիթըր Քէօրօղլեան

Արթըր Քէօրօղլեան

Ռաֆֆի Քէօրօղլեան

Ծոռերը՝

Քրիստ, Ռազմիկ, Ռիթա, Սաղօ, Կրէյս, Տէնիըլ, Մաթիւ, Սթիվըն, Մայքըլ եւ Քրիսթինա:

Հանգուցեալի յիշատակը յարգողներէն կը խնդրուի ներկայ գտնուիլ:

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

«Մասիս» Շաբաթաթերթին ու ԵՂԻՍԱԲԷԹ ՔԷՕՐՕՂԼԵԱՆԻ հարազատները շնորհակալութիւն կը յայտնեն բոլոր անոնց որոնք փոխան ծաղկեպսակի նուիրատուութիւններով իրենց վշտակցութիւնը յայտնեցին հանգուցեալի ընտանեկան պարագաներուն:

Տէր եւ Տիկ. Վահէ եւ Ֆլորա Տիրացուեան	$100
Տէր եւ Տիկ. Ճօն եւ Ժանէթ Մելքոնեան	$100
Տիար Ռաֆֆի Վարժապետեան	$50
Ատրիան եւ Լիլիան Սաղրեան	$100
Տէր եւ Տիկ. Սեդրակ Աճէմեան	$200
Եափուճեան ընտանիք	$200
Տէր եւ Տիկ. Նշան եւ Ալիսիա Պասմաճեան	$75
Տիկ. Սառա Սաղրեան	$100
Տէր եւ Տիկ. Յարութ եւ Ռոզիկ Տէր Դաւիթեան	$100
Տէր եւ Տիկ. Գրիգոր Խոտանեան	$100
Տիկ. Յասմիկ Մինասեան	$50
Տէր եւ Տիկ. Վարդիվառ Կարկուտեան	$100
Տէր եւ Տիկ. Յովէլ եւ Անի Սարգիսեան	$50
Տէր եւ Տիկ. Կարօ Աճէմեան	$100
Տէր եւ Տիկ. Գաբրիէլ եւ Մարիա Մոլոյեան	$50
Տէր եւ Տիկ. Վարդան եւ Կարինէ Տէփոյեան	$50
Տէր եւ Տիկ. Մայք եւ Անի Նազաշեան	$50
Տէր եւ Տիկ. Շահէ Կիրակոսեան	$50
Տէր եւ Տիկ. Կարօ եւ Ատրինէ Թորոյեան	$100
Տէր եւ Տիկ. Յակոբ Խաչերեան	$50
Տէր եւ Տիկ. Վազգէն եւ Թամար Պէզճեան	$50
Տէր եւ Տիկ. Սարգիս եւ Անի Յակոբեան	$100
Տէր եւ Տիկ. Աւետիս Սեմերճեան	$50
Տիար Ճորճ Թաւուքճեան	$50
Տէր եւ Տիկ. Գալուստ եւ Լենա Տէրտէրեան	$200
Տէր եւ Տիկ. Կարօ Գրիգորեան	$100
Տէր եւ Տիկ. Ասատուր եւ Սօսի Նորիքեան	$100
Տէր եւ Տիկ. Նորայր եւ Մէրի Խաչատուրեան	$100
Տէր եւ Տիկ. Ս.Դ.Հ.Կ.ի «Արսէն Կիտուր» մասնաճիւղ	$200
Տէր եւ Տիկ. Պետրոս եւ Լենա Խոտանեան	$100
Ս. Գրիգոր Հայց. Առաք. Եկեղեցւոյ Եղբայրակցութիւն	$200
Տիկ. Մարի Պօյաճեան	$50
Տէր եւ Տիկ. Սարգիս եւ Սրբուհի Քիւրքճեան	$50
Տէր եւ Տիկ. Կարօ եւ Անի Պէքարեան	$100
Տէր եւ Տիկ. Խաչիկ եւ Ժենիա Քէշիշեան	$100
Տէր եւ Տիկ. Վազգէն եւ Սեդա Խոտանեան	$100
Տէր եւ Տիկ. Պօղոս եւ Ազատուհի Մութաֆեան	$100
Տէր եւ Տիկ. Վահէ Աջապահեան	$100
Տէր եւ Տիկ. Վազգէն Գալթաքճեան	$250
Ս.Դ.Հ.Կ.ի Լուիզիանայի «Ժիրայր Մուրատ» մասնաճիւղ	$250
Տիար Յովհաննէս Պալայեան	$50
Տէր եւ Տիկ. Ժիրայր եւ Սիմա Կիրակոսեան	$100

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԼԵԳԷՈՆԻ ԱՐԱՐԱՅԻ ԳՐՈՀԸ

Շարունակուած էջ 15-էն

այդ զէնքերը: Ակնաբոյժ Ճէպէճեանի անձնական ջանքերի շնորհիւ Եաղուպեանի «Գունտախըլի» զէնքի առանձին կազմածները փոխադրուել էին Հայաստան եւ ամբողջացուելով Թանգարանի ցուցանմուշ դարձել, երկար նայել եմ նրա փողին, ինչքան կրակ է պայթել նրանից եւ թշնամու ինչքան հոգիներ խաւարել: Ըստ հօրս՝ Կապորալ Արմենակի հաղորդման, խրամատում իր կողքին էր զարնուել Պետրոսը, ճակատին դիպած թշնամու նշանառուի գնդակից:

Յաղթական հայկական լեգէոնի մուտքը Կիլիկիա, այնտեղ ինքնավար իշխանութեան վերականգման յոյսը՝ խանդավառ հրավառութիւն էր ստեղծել: Կարծում էին հայոց երկնակամարին նորից կապոյտ լոյս էր իջել, արեգակի արծաթափայլ նոր արշալոյս էր ծագել հայոց ոստաններին: Զէ, այնտեղ, հեռու Եւրոպաներում իրենց դաշնակիցները նոր դաւեր էին դարբնում, փորձում սիրաշահել պարտուած Թուրքին: Դաշնակիցները, Սեւրում պատառոտել էին նրա քարտէսը, Թուրքի ստորագրութեամբ հանդերձ դաշնագրել էին վերադարձնելու հայերին, յոյներին, քուրտերին, արաբներին այն, ինչ որ զաւթել էին իրենցից: Կանխելու համար այդ նոր դարբնուող դաւադրութիւնը եւ դաշնակիցներին կատարուած իրողութեան առաջ դնելու համար, Կիլիկիայի հայերը եւ միւս քրիստոնեայ համայնքները հանրագրութիւն էին ուղարկել Փարիզ, որ Կիլիկիան հռչակում էր անկախ հանրապետութիւն: Պօղոս Նուպար Փաշայի կողմից գործուղուած պատուիրակ՝ Միհրան Տամատեանի վարչապետութեամբ կազմուել էր հայկական աւանդական երեք կուսակցութիւնների համաձայնողական կառավարութիւն: Նոյն ինքն գնդապետ Պրեմոն, որ յայտարարել էր թէ իրենց հովանաւորութեամբ Կիլիկիան անկախ իշխանութիւն պիտի հռչակուէր, նոյն օրը սուինաւոր ափրիկացի զինուորների ուղեկցութեամբ փութացել էր կառավարական շէնք եւ սպառնալիքներով դուրս հրաւիրել կառավարութեան անդամներին:

Հայոց պատմութեան մատեանում շանթի լոյսի փայլատակում, դէպի աստղերը սլացող հրթիռի հրավառութիւն եղաւ Կիլիկիայի անկախ իշխանութեան հռչակումը: Սակայն այն մնաց միայն լոյսի շող, հայերի հոգիներում լոյսի հրացոլք, այն նոր երջանկութեան արեւը ասուպի նման շիջեց: Ինչքան յոյսեր են մարել այս արիական ցեղի հոգիներում, ինչու եւ ինչու չկարողացանք մեր նահապետ Հայկի մեզ ժառանգած հողը պահպանել: Եւ ինչու ասպետական Ֆրանսան մարեց այդ նոր ծագող արեւը, չէ որ իրենց նախնիների ժառանգների լոյսը նաեւ պիտի վառուէր այդ երկրի պալատին ծածանող դրօշին:

Եթէ այդ ռազմանաւերը, աստուածային սիրոյ ու կարեկցանքի շունչով յորդած հրամանատարը չլինէին, գուցէ ես ու բազում լեռնականների ժառանգներ արեգակի լոյսով, նրա ծիածանի փայլի հմայքով չէինք վառուի: Մարդկութեան վեհ գաղափարներ արարող որդիների ասպետական Ֆրանսա, դու էլ արդեօք չէի՞ր փառաւորուի քու նախնիների ժառանգների Թագաւորած երկրի վրայ անկախութեան լոյսի հրավառութիւնից:

Մ. ՀԱՅԿԵՆՑԻ ՄԻՆՉԵՒ ԴՐԱՇԽՏԸ ԵՒ ԱՆԴԻՆ ԳԻՐՔԸ

Շարունակուած էջ 14-էն

հայրենիքն ու ժողովուրդը, Հայկենց 21-րդ դարու ԱԾՈՒՆ լուսարձակի տակ բերելով ու իր տեսողութեան ոսպնեակէն անցնելով ազգը յուզող 12 նիւթերու գրութիւններով արժեւորած է զայն:

Գաղափար մը կազմելու համար այս գրութիւններուն մասին տամ ոմանց բովանդակութեանց նիւթերը:

1. Հայ լեզու, հայ դպրոց, հայ թերթ, հայ եկեղեցի թեմաներուն նշանակութեանց մասին:

2. Հայ գրողներու մռայլ ապագան:

3. Նորեկ Ամերիկա եկողի մը փորձառութեան պատմութենէն էջ մը:

4. Փորձ մը առանց «դիսկուցիայի» կամ « դիսերտացիայի», երկու էջանոց տրամայով մը հրամցուած Հայաստանի երեք հանրապետութեանց պատմութիւնը:

5. Թէ ինչպէս Հայկենց հեգնականկատակերգական լեզուով մը կը մերժէ տասը հազար տոլարի առաջարկ մը գրելու համար «Ո՞վ է ղեկավար» նիւթին մասին:

« Ոչ միլիոն տոլարի ալ չեմ գրեր

Ոչ բացարձակապէս կարելի չէ արդի հայերէնի մէջ գերենթակայական իմաստ ստացած բառով մը զբաղիլ: Բայց կը մտածեմ որ եթէ հայ թերթերու խմբագիրներ իրենց թերթերէն ջնջեն «ղեկավար» բառը, ես բարեկամիս կը յիշեցնեմ իր հին առաջարկը: Անպայման կը յիշեցնեմ: «Կարանթի»: Հայ խմբագիրները քիչ մը այլասէր չե՞ն կրնար ըլլալ»:

6. Այս նիւթը ողջ ազգը յուզող «փրոթոքոլ»-ն է:

Ու ասոնց նման 6 այլ ազգային հարցեր շօշափող խոհագրական գրութիւններով կ՚աւարտի գրքին բովանդակութիւնը:

Անտարակոյս, Մ. Հայկենցի «Մինչեւ դրախտը եւ Անդին» գիրքը, իր պատմուածքներուն նիւթերովը, մարդուս այնքան հարազատ եղող անոնց նկարագրային հիմնական գիծերովը, իր ստեղծած կերպարներուն յարաբերական հաւասարակշռութեամբը, հայ գրական լեզուին մակարդակային բարձրութեամբն ու անոր կիրարական բացարձակութեամբը, իր գրչին յատուկ ճորոմաբանութիւններէ հեռու մտքերու յստակ դասաւորութեամբն ու ձեւակերպութեամբը, կարճ նախադասութիւներովը կը դարձնեն գիծը գեղաթով, առինքնող եւ վայելքի աղբիւր մը:

Իսկ երկրորդ մասն ալ իր ազգային նիւթերովն ու հարցերովը կը վկայեն Մ. Հայկենցի վերլուծական հասունութիւնը, քաղաքական հայեցողութիւնը, պատմական պրպտող միտքը վերջապէս ազգային մտահոգութիւններով յուզուող գաղափարապաշտ գրողը:

Այս առթիւ անհունօրէն եւ սրտագինս կը շնորհաւորենք Մ. Հայկենցն ու ջերմագինս կը մաղթենք արեւշատ տարիներ եւ քաջառողջ կեանք, իր նոր ստեղծագործութիւններով տակաւ պերճացնելու համար հայ գրականութեան անդաստանը:

Գիրքը ստանալու համար 25 տոլարի չէքով դիմել Mayreni Publishing-ին, P. O. Box 58815 Montery CA 93944 USA:

ARMENIAN INDEPENDENCE DAY
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՆԿԱԽՈՒԹԵԱՆ ՕՐՈՒԱՅ

FESTIVAL
Փառատօն

Կազմակերպութեամբ Organized By

ՆՈՐ ՍԵՐՈՒՆԴ ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆ
NOR SEROUNT CULTURAL ASSOCIATION

SUNDAY SEPTEMBER 18, 2011
VERDUGO PARK, GLENDALE

Live Music
Dancing
Art Work Exibition
Kids Games
Armenian Food

ԵՐԳ ՈՒ ՊԱՐ
ԱՐՈՒԵՍՏԻ ԳՈՐԾԵՐ
ՓՈՔՐԵՐՈՒ ԽԱՂԵՐ
ՀԱՄԱԴԱՄ ՃԱՇԵՐ

FREE ADMISSION
ՄՈՒՏՔԸ ԱԶԱՏ

To reserve your booth
please call Nor Serount Cultural Association
Ձեր կրպակները ապահովելու համար
Հեռաձայնեցէք Նոր Սերունդ Մշակութային Միութեան
(818) 391-7938